

Briselē, 23.2.2017.
COM(2016) 864 final

2016/0380 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 410}

{SWD(2016) 411}

{SWD(2016) 412}

{SWD(2016) 413}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Politiskais konteksts

Eiropas iedzīvotāji tērē būtisku savu ienākumu daļu par enerģiju, bet enerģija ir svarīgs Eiropas rūpniecības faktors. Vienlaikus enerģētikas nozarei ir būtiska nozīme saistībā ar pienākumu līdz 2030. gadam Savienībā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 40 %, panākot, ka līdz 2030. gadam prognozējamā atjaunojamo energoresursu daļa ir 50 %.

Priekšlikumi pārstrādāt direktīvu par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu, regulu par elektroenerģijas tirgu un regulu, ar ko izveido Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūru, ir daļa no Komisijas plašākas iniciatīvu paketes („Tīra enerģija visiem”). Paketē „Tīra enerģija visiem” ietilpst Komisijas galvenie priekšlikumi Enerģētikas savienības īstenošanai, kā paredzēts Enerģētikas savienības ceļvedī¹. Tajā ietverti gan tiesību aktu priekšlikumi, gan nelegislatīvas iniciatīvas, lai izveidotu labvēlīgu un veicinošu sistēmu un nodrošinātu konkrētus ieguvumus iedzīvotājiem, darbavietas, izaugsmi un investīcijas, vienlaikus veicinot visas piecas Enerģētikas savienības dimensijas. Tādējādi šīs paketes svarīgākās prioritātes galvenokārt ir energoefektivitāte, ES līderpozīcija pasaulē atjaunojamo energoresursu jomā un godīga attieksme pret enerģijas patērētājiem.

Gan Eiropadome², gan Eiropas Parlaments³ vairākkārt ir uzsvēruši, ka labi funkcionējošs, integrēts enerģijas tirgus ir labākais līdzeklis, lai nodrošinātu pieņemamas enerģijas cenas, drošu energoapgādi un ļautu integrēt un attīstīt lielākus tādas elektroenerģijas apjomus, kas izmaksu ziņā efektīvā veidā ražota no atjaunojamiem energoresursiem. Konkurētspējīgas cenas ir būtiskas, lai Eiropas Savienībā panāktu izaugsmi un patērētāju labklājību, un tādēļ tās ir ES enerģētikas politikas pamatā. Pašreizējais elektroenerģijas tirgus modelis pamatojas uz „trešās enerģētikas paketes”⁴ noteikumiem, ko pieņēma 2009. gadā. Šie noteikumi vēlāk tika papildināti ar tiesību aktiem pret tirgus ļaunprātīgu izmantošanu⁵ un īstenošanas tiesību

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku” (COM/2015/0080 *final*).

² Padomes sanāksmes rezultāti, 3429. sanāksme, Transports, telekomunikācijas un enerģētika, 2015. gada 26. novembris, 14632/15; Padomes sanāksmes rezultāti, 3472. sanāksme, Transports, telekomunikācijas un enerģētika, 2016. gada 6. jūnijs, 9736/16.

³ Eiropas Parlamenta 2016. gada 13. septembra rezolūcija par virzību uz jaunu enerģijas tirgus modeli (P8_TA(2016)0333).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (turpmāk “Elektroenerģijas direktīva”) (OV L 211, 14.8.2009., 55.–93. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (turpmāk “Elektroenerģijas regula”) (OV L 211, 14.8.2009., 15.–35. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru (turpmāk “ACER regula”) (OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1.–16. lpp.), Komisijas 2014. gada 17. decembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1348/2014 par datu ziņošanu, īstenojot 8. panta 2. punktu un 8. panta 6. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1227/2011 (OV L 363, 18.12.2014., 121.–142. lpp.).

aktiem par elektroenerģijas tirdzniecības un tīkla darbības noteikumiem⁶. ES iekšējais enerģijas tirgus ir veidots uz tādiem vispāratzītiem principiem kā trešo personu tiesības piekļūt elektrotīkliem, patērētāju tiesības brīvi izvēlēties piegādātājus, stabili nodalīšanas noteikumi, pārrobežu tirdzniecības šķēršļu likvidēšana, tirgus uzraudzība, ko veic neatkarīgi energoregulatori, un regulatoru un tīkla operatoru ES līmeņa sadarbība Energoregulatoru sadarbības aģentūrā (*ACER*) un pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklā (*ENTSO*).

Trešā enerģētikas pakete ir nodrošinājusi patērētājiem konkrētus rezultātus. Tā ir ļāvusi palielināt Eiropas elektroenerģijas tirgu likviditāti un būtiski paplašināt pārrobežu tirdzniecību. Patērētājiem daudzās dalībvalstīs pašreiz ir daudz lielākas izvēles iespējas. Konkurences pieaugums, jo īpaši vairumtirgos, ir palīdzējis ierobežot vairumtirdzniecības cenas. Jaunās patērētāju tiesības, kas ieviestas ar trešo enerģētikas paketi, nepārprotami ir uzlabojušas patērētāju stāvokli enerģijas tirgos.

Jaunieviesumi ir izraisījuši būtiskas pārmaiņas Eiropas elektroenerģijas tirgos. Strauji ir palielinājies no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas (*RES-E*) īpatsvars. Šī pārorientēšanās uz *RES-E* turpināsies, jo tā ir galvenais nosacījums, lai izpildītu Eiropas Savienības saistības saskaņā ar Parīzes klimata nolīgumu. *RES-E* fiziskās īpatnības — lielāka variabilitāte, mazāka prognozējamība un lielāka decentralizācija nekā tradicionālajā ražošanā — prasa pielāgot tirgus un tīkla darbības noteikumus elastīgākajam tirgus raksturam. Līdztekus valsts intervences pasākumi, kas bieži vien nav koordinēti, ir izraisījuši elektroenerģijas vairumtirgos kropļojumus, kas negatīvi ietekmē investīcijas un pārrobežu tirdzniecību⁷. Būtiskas pārmaiņas notiek arī tehnoloģiskajā jomā. Gandrīz visā Eiropā elektroenerģiju tirgo, izmantojot tā dēvēto „tirgu sasaistīšanu”, ko kopīgi organizē elektroenerģijas biržas un pārvades sistēmu operatori. Digitalizācija un internetā balstītu uzskaites un tirdzniecības risinājumu straujā attīstība ļauj nozarei, uzņēmumiem un pat māsasaimniecībām ražot un akumulēt elektroenerģiju, kā arī piedalīties elektroenerģijas tirgos, izmantojot tā dēvētos pieprasījuma reakcijas risinājumus. Nākamās desmitgades elektroenerģijas tirgu raksturos variablāka un decentralizētāka elektroenerģijas ražošana, lielāka dalībvalstu savstarpējā atkarība un jaunas tehnoloģiskās iespējas patērētājiem samazināt savus rēķinus un aktīvi iesaistīties elektroenerģijas tirgos, izmantojot pieprasījuma reakciju, pašpatēriņu vai akumulāciju.

Tādējādi pašreizējā elektroenerģijas tirgus modeļa iniciatīva ir paredzēta, lai pielāgotu spēkā esošos tirgus noteikumus jauniem tirgus apstākļiem un elektroenerģiju varētu brīvi aizvadīt

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1.–16. lpp.); Komisijas 2013. gada 14. jūnija Regula (ES) Nr. 543/2013 par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013., 1.–12. lpp.); Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.); Komisijas 2016. gada 14. aprīļa Regula (ES) 2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (OV L 112, 27.4.2016., 1.–68. lpp.); Komisijas 2016. gada 17. augusta Regula (ES) 2016/1388, ar ko izveido tīkla kodeksu par pieprasījuma pieslēgumu (OV L 223, 18.8.2016., 10.–54. lpp.); Komisijas 2016. gada 26. augusta Regula (ES) 2016/1447, ar ko izveido tīkla kodeksu par tīkla pieslēguma prasībām, kuras piemērojamas augstsprieguma līdzstrāvas sistēmām un līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem (OV L 241, 8.9.2016., 1.–65. lpp.); Komisijas 2016. gada 26. septembra Regula (ES) 2016/1719, ar ko izveido nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijas (OV L 259, 27.9.2016., 42.–68. lpp.); dalībvalstis ir devušas apstiprinājumu vēl citām vadlīnijām un tīkla kodeksiem, kuri gaida pieņemšanu.

⁷ Sk. Komisijas 2013. gada 5. novembra paziņojumu „Iekšējā elektroenerģijas tirgus darbība un optimāla publiskā intervence”, C(2013)7243 final.

tur, kur tā vairāk vajadzīga, un tad, kad tā vairāk vajadzīga, izmantojot nekropļotus cenu signālus, vienlaikus paplašinot patērētāju iespējas, gūstot maksimālu labumu sabiedrībai no pārrobežu konkurences un nodrošinot pareizos signālus un stimulus, lai veicinātu nepieciešamās investīcijas un dekarbonizētu energosistēmu. Tajā tiks piešķirta prioritāte arī energoefektivitātes risinājumiem, un tā palīdzēs kļūt par pasaules līderi enerģijas ražošanā no atjaunojamiem energoresursiem, tādējādi sekmējot Savienības mērķi saistībā ar darbavietu izveidi, izaugsmi un investīciju piesaisti.

Tirgus noteikumu pielāgošana

Spēkā esošo tirgus noteikumu pamatā ir ražošanas tehnoloģijas, kas dominējušas pēdējās desmitgades laikā, t. i., centralizētas, lielas, ar fosilo kurināmo darbināmas spēkstacijas, un ierobežota patērētāju līdzdalība. Tā kā variablai *RES-E* turpmāk būs aizvien būtiskāka nozīme ražošanas struktūrā un patērētājiem vajadzētu nodrošināt iespēju iesaistīties tirgos, ja viņi to vēlas, tad šie noteikumi ir jāpielāgo. *RES-E* sekmīgai integrācijai tirgū ļoti svarīgi ir īstermiņa elektroenerģijas tirgi, kuros var veikt *RES-E* pārrobežu tirdzniecību. Tas ir tāpēc, ka enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem pārsvarā var precīzi prognozēt tikai neilgi pirms faktiskās ražošanas (saistībā ar laikapstākļu mainīgumu). Tādu tirgu izveide, kuros drīkst piedalīties īsi pirms faktiskās piegādes (t. s. „tekošās dienas” vai „balansēšanas” tirgi), ir būtisks solis uz to, lai *RES-E* ražotāji varētu pārdot savu enerģiju, pamatojoties uz taisnīgiem noteikumiem, kā arī palielinātos likviditāte tirgū. Īstermiņa tirgi nodrošinās dalībniekiem jaunas saimnieciskās darbības iespējas piedāvāt „rezerves” risinājumus enerģijas jomā tad, kad ir liels pieprasījums un elektroenerģija no atjaunojamajiem energoresursiem tiek saražota nepietiekamos apjomos. Te jāmin iespēja patērētājiem pārorientēt savu pieprasījumu („pieprasījuma reakcija”), akumulācijas sistēmu operatori vai elastīgi ģeneratori. Tā kā variabilitātes problēmu risināšana mazos reģionos var būt ļoti dārga, variablās elektroenerģijas ražošanas sakopošana lielākos apgabalos varētu palīdzēt patērētājiem ietaupīt ievērojamas naudas summas. Tomēr integrētu īstermiņa tirgu joprojām trūkst.

Pašreizējo tirgus pasākumu nepilnības mazina enerģētikas nozares pievilcību jaunām investīcijām. Atbilstīgi savstarpēji savienota, uz tirgu balstīta energosistēma, kurā cenas atbilst tirgus signāliem, efektīvi veicinās nepieciešamos ieguldījumus ražošanā un pārvadē un nodrošinās, ka šie ieguldījumi tiks veikti tur, kur tie tirgū vairāk vajadzīgi, tādējādi samazinot vajadzību pēc valsts plānotajiem ieguldījumiem.

Nacionālie tirgus noteikumi (piemēram, cenu griesti) un nacionālie intervences pasākumi pašreiz neļauj cenām signalizēt, kad ir iestājies elektroenerģijas deficīts. Turklāt, ja cenu zonas nav pietiekami pārdomāti konfigurētas, tās ne vienmēr atspoguļo faktisko deficītu, bet gan iezīmē politiskās robežas. Jaunā tirgus modeļa mērķis ir uzlabot cenu signālus nolūkā novirzīt investīcijas tur, kur tās visvairāk vajadzīgas, tāpēc tiem jāatspoguļo tīkla vājās vietas un pieprasījuma centri, nevis valstu robežas. Cenu signāliem būtu arī jānodrošina pienācīga samaksa par elastīgajiem resursiem (kas ietver pieprasījuma reakciju un akumulāciju), jo šie resursi darbojas, saņemot atlīdzību par īsākiem laikposmiem (piemēram, modernas gāzes iekārtas, kuras izmanto tikai maksimumslodzes stundās, vai rūpnieciskā pieprasījuma samazināšana maksimumpieprasījuma vai sistēmas spriedzes laikā). Iedarbīgi cenu signāli arī nodrošina esošo ražošanas aktīvu sekmīgu dispečēšanu. Tāpēc ir svarīgi pārskatīt visus spēkā esošos noteikumus, kas kropļo cenu veidošanos (piemēram, noteikumus, kuros kā prioritāte noteikta konkrētu iekārtu nosūtīšana), lai aktivizētu un pilnīgi realizētu tās elastīguma iespējas, kuras var piedāvāt pieprasījuma puse.

Patērētāji — enerģijas tirgus darbības pamats

Rūpniecisko, komerciālo un privāto patērētāju pilnīga integrēšana energosistēmā var palīdzēt izvairīties no apjomīgām izmaksām, ko rada elektroenerģijas ražošana rezerves kārtā un kas tiktu segtas no patērētāju kabatas. Šī integrācija pat ļauj patērētājiem gūt labumu no cenu svārstībām un pelnīt naudu no dalības tirgū. Tāpēc patērētāju līdzdalības aktivizēšana ir priekšnoteikums sekmīgai un izmaksefektīvai enerģētikas pārkārtošanai.

Enerģētikas savienības galvenā apņemšanās ir realizēt jaunu, uz patērētājiem orientētu kursu. Tomēr pašreizējie tirgus noteikumi bieži vien neļauj patērētājiem gūt labumu no šīm jaunajām iespējām. Lai gan patērētāji var ražot un uzglabāt elektrību, kā arī pārvaldīt savu enerģijas patēriņu daudz vienkāršāk nekā jebkad agrāk, pašreizējais mazumtirgus modelis neļauj tiem pilnībā izmantot šādas iespējas.

Vairumā dalībvalstu patērētājiem gandrīz nav vai pilnīgi nav stimula mainīt savu patēriņu, reaģējot uz cenu maiņu tirgos, jo reāllaika cenu signāli nenonāk līdz galapatērētājiem. Šī tirgus modeļa pakete ir iespēja izpildīt minētās saistības. Pārredzamāki reāllaika cenu signāli veicinās patērētāju līdzdalību — vai nu individuālu, vai tiem apvienojoties — un padarīs elektroenerģijas sistēmu elastīgāku, atvieglojot no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas integrāciju. Tehnoloģiju attīstība nozīmē ne tikai to, ka māsaimniecībām tiek nodrošināts liels energotaupības potenciāls, bet arī to, ka iekārtas un sistēmas, piemēram, sadzīves elektroniskās viedierīces, elektrotransportlīdzekļi, elektriskā apsilde, gaisa kondicionēšanas sistēmas un siltumsūkņi izolētās ēkās un centralizēta siltumapgāde un dzesēšana, var automātiski ņemt vērā cenu svārstības un savā ziņā sniegt ievērojamu un elastīgu ieguldījumu elektrotīklā. Lai patērētāji varētu gūt finansiālu labumu no šīm jaunajām iespējām, tiem jābūt piekļuvei atbilstīgām viedajām sistēmām, kā arī elektroenerģijas piegādes līgumiem ar dinamiskām cenām, kas saistītas ar tūlītējo darījumu tirgu. Turklāt patērētājiem, kas savu patēriņu koriģē atbilstoši cenu signāliem, pašreiz sāk piedāvāt jaunus pieprasījuma pakalpojumus: jauni tirgus aktori piedāvā pārvaldīt vairāku patērētāju elektroenerģijas patēriņu, maksājot viņiem kompensāciju par viņu elastību. Lai gan esošie ES tiesību akti šos pakalpojumus jau atbalsta, pierādījumi liecina, ka šie noteikumi nav spējuši sekmīgi novērst primāros tirgus šķēršļus šo pakalpojumu sniedzēju ienākšanai tirgū. Šie noteikumi ir jāpilnveido, lai vēl vairāk veicinātu šādus jaunus pakalpojumus.

Daudzās dalībvalstīs elektroenerģijas cenas nosaka nevis pieprasījums un piedāvājums, bet gan regulē publiskās iestādes. Cenu regulēšana var ierobežot patiesas konkurences rašanos, kavēt investīcijas un jaunu tirgus dalībnieku parādīšanos. Tāpēc Komisija Enerģētikas savienības pamatstratēģijā⁸ apņēmusies pakāpeniski atcelt regulētas cenas, kas zemākas par izmaksām, un mudināt dalībvalstis izveidot ceļvedi visu regulēto cenu pakāpeniskai atcelšanai. Jaunā tirgus modeļa mērķis ir nodrošināt, ka piegādes cenas ir brīvas no jebkādas publiskās intervences un ka tiek piemēroti tikai pienācīgi pamatoti izņēmumi.

Strauji krītošās tehnoloģiju izmaksas nozīmē, ka aizvien vairāk patērētāju var samazināt savus enerģijas rēķinus, izmantojot tādas tehnoloģijas kā jumta saules baterijas un akumulatori. Tomēr enerģijas pašražošanu joprojām kavē kopīgu noteikumu trūkums attiecībā uz „ražojošiem patērētājiem”. Attiecīgi noteikumi varētu likvidēt šos šķēršļus, piemēram, nodrošinot patērētāju tiesības ražot enerģiju savam patēriņam un pārdot pārpalikumu tīklā, vienlaikus ņemot vērā izmaksas un ieguvumus visai sistēmai kopumā (piemēram, atbilstīgu līdzdalību tīkla izmaksās).

Vietējās enerģētikas kopienas var būt efektīvs veids, kā pārvaldīt enerģiju kopienas līmenī, patērējot savu saražoto elektroenerģiju vai nu tieši energoapgādei, vai (centralizētai)

⁸ Sk. paziņojumu „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku”, COM(2015)0080.

siltumapgādei un dzesēšanai, pieslēdzoties vai nepieslēdzoties pie sadales sistēmām. Lai nodrošinātu, ka šādas iniciatīvas var brīvi attīstīties, jaunajā tirgus modelī dalībvalstīm ir izvirzīta prasība izstrādāt atbilstošu tiesisko regulējumu savu darbību veicināšanai.

Šodien vairāk nekā 90 % variabla atjaunojamo energoresursu ir savienoti ar sadales tīkliem. Vietējās ražošanas integrācija faktiski ir veicinājusi tīklu tarifu būtisku pieaugumu mājsaimecību patērētājiem. Turklāt ir ievērojami pieauguši nodokļi un nodevas tīkla paplašināšanas un atjaunojamo energoresursu investīciju finansēšanai. Jaunais tirgus modelis un Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšana nodrošina iespēju novērst šīs nepilnības, kas var neproporcionāli ietekmēt atsevišķus mājsaimecību patērētājus.

Ja dažas no grūtībām, kas saistītas ar variablu elektroenerģijas ražošanu, sadales sistēmu operatoriem (SSO) ļautu risināt lokālākā līmenī (piemēram, pārvaldīt vietējos elastīguma resursus), tas varētu ievērojami samazināt tīkla izmaksas. Tomēr, tā kā daudzi SSO ietilpst vertikāli integrētos uzņēmumos, kas aktīvi darbojas arī piegādes jomā, ir jāizstrādā regulatīvi aizsargmehānismi, lai nodrošinātu SSO neitralitāti saistībā ar to jaunajām funkcijām, piemēram, datu pārvaldību un elastības izmantošanu, lai risinātu vietējas pārslodzes problēmas.

Vēl viens būtisks konkurences un patērētāju iesaistīšanās virzītājspēks ir informācija. Komisijas iepriekšējās apspriedes un pētījumi ir pierādījuši, ka patērētāji sūdzas par elektroenerģijas tirgu pārredzamības trūkumu, kas samazina to iespējas gūt labumu no konkurences un aktīvi piedalīties tirgos. Patērētāji nejutās pietiekami informēti par alternatīviem piegādātājiem, jaunu energopakalpojumu pieejamību un sūdzas par piedāvājumu un procedūru sarežģītību piegādātāju maiņas gadījumā. Šī reforma nodrošinās arī datu aizsardzību, jo jaunu tehnoloģiju (jo īpaši viedo uzskaites sistēmu) aizvien plašāka izmantošana radīs virkni enerģētikas datu, kam ir augsta komerciālā vērtība.

Liekot enerģijas tirgus uzmanības centrā patērētājus, būtisks apsvēruma jaunajā tirgus modelī ir veids, kā nodrošināt, lai neaizsargātākā sabiedrības daļa ir aizsargāta un kopējais enerģētiskais nabadzīgo mājsaimecību skaits vairs nepalielinās. Pieaugot enerģētiskās nabadzības līmenim, kā arī trūkstot skaidrībai par piemērotākajiem līdzekļiem patērētāju neaizsargātības un enerģētiskās nabadzības novēršanai, jaunā tirgus modeļa priekšlikumā paredzēts, ka dalībvalstīm pienācīgi jānovērtē un regulāri jāuzrauga enerģētiskā nabadzība, pamatojoties uz ES līmenī noteiktiem principiem. Papildu pasākumi enerģētiskās nabadzības novēršanai ir paredzēti pārskatītajā Energoefektivitātes direktīvā un Ēku energoefektivitātes direktīvā.

Elektroapgādes drošība

Elektroapgādes drošība ir obligāta mūsdienu sabiedrībā, kas savā ziņā atkarīga no elektroenerģijas un interneta vadītām sistēmām. Tādēļ ir jānovērtē Eiropas elektroenerģijas sistēmas spēja nodrošināt pietiekamu ražošanas jaudu un elastību, lai vienmēr tiktu garantēta droša elektroapgāde (resursu pietiekamība). Apgādes drošības garantēšana ir ne tikai valsts pienākums, bet arī galvenais Eiropas enerģētikas politikas pīlārs⁹. To nosaka tas, ka pilnīgi savstarpēji savienotā un sinhronizētā tīklā ar labi funkcionējošiem tirgiem apgādes drošību var organizēt efektīvāk un konkurētspējīgāk nekā tikai valsts līmenī. Bieži vien atsevišķās dalībvalstīs tīkla stabilitāte ir stipri atkarīga no kaimiņvalstu elektroenerģijas plūsmām, tāpēc potenciālām apgādes drošības problēmām parasti ir reģionāla ietekme. Šā iemesla dēļ efektīvākie tiesiskās aizsardzības līdzekļi attiecībā uz valsts energorāžošanas deficītu nereti ir reģionālie risinājumi, kas ļauj dalībvalstīm gūt labumu no ražošanas pārpalikumiem citās valstīs. Tādēļ būtu jāievieš — ievērojot kopīgi saskaņotu metodiku — koordinēts Eiropas

⁹ Sk. LESD 194. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

ražošanas pietiekamības novērtējums, lai gūtu reālu priekšstatu par iespējamām ražošanas vajadzībām, ņemot vērā elektroenerģijas tirgu integrāciju un potenciālās plūsmas no citām valstīm. Ja koordinētais pietiekamības novērtējums liecina, ka atsevišķās valstīs vai reģionos ir nepieciešami jaudas mehānismi, tad šādi mehānismi būtu jāizstrādā tā, lai līdz minimumam samazinātu iekšējā tirgus kropļojumus. Tādēļ, lai novērstu sadrumstalotu valsts jaudas mehānismu risku, kas var radīt jaunus tirgus šķēršļus un apdraudēt konkurenci, būtu jānosaka skaidri un pārredzami kritēriji, kas mazinātu pārrobežu tirdzniecības kropļojumus, palielinātu pieprasījuma reakcijas izmantošanu un samazinātu faktorus, kuri ietekmē dekarbonizāciju¹⁰.

Reģionālās sadarbības stiprināšana

ES dalībvalstu ciešais starpsavienojums, izmantojot kopējo Eiropas tīklu, ir unikāls visā pasaulē, un tam ir liela vērtība tajos gadījumos, kad efektīvi jārisina jautājumi par enerģētikas pārkārtošanu. Ja nav iespēju paļauties uz ražošanu vai pieprasīt resursus no citām dalībvalstīm, enerģētikas pārkārtošanas izmaksas patērētājiem varētu būtiski pieaugt. Šodien sistēmas darbība pārrobežu līmenī ir daudz vairāk savstarpēji saistīta, nekā tas bija iepriekš. Tas saistīts ar to, ka ir palielinājusies variablā un decentralizētā enerģijas ražošana, kā arī ar to, ka ir ciešāka tirgus integrācija, jo īpaši īsākos tirgus laikposmos. Tas nozīmē arī to, ka regulatoru vai tīkla operatoru darbībām valsts līmenī var būt tūlītēja ietekme uz citām ES dalībvalstīm. Pieredze rāda, ka nesaskaņoti valsts lēmumi var radīt būtiskas izmaksas Eiropas patērētājiem.

Fakts, ka dažos starpsavienotajos tiek izmantoti tikai 25 % no to jaudas — bieži vien nesaskaņotu valsts ierobežojumu dēļ un tādēļ, ka dalībvalstis nav spējušas vienoties par attiecīgām cenu zonām —, liecina, ka ir jāuzlabo koordinācija starp pārvades sistēmu operatoriem (PSO) un regulatoriem. Veiksmīgi piemēri par brīvprātīgu un obligātu sadarbību starp PSO, regulatoriem un valdībām ir pierādījuši, ka reģionālā sadarbība var uzlabot tirgus darbību un ievērojami samazināt izmaksas. Atsevišķās jomās, piemēram, attiecībā uz ES līmeņa „tirgu sasaistīšanas” mehānismu, PSO sadarbība ir jau kļuvusi obligāta, bet vairākuma balsošanas sistēma vairākos jautājumos ir pierādījusi, ka ir veiksmīga tajās jomās, kur brīvprātīga sadarbība (atstājot katram PSO veto tiesības) nav devusi efektīvus rezultātus reģionālo problēmu risināšanā. Ņemot vērā šo veiksmīgo piemēru, obligātā sadarbība būtu jāattiecinā arī uz citām tiesiskā regulējuma jomām. Lai to panāktu, PSO reģionālajos operatīvajos centros (ROC) varētu lemt par tiem jautājumiem, saistībā ar kuriem sadrumstalotas un nekoordinētas valsts darbības varētu negatīvi ietekmēt tirgu un patērētājus (piemēram, šādās jomās: sistēmas darbība, starpsavienotāju jaudas aprēķini un piegādes drošība un riskatavība).

Regulatīvās uzraudzības pielāgošana reģionāliem tirgiem

Ir lietderīgi arī regulatīvo uzraudzību pielāgot jaunajām tirgus realitātēm. Pašreiz visus galvenos regulatīvos lēmumus pieņem valsts regulatori — pat gadījumos, kad vajadzīgs kopējs reģionāls risinājums. Lai gan ACER ir bijusi veiksmīga nodrošinot forumu valsts regulatoru atšķirīgo interešu saskaņošanai, pašreiz tās galvenā funkcija ir saistīta tikai ar koordinēšanu, konsultēšanu un uzraudzību. Lai gan tirgus dalībnieki aizvien vairāk sadarbojas pārrobežu līmenī un pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu reģionālā vai pat Savienības līmenī¹¹ par konkrētiem jautājumiem, kas skar tīkla darbību un elektroenerģijas

¹⁰ Šajā kontekstā sk. arī priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par riskatavību elektroenerģijas sektorā, kas aptver piegādes drošības riskus, kas saistīti ar elektroenerģētisko krīzes situāciju pārvarēšanu.

¹¹ Sk., piemēram, Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regulu (ES) Nr. 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.).

tirdzniecību, regulatīvā līmenī šīm reģionālo lēmumu pieņemšanas procedūrām nav ekvivalenta. Tādēļ regulatīvā uzraudzība joprojām ir sadrumstalota, radot atšķirīgu lēmumu un nevajadzīgu kavējumu risku. *ACER* pilnvaru stiprināšana attiecībā uz tiem pārrobežu jautājumiem, kam vajadzīgs saskaņots reģionālais lēmums, varētu palīdzēt ātrāk un efektīvāk pieņemt lēmumus par pārrobežu jautājumiem. Valstu regulatori, kas *ACER* pieņem lēmumus par šiem jautājumiem ar balsu vairākumu, varētu joprojām būt pilnībā iesaistīti šajā procesā.

Tāpat šķiet lietderīgi precīzāk noteikt elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkla (*ENTSO-E*) pienākumus, lai stiprinātu tā koordinēšanas spēju un padarītu tā lēmumu pieņemšanas procesu daudz pārredzamāku.

Teksta precizējumi

Visbeidzot, Elektroenerģijas regulas, *ACER* regulas un Elektroenerģijas direktīvas pārstrādāto redakciju izmantos, lai veiktu vairākus redakcionālus precizējumus atsevišķos spēkā esošos noteikumos, bet dažus no tiem pārstrukturētu, lai šo trīs tiesību aktu tehniski sarežģītākos noteikumus padarītu vairāk saprotamus, neskarot šo noteikumu būtību.

• **Saskanība ar citiem noteikumiem un priekšlikumiem šajā politikas jomā**

Šī tirgus modeļa iniciatīva ir cieši saistīta ar citiem paralēli izvirzītiem enerģētikas un klimata leģislatīvajiem priekšlikumiem. Proti, tas attiecas uz Eiropas energoefektivitātes uzlabošanas iniciatīvām, atjaunojamo energoresursu paketi un visaptverošo iniciatīvu, kas skar Enerģētikas savienībai paredzētos pārvaldes un ziņošanas mehānismus. Visas šīs iniciatīvas paredzētas, lai īstenotu pasākumus, kas vajadzīgi mērķa sasniegšanai par konkurētspējīgu, drošu un ilgtspējīgu Enerģētikas savienību. Šo atšķirīgo iniciatīvu — kurā ir no vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi ietekmes līdzekļi — apvienošanas mērķis ir nodrošināt lielāko saskaņotību starp šiem dažādajiem, bet savstarpēji cieši saistītajiem politikas priekšlikumiem.

Tādēļ, kaut gan šis priekšlikums ir vērsts uz tirgus noteikumu atjaunināšanu, lai pāreja uz tīru enerģiju būtu ekonomiski izdevīga, šie noteikumi darbojas sinerģijā ar plašāko ES klimata un enerģētikas politikas satvaru. Šīs saites sīkāk paskaidrotas Komisijas ietekmes novērtējumā¹².

Šis priekšlikums ir cieši saistīts ar priekšlikumu par pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu, ar ko paredz sistēmu 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķa sasniegšanai, kā arī principus attiecībā uz atjaunojamo energoresursu atbalsta shēmām, kas padarītu tos vairāk orientētus uz tirgu, izmaksu ziņā lietderīgus un vairāk reģionalizētus tajos gadījumos, kad dalībvalstis izvēlas saglabāt atbalsta shēmas. Šie pasākumi, kuru mērķis ir integrēt atjaunojamās energoresursus tirgū, piemēram, noteikumi par nosūtīšanu, tirgus šķēršļiem pašpatēriņam un citiem tirgus pieejamības principiem — kas iepriekš bija iekļauti Atjaunojamo energoresursu direktīvā —, pašreiz ir integrēti Elektroenerģijas regulā un Elektroenerģijas direktīvā.

Priekšlikums regulai par Enerģētikas savienības pārvaldi palīdzēs nodrošināt politikas saskaņotību, racionalizējot dalībvalstu plānošanas un ziņošanas pienākumus, lai uzlabotu konverģences atbalstu attiecībā uz ES līmenī noteiktajiem enerģētikas un klimata mērķiem. Tam kā jaunam plānošanas, ziņošanas un uzraudzības instrumentam ir jāatspoguļo dalībvalsts panākumi, kas gūti, īstenojot Eiropas līmeņa tirgus prasības, kas ieviestas, īstenojot spēkā esošos tiesību aktus.

¹² [OP: lūdzu, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu.]

Priekšlikums regulai par riskgataību elektroenerģijas sektorā papildina pašreizējo priekšlikumu, jo īpaši pievēršoties valdības pasākumiem, kas paredzēti, lai pārvarētu elektroenerģētiskās krīzes situācijas un novērstu īstermiņa riskus elektrosistēmai.

Pašreizējais priekšlikums ir cieši saskaņots ar Komisijas konkurences politiku enerģētikas jomā. Tajā jo īpaši ietverti Komisijas apsekojuma rezultāti par nozares jaudas mehānismiem, nodrošinot pilnīgu saskaņotību ar Komisijas enerģētikas valsts atbalsta īstenošanas politiku.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums paredzēts, lai īstenotu Enerģētikas savienības galvenos mērķus, kā noteikts dokumentā „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku”. Kā minēts jau iepriekš, paketē iekļautā informācija arī ir saskaņā ar Savienības nesen pausto pasaules līmeņa apņemšanos sasniegt vērienīgus klimata mērķus atbilstīgi nolīgumam, kas noslēgts Parīzē ANO Pušu konferences 21. sesijā (*COP21*). Pašreizējais priekšlikums savstarpēji pastiprina un papildina priekšlikumu par ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas pārskatīšanu, kas ierosināts 2015. gada jūlijā.

Turklāt tiktāl, ciktāl elektroenerģijas tirgus modeļa pārskatīšanas mērķis ir padarīt Eiropas enerģijas tirgu konkurētspējīgāku un pieejamāku jaunām energotehnoloģijām, šis priekšlikums arī sekmē Savienības mērķu sasniegšanu par darbvietu izveidi un izaugsmi. Nodrošinot tirgus iespējas jaunām tehnoloģijām, šis priekšlikums sekmēs vairāku tādu produktu un pakalpojumu ieviešanu, kas varētu sniegt Eiropas uzņēmumiem pirmsācēja priekšrocības, jo pāreja uz tīro enerģiju attīstās visā pasaulē.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ierosināto pasākumu juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 194. pants, kurā konsolidētas un paskaidrotas ES kompetences enerģētikas jomā. Saskaņā ar LESD 194. pantu ES enerģētikas politikas galvenie mērķi ir šādi: nodrošināt enerģijas tirgus darbību; nodrošināt energoapgādes drošību Savienībā; veicināt energoefektivitāti un taupību, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību; un veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību.

Šī iniciatīva pamatojas arī uz visaptverošu tiesību aktu kopumu, kuri pieņemti un atjaunināti pēdējo divu desmitgažu laikā. Izvirzot mērķi izveidot iekšējo enerģijas tirgu, ES laikposmā no 1996. gada līdz 2009. gadam ir pieņēmusi trīs secīgas tiesību aktu paketes ar galveno mērķi par tirgu integrēšanu un valstu elektroenerģijas un gāzes tirgu liberalizēšanu. Šie noteikumi aptver plašu aspektu loku — piekļuvi tirgum, tā pārredzamību, patērētāju tiesības un regulatīvo iestāžu neatkarību (te minēti tikai daži no aspektiem).

Nemot vērā spēkā esošos tiesību aktus un pieaugošās enerģijas tirgus integrācijas vispārējo trajektoriju, pašreizējā iniciatīva arī būtu jāuztver kā daļa no pastāvīgiem centieniem nodrošināt Eiropas enerģijas tirgu integrāciju un efektīvu darbību.

Eiropadomes¹³ un Eiropas Parlamenta nesen paustie aicinājumi rīkoties ES līmenī, lai pabeigtu Eiropas enerģijas tirgus izveidi, arī ir radījuši papildu pamatu rīcībai.

¹³ Eiropadome 2011. gada februārī izvirzīja mērķi pabeigt iekšējā enerģētikas tirgus izveidi 2014. gadā un attīstīt starpsavienotību, lai izbeigtu atsevišķu dalībvalstu tīkla izolāciju līdz 2015. gadam. Eiropadome

- **Subsidiaritāte**

Ierosinātie noteikumu grozījumi regulā par elektroenerģijas tirgiem, direktīvā par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un regulā, ar ko izveido Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūru, ir vajadzīgi, lai sasniegtu mērķi par integrētu ES elektroenerģijas tirgu, taču valsts līmenī tas nav sasniedzams tikpat efektīvi. Kā sīkāk izklāstīts pārstrādāto tiesību aktu novērtējumā¹⁴, pierādījumi liecina, ka izolētas valsts pieejas ir aizkavējušas iekšējā enerģijas tirgus īstenošanu, radot nepiemērotus un nesaderīgus regulatīvos pasākumus, intervenču nevajadzīgu dublēšanos un kavēšanos saistībā ar tirgus nepilnību labošanu. Tādu iekšējo enerģijas tirgu, kas visiem nodrošina konkurētspējīgu un ilgtspējīgu enerģiju, nevar izveidot, pamatojoties uz sadrumstalotiem valstu noteikumiem, ja tie attiecas uz enerģijas tirdzniecību, kopīga tīkla darbību un noteiktu produkta standartizācijas līmeni.

ES elektroenerģijas tirgu starpsavienotības uzlabošana paredz ciešāku koordināciju starp valstu dalībniekiem. Savstarpējas energoatkarības un tīklu starpsavienojumu dēļ valsts politikas intervences elektroenerģijas nozarē tieši ietekmē kaimiņu dalībvalstis. Arvien grūtāk ir nodrošināt tīkla stabilitāti un tā efektīvu darbību tikai valsts līmenī, jo pieaugošā pārrobežu tirdzniecība, decentralizētas ražošanas ieviešana un aktīvāka patērētāju līdzdalība palielina pārplūšanas efekta iespējamību. Neviena valsts nevar sekmīgi darboties vienatnē, un vienpusējas rīcības sekas laika gaitā ir kļuvušas vēl izteiktākas. Šis vispārējais princips attiecas uz virkni pasākumu, kas ieviesti ar pašreizējo priekšlikumu, neatkarīgi no tā, vai tie skar enerģijas tirdzniecību, tīkla darbību vai patērētāju patiesu līdzdalību.

Tā kā bieži vien kopējiem reģionāliem jautājumiem, attiecībā uz kuriem jāpieņem saskaņots lēmums, ir būtiska ekonomiskā ietekme uz atsevišķām dalībvalstīm, iepriekšējā pieredze pierāda, ka brīvprātīga sadarbība — lai gan tā ir lietderīga daudzās dalībvalstu sadarbības jomās — nereti nav spējusi atrisināt tehniski sarežģītus konfliktus, kam ir liela ietekme uz sadali starp dalībvalstīm¹⁵. Pašreizējās brīvprātīgās iniciatīvas, piemēram, Piecpusējais enerģētikas forums, ir ierobežotas arī ģeogrāfiskā ziņā, jo tās attiecas tikai uz atsevišķām ES elektroenerģijas tirgus daļām un ne vienmēr apvieno visas valstis, kas ir fiziski ciešāk savstarpēji saistītas.

To ilustrē konkrēts piemērs, proti, nesaskaņota valstu politika attiecībā uz sadales tarifu principiem var izkropļot iekšējo tirgu tiktāl, ka izkļēdēto elektroenerģijas ražošanu vai enerģijas akumulācijas pakalpojumus ietekmēs ļoti dažādi stimuli dalībai tirgū. Līdz ar jaunu tehnoloģiju ieviešanu un aizvien pieaugošo energopakalpojumu tirdzniecību pārrobežu līmenī ES rīcībai ir būtiska vērtība, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un efektīvākus tirgus rezultātus visām iesaistītajām pusēm.

ACER koordinācijas funkcija ir pielāgota jaunajām parādībām enerģijas tirgos, piemēram, lielākai vajadzībai pēc koordinācijas sakarā ar pieaugošām enerģijas plūsmām pāri robežām un enerģijas ražošanai no nepastāvīgiem *RES-E*. Neatkarīgajām valstu regulatīvajām iestādēm (VRI) ir būtiska loma regulatīvās uzraudzības nodrošināšanā savas valsts enerģētikas nozarē. Tomēr sistēmā, kas starp dalībvalstīm kļūst arvien savstarpēji atkarīgāka — gan ciktāl tas attiecas uz tirgus darījumiem, gan sistēmas darbību —, ir vajadzīga regulatīvā uzraudzība, kas pārsniedz valsts robežas. ACER ir organizācija, kas izveidota, lai nodrošinātu šādu regulatīvo

2016. gada jūnijā aicināja arī izstrādāt vienotā tirgus stratēģiju enerģētikas jomā ar rīcības plāniem, kas jāierosina Komisijai un jāsteno līdz 2018. gadam.

¹⁴ [OP: lūdzu, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu — novērtējumu daļu].

¹⁵ Sk., piemēram, apspriedi par pārslodzes vadību centrālajā Eiropā, kur valstu atšķirīgās intereses būtiski aizkavēja tirgus integrācijas uzlabošanu.

uzraudzību situācijās, kas attiecas uz vairāk nekā divām dalībvalstīm. Ir saglabāta *ACER* kā galvenā valstu regulatoru darbību koordinatora loma; *ACER* ierobežotā apjomā ir piešķirtas papildu pilnvaras tajās jomās, kur sadrumstalotība valstu lēmumu pieņemšanā par pārrobežu nozīmes jautājumiem varētu radīt problēmas vai nesaskaņotību iekšējā tirgū. Piemēram, reģionālo operatīvo centru izveide, ko paredz [Regula (EK) Nr. 714/2009, kuras pārstrādāta redakcija ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2], prasa pārvalstisku uzraudzību, kas jāsteno *ACER*, jo reģionālie operatīvie centri aptver vairākas dalībvalstis. Līdzīgā kārtā ES mērogā koordinēts pietiekamības novērtējums, ko paredz [Regula (EK) Nr. 714/2009, kuras pārstrādāta redakcija ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2], prasa, lai par metodiku un aprēķiniem tiktu sniegts regulatīvs apstiprinājums, ko var uzticēt tikai *ACER*, jo pietiekamības novērtējums jāveic visās dalībvalstīs.

Lai gan jaunu uzdevumu uzticēšana *ACER* nozīmē, ka būs vajadzīgi papildu darbinieki, *ACER* savā koordinatora lomā samazinās slogu valstu iestādēm, tādējādi atslogojot administratīvos resursus nacionālā līmenī. Ierosinātā pieeja nozīmēs regulatīvo procedūru racionalizāciju (piem., paredzot tiešu apstiprinājumu no *ACER*, nevis 28 atsevišķus apstiprinājumus). Metodiku (piem., attiecībā uz pietiekamības novērtēšanu) koordinēta izstrāde samazinās darba apjomu, kas jāpaveic valstu iestādēm, un ļaus izvairīties no papildu darba, ko varētu radīt problēmas saistībā ar nesaskaņotām nacionālajām regulatīvajām darbībām.

- **Proporcionalitāte**

Elektroenerģijas regulā, Elektroenerģijas direktīvā un *ACER* regulā ietvertie politikas risinājumi cenšas pielāgot elektroenerģijas tirgus modeli arvien pieaugošajai decentralizētās ražošanas daļai un pastāvīgajai tehnoloģiju attīstībai.

Ierosinātās reformas ir stingri vērstas uz to, kas ir obligāti vajadzīgs, lai sasniegtu nepieciešamo progresu attiecībā uz iekšējo tirgu, vienlaikus atstājot pašas svarīgākās kompetences un pienākumus dalībvalstu, valstu regulatoru un valstu dalībnieku ziņā.

Ietekmes novērtējumā ir konsekvēnti noraidīti varianti, kuros apsvērta vēl plašāka saskaņošana, piemēram, ierosinājumi iecelt vienu neatkarīgu Eiropas energoregulatoru vai vienu integrētu Eiropas pārvades sistēmas operatoru vai noteikt bezierunu valsts intervences aizliegumus bez iespējām saņemt atbrīvojumu. Šo priekšlikumu mērķis drīzāk ir rast līdzsvarotus risinājumus, kas tikai ierobežo valsts kompetenci regulatīvas darbības jomā, kur saskaņota darbība nepārprotami dod lielāku labumu patērētājiem.

Pieņemto rīcībpolitikas variantu mērķis ir radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām ražošanas tehnoloģijām un novērst tirgus kropļojumus tā, lai cita starpā atjaunojamie energoresursi enerģijas tirgū var konkurēt, pamatojoties uz vienādiem nosacījumiem. Turklāt visiem tirgus dalībniekiem būtu jāuzņemas finansiāla atbildība par tīkla saglabāšanu līdzsvarā. Šķēršļi tiem pakalpojumiem, kas nodrošina tīkla elastību, piemēram, pieprasījuma reakcijas pakalpojumiem, tiks novērsti. Turklāt šādi pasākumi rada īstermiņa tirgu ar lielāku likviditāti, lai cenu svārstības varētu pareizi atspoguļot deficītu un piedāvāt atbilstošus stimulus elastīgam tīklam.

Mazumtirgus līmenī dalībvalstis tiks arī rosinātas pakāpeniski atcelt vispārēju cenu regulēšanu, sākot ar cenām, kas zemākas par izmaksām. Neaizsargātus patērētājus var aizsargāt, nosakot pārejas posmu cenu regulēšanai. Lai vēl vairāk palielinātu konkurenci, līguma izbeigšanas maksas izmantošana tiks ierobežota, tādējādi veicinot piegādātāju maiņu. Tāpat arī augsta līmeņa principi nodrošinās to, ka enerģijas rēķini būs skaidri un viegli saprotami, kā arī tiks piešķirta nediskriminējoša piekļuve patērētāja datiem, vienlaikus saglabājot vispārējos konfidencialitātes noteikumus.

Saskaņā ar elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecības attīstību un tirgus pakāpenisku integrāciju institucionālā sistēma tiks pielāgota atbilstīgi nepieciešamībai pēc papildu regulatīvās sadarbības un jauniem uzdevumiem. *ACER* ir jādod papildu uzdevumi, jo īpaši saistībā ar energosistēmas reģionālo darbību, vienlaikus saglabājot valstu regulatoru galveno nozīmi enerģijas tirgus regulēšanā.

Lai visi varianti atbilstu proporcionalitātes prasībām, tie ir padziļināti pārbaudīti priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā. Tādējādi būtu jānorāda, ka ierosinātajos politikas risinājumos ir piedāvāts kompromiss starp augšupējām iniciatīvām un lejupēju tirgus regulēšanu. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šie pasākumi nekādā veidā nevar aizstāt valstu valdību, *VRI* un *PSO* funkcijas saistībā ar dažādu svarīgu uzdevumu veikšanu. Jebkurā gadījumā valstu regulatori tiek aicināti rīkot sanāksmes daudz efektīvāk kādā reģionālā struktūrā — gan oficiāli, gan neoficiāli —, lai risinātu jautājumus, kuri izriet no elektroenerģijas sistēmas pārvaldības, tādā apjomā, kas ir samērojams ar problēmas apjomu.

Neatbalstot „pilnīgas saskaņošanas” pieeju, šie pasākumi rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem tirgus dalībniekiem, jo īpaši tur, kur tirgus iespējas pārsniedz valsts robežas. Visbeidzot, noteikumu un produktu zināma standartizācija ir būtiska efektīvai elektroenerģijas tirdzniecībai pāri robežām, savukārt lēmumi par tīkla darbību varētu radīt nepietiekamus tirgus rezultātus, ja tos atstāj atsevišķu dalībvalstu un tādu regulatoru ziņā, kas darbojas izolēti. Nepastarpinātā pieredze kopīgu tīkla un tirdzniecības noteikumu (tā dēvēto „tīkla kodeksu” un „vadlīniju”) noteikšanā un pieņemšanā kopš trešās enerģētikas paketes izstrādes 2009. gadā pierāda, ka tam, ka regulatori un valstu iestādes rīko sanāksmes, lai vienotos par kopīgiem noteikumiem un metodiku — gan augsta līmeņa, gan tehniskajiem principiem —, ir skaidra pievienotā vērtība.

Starp mazumtirgiem un vairumtirgiem vērojams aizvien lielāks konkurētspējas trūkums, turklāt mazumtirgi joprojām atpaliek patērētājiem nodrošināmo pakalpojuma piedāvājumu un konkrētu ieguvumu ziņā. Uzraugot enerģētisko nabadzību, patērētājiem paredzētās informācijas pārredzamību un skaidrību un piekļuvi datiem, ierosinātie pasākumi nevajadzīgi neierobežos valsts prerogatīvas.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pieņemot šo priekšlikumu, tiks grozīti galvenie tiesību akti, kas bija trešajā enerģētikas paketē. Tas attiecas uz Elektroenerģijas regulu (Nr. 714/2009) un Elektroenerģijas direktīvu (2009/72/EK), kā arī uz regulu, ar ko izveido *ACER* (Nr. 713/2009). Minēto tiesību aktu pārstrādāšana uzlabos juridisko skaidrību. Tāda akta izmantošana, ar kuru izdara grozījumus, var būt nepietiekama, lai aptvertu plašu jaunu noteikumu kopumu. Tādējādi saistībā ar instrumenta izvēli ir jāpārskata noteikumi, kas jau pieņemti un īstenoti kā dabisks spēkā esošo tiesību aktu attīstības rezultāts.

3. *EX POST* NOVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* novērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisijas dienesti ir novērtējuši pašreizējā tiesiskā regulējuma (trešās enerģētikas paketes) atbilstību pieciem noteiktiem kritērijiem — piemērotībai, efektivitātei, lietderībai, saskanībai un ES pievienotajai vērtībai. Kopā ar ietekmes novērtējumu ir veikts atsevišķs novērtējums, un šā novērtējuma rezultāti ir atspoguļoti ietekmes novērtējuma problēmu noteikšanas daļā.

Izvērtējumā tika secināts, ka kopumā trešās enerģētikas paketes mērķis — palielināt konkurenci un novērst šķēršļus pārrobežu konkurencei elektroenerģijas tirgos — ir izpildīts. Aktīva tiesību aktu izpilde ir radījusi pozitīvus rezultātus attiecībā uz elektroenerģijas tirgu un

patērētājiem, kā arī tirgi kopumā ir mazāk koncentrēti un vairāk integrēti nekā 2009. gadā. Attiecībā uz mazumtirgiem jaunu patērētāju tiesību kopums, kas ieviests ar trešo enerģētikas paketi, ir nepārprotami uzlabojis patērētāju stāvokli enerģijas tirgos.

Tomēr trešās enerģētikas paketes noteikumu panākumi saistībā ar iekšējā elektroenerģijas tirgus izveidi joprojām nav pietiekami vairākās jomās gan vairumtirdzniecības, gan mazumtirdzniecības līmenī. Kopumā novērtējumā tika konstatēts, ka lielu labumu joprojām var gūt, uzlabojot tirgus modeļa struktūru, un par to liecina neizmantotais vispārējās labklājības pieaugums un patērētāju galīgie ieguvumi. Vairumtirgu līmenī joprojām ir šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai un reti tiek pilnīgi izmantotas starpsavienotāju jaudas. Tam par iemeslu cita starpā ir nepietiekama sadarbība starp nacionālo tīklu operatoriem un regulatoriem saistībā ar starpsavienotāju kolietošanu. Iesaistīto pušu valstiskā pieeja joprojām daudzos gadījumos nepieļauj efektīvus pārrobežu risinājumus un galu galā ierobežo citādi izdevīgās pārrobežu plūsmas. Šī situācija nav vienāda visos tirgos un laikposmos — nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas tirgos vērojamas dažādas integrācijas pakāpes.

Attiecībā uz mazumtirgiem konkurences rādītāji varētu būt ievērojami uzlabojušies. Elektroenerģijas cenas dalībvalstīs joprojām ievērojami atšķiras ar tirgu nesaistītu iemeslu dēļ, bet mājāsaimniecībām cenas ir nepārtraukti augušas, jo pēdējos gados ir būtiski palielinājušās nenovēršamās izmaksas, proti, tīkla izmaksas, nodokļi un nodevas. Attiecībā uz patērētāju aizsardzību pieaugošā enerģētiskā nabadzība, kā arī skaidrības trūkums par piemērotākajiem līdzekļiem patērētāju neaizsargātības un enerģētiskās nabadzības novēršanai, iekšējā enerģijas tirgū aizvien vairāk padziļinās. Ar piegādātāju maiņu saistītās maksas, piemēram, līguma izbeigšanas izdevumi, turpina būt būtisks finansiāls šķērslis patērētāju iesaistei. Turklāt liels to sūdzību skaits, kas saistītas ar rēķiniem¹⁶, liecina, ka joprojām ir iespējas uzlabot rēķinu informācijas salīdzināmību un skaidrību.

Papildus nepilnībām trešās enerģētikas paketes sākotnējo mērķu sasniegšanā ir parādījis jaunu problēmu kopums, kas nebija paredzēts trešās enerģētikas paketes sagatavošanas laikā. Tas ietver, kā minēts iepriekš, atjaunojamo energoresursu ļoti spēcīgo pieaugumu elektroenerģijas ražošanā, valsts intervences palielināšanos elektroenerģijas tirgos saistībā ar apgādes drošības mērķiem un pārmaiņas, kas notiek tehnoloģiskajā jomā. Tas viss rada būtiskas pārmaiņas tādā veidā, kādā darbojas tirgi jo īpaši pēdējos piecos gados, mazina reformu pozitīvo ietekmi uz patērētājiem, kā arī liedz izmantot modernizācijas potenciālu. Tas ir radījis atšķirības spēkā esošajos tiesību aktos attiecībā uz veidu, kā tikt galā ar šīm tendencēm.

Saskaņā ar šā novērtējuma un saistītā ietekmes novērtējuma rezultātiem šā priekšlikuma mērķis ir mazināt minētās atšķirības un piedāvāt veicinošu sistēmu, kas atspoguļotu tehnoloģisko attīstību nozarē, proti, energosistēmu pāreju uz jauniem ražošanas un patēriņa modeļiem.

• **Apspriešanas ar ieinteresētajām personām**

Gatavojoties šai iniciatīvai, Komisija ir organizējusi vairākas sabiedriskās apspriešanas. Tās bija pieejamas ES iedzīvotājiem un dalībvalstu iestādēm, enerģijas tirgus dalībniekiem un to apvienībām, kā arī visām pārējām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un enerģijas patērētājiem.

¹⁶ Eiropas Komisija (2016), „*Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU*” („Otrais patērētāju tirgus pētījums par elektroenerģijas mazumtirgu darbību attiecībā uz patērētājiem ES”).

Trīs apspriešanas un to attiecīgie rezultāti tiks īpaši izcelti:

1) kā norādīts dokumentā „*Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*” („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”), sabiedriskajā apspriedē¹⁷, kas notika no 2012. gada 15. novembra līdz 2013. gada 7. februārim, tika izskatīti ar resursu pietiekamību saistīti jautājumi. Tās mērķis bija iegūt ieinteresēto personu viedokļus par resursu pietiekamības un elektroapgādes drošības garantēšanu iekšējā tirgū.

Apspriešanas gaitā tika saņemtas 148 atsevišķas atbildes no sabiedriskām organizācijām, nozares pārstāvjiem (gan enerģijas ražotājiem, gan patērētājiem) un akadēmiskajām aprindām. Tiešsaistē ir pieejama sīki izstrādāta diagramma par apspriešanas gaitā saņemtajām atbildēm¹⁸, kā arī visi individuālie iesniegumi un apspriedes rezultātu kopsavilkums¹⁹;

2) sabiedriskā apspriešana, kas veltīta elektroenerģijas mazumtirgiem un galapatērētājiem²⁰, notika no 2014. gada 22. janvāra līdz 2014. gada 17. aprīlim. Komisija saņēma 237 atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, no kurām apmēram 20 % tika saņemti no energopiegādātājiem, 14 % — no SSO, 7 % — no patērētāju organizācijām un 4 % — no VRI. Šajā apspriešanā piedalījās arī ievērojams skaits individuālu personu. Pilns atbilžu kopsavilkums pieejams Komisijas tīmekļa vietnē²¹;

3) plaša sabiedriskā apspriešana²² par jaunu enerģētikas tirgus modeli tika organizēta no 2015. gada 15. jūlija līdz 2015. gada 9. oktobrim.

Komisija apspriešanas gaitā saņēma 320 atbildes. Apmēram 50 % iesniegumu ir saņemti no valsts vai ES līmeņa nozares apvienībām. 26 % atbilžu saņemti no uzņēmumiem, kas darbojas enerģētikas nozarē (piegādātājiem, starpniekiem, patērētājiem), un 9 % — no tīkla operatoriem. Atsauces par minēto apspriešanos iesniedza arī 17 valstu valdības un vairākas VRI. Šajā apspriešanā piedalījās arī ievērojams skaits individuālu personu un akadēmisku iestāžu. Sīki izklāstīts apraksts par ieinteresēto personu viedokļiem atbilstīgi katram konkrētajam rīcībpolitikas variantam ir pieejams ietekmes novērtējumā, kas pievienots šai likumprojekta iniciatīvai.

¹⁷ Eiropas Komisija (2012), „*Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*” („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”) https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Eiropas Komisija (2012), *Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity* („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”) <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Eiropas Komisija (2014), „Apspriešana par enerģijas mazumtirgu” <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Eiropas Komisija (2015), „Apspriešanās par jaunu enerģijas tirgus modeli” (COM(2015)0340 *final*) <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Regulas priekšlikums un ietekmes novērtējums sagatavoti, izmantojot plašu klāstu materiālu, uz kuriem atsauces dotas ietekmes novērtējuma zemspējas piezīmēs. Te ietilpst aptuveni 30 pētījumi un modelēšanas rīki, kurus galvenokārt sagatavoja neatkarīgas ārējās personas un kuru mērķis bija novērtēt konkrētus šā priekšlikuma variantus. Pilns saraksts ir dots ietekmes novērtējuma V pielikumā. Šie pētījumi aptver vairākas metodikas, īpašu uzmanību pievēršot ekonomisko un sociālo izmaksu un ieguvumu analīzes kvantitatīvajām aplēsēm.

Papildus Komisija ir arī aptaujājusi nozares pārstāvjus par nacionālajiem jaudas mehānismiem, un aptaujas starpposma rezultāti nekavējoties tika izmantoti šā priekšlikuma sagatavošanā²³. Minēto pētījumu rezultāti papildināja daudzās atsauksmes, kas saņemtas no ieinteresētajām personām, kā izklāstīts iepriekš, un kopumā sniedza Komisijai plašu pierādījumu bāzi, uz kuras pamata izstrādāt pašreizējos priekšlikumus.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējumā ir atbalstīti visi ierosinātie pasākumi. Regulējuma kontroles padome 2016. gada 7. novembrī sniedza pozitīvu atzinumu. Veids, kādā Regulējuma kontroles padomes viedokļi tika ņemti vērā, ir izklāstīts ietekmes novērtējuma I pielikumā.

Ietekmes novērtējumā tika apskatīti vairāki rīcībpolitikas varianti attiecībā uz katru konstatēto problēmu kopumu. Turpmāk ir uzskaitīti šie problēmu kopumi un alternatīvās iespējas intervencei.

Tirgus modeļa pielāgošana atjaunojamo energoresursu pieaugumam un tehnoloģiju attīstībai

Ietekmes novērtējumā ir atbalstīta spēkā esošo tirgus noteikumu uzlabošana, lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām ražošanas tehnoloģijām un resursiem, novēršot pašreizējos tirgus kropļojumus. Ir apskatīti noteikumi, kas rada diskrimināciju starp dažādiem resursiem un kas ierobežo vai atbalsta atsevišķu tehnoloģiju piekļuvi elektrotīklam. Turklāt visiem tirgus dalībniekiem būtu jāuzņemas finansiāla atbildība par nebalansu tīklā, un par visiem resursiem tirgū jāmaksā pēc vienlīdzīgiem principiem. Būtu jānovērš šķēršļi attiecībā uz pieprasījuma reakciju. Šis izraudzītais variants varētu arī nostiprināt īstermiņa tirgus, tuvinot tos reāllaikam, kas ļautu maksimāli apmierināt vajadzību pēc elastīguma, un padarot balansēšanas tirgus efektīvākus. Šis variants ietver pasākumus, kas varētu palīdzēt iesaistīt tirgū visus elastīgos izklaidētos resursus, kuri attiecas uz enerģijas ražošanu, pieprasījumu un akumulāciju, izmantojot pienācīgus stimulus un tiem labāk pielāgotu tirgus struktūru, kā arī pasākumus sekmīgākai SSO stimulēšanai.

Neregulatīva pieeja tika noraidīta, jo tā sniedz visai mazas iespējas pilnveidot tirgu un visiem resursiem nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Esošais ES tiesiskais regulējums attiecīgajās jomās ir ierobežots vai pat atsevišķās jomās tāda nav vispār. Turklāt tika uzskatīts, ka brīvprātīga sadarbība nenodrošina atbilstoša līmeņa saskaņošanu vai noteiktību tirgū. Tāpat tika noraidīts arī tirgus noteikumu pilnīgas saskaņošanas variants, jo šādas pārmaiņas varētu nebūt saderīgas ar proporcionalitātes principiem un, ņemot vērā Eiropas enerģijas tirgu pašreizējo stāvokli, pēc tām kopumā nav vajadzības.

Turpmākas investīcijas elektroenerģijas ražošanā un nekoordinēti jaudas mehānismi

Tika izvērtēti vairāki rīcībpolitikas varianti, kas bija plašāki par pamatscenāriju; katrs variants piedāvāja atšķirīgu pielāgošanas un saskaņošanas pakāpi starp dalībvalstīm ES līmenī un atšķirīgu apmēru, kādā tirgus dalībnieki pašautos uz enerģijas tirgus maksājumiem.

²³ Interim Report of the Sector Inquiry on capacity Mechanisms (C(2016)2107 final).

Tā dēvētais „tikai enerģijas tirgus” variants paredzēja, ka Eiropas tirgi tiktu pietiekami uzlaboti un savstarpēji savienoti tā, ka tiek nodrošināti vajadzīgie cenu signāli, kas stimulētu investīcijas jaunos resursos un pareizajās vietās. Šāda scenārija gadījumā jaudas mehānismi vairs nebūtu vajadzīgi.

Izraudzītais variants pamatojas uz šo „tikai enerģijas tirgus” scenāriju, taču neatceļ dalībvalstu iespējas izmantot jaudas mehānismus, ja to pamatā ir kopīga resursu pietiekamības novērtēšanas metodika, kas ar *ENTSO-E* un *ACER* palīdzību īstenota, ievērojot pilnīgu pārredzamību, un atbilst kopīgā modeļa pazīmēm labākai valsts jaudas mehānismu saderībai un saskaņotai pārrobežu sadarbībai. Šis variants balstās uz Eiropas Komisijas paziņojumu „Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam”, kā arī nozares pārstāvju aptauju par jaudas mehānismiem.

Neregulatīva pieeja tika noraidīta, jo esošie ES tiesību aktu noteikumi nav pietiekami skaidri un pamatīgi izstrādāti, lai risinātu problēmas, ar kurām saskaras Eiropas elektrosistēma. Turklāt brīvprātīga sadarbība nevar nodrošināt atbilstoša līmeņa saskaņošanu visās dalībvalstīs vai noteiktību tirgū. Lai problēmjaudātumus varētu risināt saskanīgi, šajā jomā ir vajadzīgi tiesību akti. Variants, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz reģionāliem vai ES līmeņa elektroenerģijas ražošanas pietiekamības novērtējumiem veselīgiem reģioniem vai laika gaitā visām ES dalībvalstīm būtu obligāti jāievieš jaudas mehānismi, tika noraidīts kā nesamērīgs.

Mazumtirgus neefektīva darbība — pakalpojumu lēna ieviešana un zema līmenis

Atbalstītais variants ietver vispārējas cenu regulēšanas pakāpenisku atcelšanu līdz ES tiesību aktos noteiktajam termiņam, sākot ar cenām, kas zemākas par izmaksām. Attiecībā uz neaizsargātiem patērētājiem šis variants ļauj noteikt pārejas posmu cenu regulēšanai. Lai palielinātu patērētāju iesaistīšanos, ir ierobežota līguma izbeigšanas maksas izmantošana. Valsts iestādēm jāveicina patērētāju uzticēšanās salīdzināšanas tīmekļa vietnēm, ieviešot sertifikācijas rīku. Turklāt augsta līmeņa principi nodrošinās enerģijas rēķinu skaidrību un saprotamību, paredzot obligātas satura prasības. Dalībvalstīm ir pienākums uzraudzīt to mājāsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība. Visbeidzot, lai jauni tirgus dalībnieki un energopakalpojumu uzņēmumi varētu attīstīt jaunus pakalpojumus, ir nodrošināta nediskriminējoša piekļuve patērētāja datiem.

Citi apskatītie, bet atmestie varianti paredzēja pilnīgu patērētāju tiesību aktu saskaņošanu un plašus patērētāju aizsardzības pasākumus; atkāpes no ES līmenī noteiktā cenu regulējuma, par pamatu ņemot vai nu uz patēriņa vai cenas sliekšni; standarta datu apstrādes modeļa ieviešanu un atbildības uzlikšanu neitrālam tirgus aktoram, piemēram, PSO; visu maksu par piegādātāja maiņu, tostarp maksu par līguma izbeigšanu, aizliegšanu un enerģijas rēķinu satura daļēju saskaņošanu; un, visbeidzot, ES enerģētiskās nabadzības monitoringa sistēmu, kura balstītos uz dalībvalstu veiktu ēku fonda energoefektivitātes apsekojumu, kā arī profilaktisku pasākumu noteikšanu atslēgumu novēršanai. Visi šie varianti tika noraidīti, pamatojoties uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem. Gandrīz visas apspriešanās iesaistītās ieinteresētās personas uzskatīja, ka *status quo* saglabāšana nav dzīvotspējīgs risinājums.

Institucionālās sistēmas un aģentūras lomas uzlabošana

Trešās paketes institucionālās sistēmas mērķis ir veicināt VRI sadarbību, kā arī sadarbību starp PSO. Kopš *ACER* un *ENTSO* nodibināšanas šīm organizācijām ir bijusi liela nozīme, virzoties uz funkcionējošu iekšējo enerģijas tirgu. Tomēr jaunākās tendences Eiropas enerģijas tirgos, kas apskatītas pašreizējā ietekmes novērtējumā un turpmākajos tirgus modeļa iniciatīvas priekšlikumos, pieprasa institucionālās sistēmas pielāgošanu. Turklāt arī trešās paketes īstenošanā tika uzsvērtas jomas, kurās iespējami uzlabojumi attiecībā uz *ACER* un *ENTSO* piemērojamo sistēmu. Attiecībā uz variantiem, kas izskatīti saistībā ar institucionālās

sistēmas reformu, ierastās darbības scenārijs tika noraidīts, jo tas varētu radīt regulatīvas un tirgus uzraudzības nepilnības saskaņā ar mainīgajiem tirgus noteikumiem, kas izklāstīti citur šajā priekšlikumā, kā arī sekundāro tiesību aktu pastāvīgo attīstību ES līmenī.

Tika apsvērtā neregulatīvas pieejas „stingrāka ieviešana” un brīvprātīga sadarbība bez jebkādiem jauniem papildu pasākumiem institucionālās sistēmas pielāgošanai. Lai uzlabotu spēkā esošo tiesību aktu izpildes nodrošināšanu, ir jātrūpina īstenot trešo paketi īstenošanu un pilnīgi jāīsteno tīkla kodeksi un vadlīnijas — kā aprakstīts ierastās darbības scenārija variantā —, un tas jādara apvienojumā ar stingrāku izpildes nodrošināšanu. Tomēr stingrāka ieviešana viena pati varētu neuzlabot pašreizējo institucionālo sistēmu.

Tika apsvērts arī leģislatīvs variants, kas paredzēja *ACER* pārveidi par kaut ko līdzīgu Eiropas līmeņa regulatoram, taču galu galā šis variants tika noraidīts. Lai aģentūra varētu pildīt šādu lomu, būtu ievērojami jāpalielina *ACER* budžets un personāls, jo aģentūrā tādējādi būtu vajadzīgi ļoti daudzi eksperti. Tāpat šķiet lietderīgi turpināt iesaistīt valstu regulatorus aģentūras lēmumu pieņemšanas procesā un valstu regulatoru vairākuma lēmumus sistemātiski neaizstāt ar direktora lēmumiem.

Tādējādi tika apsvērti leģislatīvi varianti, kas paredzēja pilnveidot *ACER*, par pamatu izmantojot esošo sistēmu. Ietekmes novērtējumā atbalstītais variants ļauj pielāgot ES institucionālo sistēmu jaunajām elektrosistēmas realitātēm. Tajā apsvērtā arī izrietošā vajadzība pēc papildu reģionālās sadarbības un pašreizējās un paredzamās regulējuma nepilnības enerģijas tirgū, tādējādi nodrošinot elastību, apvienojot augšupējas un lejupējas pieejas.

Turklāt, lai novērstu pašreizējo regulējuma nepilnību attiecībā uz VRI regulatīvajām funkcijām reģionālā līmenī, ar šajā variantā ietvertajām politikas iniciatīvām varētu izveidot elastīgu reģionālo tiesisko regulējumu, kas uzlabotu reģionālo koordināciju un VRI lēmumu pieņemšanu. Ar šo variantu tiktu ieviesta koordinētu reģionālo lēmumu sistēma un atsevišķu jautājumu (piemēram, ROC un citu, kas izriet no ierosinātajām tirgus modeļa iniciatīvām) uzraudzība, ko veic reģiona VRI, kā arī *ACER* piešķirta ES interešu aizsardzības funkcija.

Pamattiesības

Šis priekšlikums var ietekmēt vairākas pamattiesības, kas noteiktas ES Pamattiesību hartā, konkrēti: privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību (7. pants), tiesības uz personas datu aizsardzību (8. pants), diskriminācijas aizliegumu (21. pants), tiesības uz sociālo palīdzību (34. pants), pieeju pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (36. pants), augsta vides aizsardzības līmeņa integrāciju (37. pants) un tiesības uz tiesību efektīvu aizsardzību (47. pants).

Tam jo īpaši tiek pievērsta uzmanība vairākos noteikumos par patērētāju aizsardzību, enerģētisko nabadzību, neaizsargātu patērētāju aizsardzību, pieeju pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, datu aizsardzību un privātumu.

Ietekmes novērtējuma kopsavilkums, kā arī Regulējuma kontroles padomes pozitīvais atzinums, atrodams Komisijas tīmekļa vietnē²⁴.

• **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šis priekšlikums var palielināt administratīvās prasības, kaut arī ierobežotā apjomā. Piemēram, ieviešot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām tehnoloģijām, lai tās varētu

²⁴ [OP: lūdzu, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu.]

pilnībā piedalīties enerģijas tirgū, šīm tehnoloģijām būtu jāatbilst vairākām tirgus atbilstības prasībām, kas var radīt zināmu administratīvo slodzi.

Pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu enerģijas tirgu likviditāti un integrāciju, arī var savā ziņā īstermiņā ietekmēt uzņēmumus, jo tiem būtu jāpielāgojas jaunam enerģijas tirdzniecības režīmam. Tomēr šos pasākumus uzskata par minimāliem, salīdzinot ar pamatscenāriju, kad neveic nekādas darbības, jo ekonomiskie ieguvumi no reformas varētu ļoti savā ziņā pārspēt jebkādu īstermiņa vai ilgtermiņa administratīvo reorganizāciju.

Līdzīgi dalībvalsts līmenī regulētu cenu pakāpeniska atcelšana liks VRI pastiprināt tirgu uzraudzību, nodrošināt efektīvu konkurenci un garantēt patērētāju aizsardzību. Šo ietekmi var kompensēt ar patērētāju aktīvāku iesaistīšanos, kuri dabiski varētu rīkoties tā, lai veicinātu konkurenci tirgū.

To darbību klāsts, kas jāveic saskaņā ar atjaunināto institucionālo sistēmu, arī radīs jaunu prasību kopumu, lai valstu regulatori un pārvades operatori varētu iesaistīties administratīvā līmenī. Tās ietver līdzdalību *ACER* darbā, lai lēmumu pieņemšanas procesu gaitā tiktu panākta vienošanās par metodiku un praksi netraucētai enerģijas tirdzniecībai pārrobežu līmenī.

Sīkāku izklāstu par administratīvo un ekonomisko ietekmi uz uzņēmumiem un publiskām iestādēm saistībā ar katru norādīto rīcībpolitikas variantu var atrast ietekmes novērtējuma 6. nodaļā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz budžetu, kas saistīta ar šīs paketes priekšlikumu, attiecas uz *ACER* resursiem, kas aprakstīti tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā, kurš pievienots Komisijas priekšlikumam par Regulas, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru (*ACER*), pārstrādāto redakciju. Būtībā jaunie *ACER* uzdevumi, jo īpaši attiecībā uz sistēmu pietiekamības novērtējumu un reģionālo operatīvo centru izveidi, nozīmē, ka 2020. gadā pakāpeniski būs vajadzība pēc maksimāli 18 papildus pilnslodzes ekvivalentiem, kā arī atbilstošiem finanšu līdzekļiem.

5. CITI JAUTĀJUMI

• Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība

Komisija uzraudzīs transponēšanu un dalībvalstu un citu dalībnieku atbilstību pasākumiem, kas beidzot tiks pieņemti, kā arī vajadzības gadījumā veiks piespiedu izpildes pasākumus. Turklāt, kā tas jau ir darīts saistībā ar trešās enerģētikas paketes īstenošanu, Komisija nodrošinās vadlīnijas, kas palīdzēs īstenot pieņemtos pasākumus.

ACER jo īpaši atbalstīs Komisiju, lai tiktu izpildīti uzraudzības un īstenošanas mērķi. Aģentūras gada pārskats, Komisijas vienlaicīgi veiktie novērtējumi un Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupas ziņojumi ietilpst pašreizējās iniciatīvas noteikumos. Aģentūra tiks aicināta sīkāk pārskatīt tās uzraudzības rādītājus, lai nodrošinātu to pastāvīgu atbilstību progresa uzraudzībai virzībā uz to mērķu sasniegšanu, kas ir pašreizējo priekšlikumu pamatā, lai tos varētu adekvāti atspoguļot, tostarp *ACER* tirgus uzraudzības gada pārskatā.

Vienlaicīgi ar ierosinātajām iniciatīvām Komisija iesniegs iniciatīvu par Enerģētikas savienības pārvaldību, kas vienkāršos plānošanas, ziņošanas un uzraudzības prasības. Pamatojoties uz iniciatīvu par Enerģētikas savienības pārvaldību, Komisijas un dalībvalstu pašreizējās uzraudzības un ziņošanas prasības trešajā enerģētikas paketē tiks horizontāli integrētas progresa un uzraudzības ziņojumos. Plašāka informācija par uzraudzības un

ziņošanas prasību vienkāršošanu atrodama ietekmes novērtējumā par Eiropas Savienības pārvaldību.

Plašāks uzraudzības mehānismu un salīdzinošo rādītāju pārskats ir atrodams ietekmes novērtējuma 8. nodaļā.

6. KONKRĒTO PRIEKŠLIKUMU NOTEIKUMU SKAIDROJUMS

• Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)

Ierosinātās direktīvas *I nodaļā* paredzēti vairāki precizējumi par direktīvas darbības jomu un priekšmetu, liekot uzsvāru uz patērētājiem, iekšējā tirgus nozīmi un tā galvenajiem principiem. Tajā arī paredzēts atjaunināt galvenās definīcijas, kuras lietotas šajā direktīvā.

Ierosinātās direktīvas *II nodaļā* ir noteikts vispārējais princips, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka ES elektroenerģijas tirgus ir konkurētspējīgs, orientēts uz patērētāju, elastīgs un nediskriminējošs. Tajā uzsvērts, ka nacionālie pasākumi nebūtu nepamatoti jākavē elektroenerģijas pārrobežu plūsmas, patērētāju līdzdalību vai investīcijas. Tajā vēl vairāk nostiprināts princips, ka piegādes cenām jābūt orientētām uz tirgu, ievērojot pienācīgi pamatotus izņēmumus. Šajā nodaļā ir arī precizēti daži principi, kas attiecas uz ES elektroenerģijas tirgu darbību, piemēram, tiesības izvēlēties piegādātāju. Tajā arī paredzēti jauni noteikumi par iespējamām sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kuras konkrētos apstākļos dalībvalstis var uzlikt energouzņēmumiem.

Ierosinātās direktīvas *III nodaļā* ir nostiprinātas iepriekš spēkā esošās patērētāju tiesības un ieviestas jaunas tiesības, kuru mērķis ir likt enerģijas tirgus uzmanības centrā patērētājus, nodrošinot, ka viņiem ir piešķirtas tiesības un viņi ir labāk aizsargāti. Tajā ir paredzēti noteikumi par skaidrāku rēķinu informāciju un apstiprinātiem salīdzināšanas līdzekļiem. Šajā nodaļā ietverti noteikumi, kas nodrošina, ka patērētāji var brīvi izvēlēties un mainīt piegādātājus vai agregatorus, ir tiesīgi noslēgt dinamisko cenu līgumu un var iesaistīties pieprasījuma reakcijā, elektroenerģijas pašražošanā un pašpatēriņā. Tajā ir paredzētas katra patērētāja tiesības pieprasīt viedo uzskaites mērāparātu, kas aprīkots ar funkciju minimumu. Tajā arī uzlaboti iepriekš spēkā esošie noteikumi par patērētāju iespēju koplietot savus datus ar piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, precizējot to personu pienākumus, kas ir atbildīgas par datu pārvaldību, un nosakot kopēju Eiropas datu formātu, kas jāizstrādā Komisijai, sagatavojot īstenošanas aktu. Nodaļas mērķis ir arī nodrošināt, ka dalībvalstis novērš enerģētisko nabadzību. Šajā nodaļā turklāt paredzēts, ka dalībvalstīm jānosaka regulējums neatkarīgiem agregatoriem un pieprasījuma reakcijai saskaņā ar principiem, kas veicina to pilnvērtīgu līdzdalību tirgū. Tajā noteikts regulējums attiecībā uz vietējām energokopienām, kas var iesaistīties enerģijas ražošanā, sadalē, agregēšanā, akumulācijā, piegādē vai energoefektivitātes pakalpojumu sniegšanā vietējā līmenī. Tajā arī precizēti iepriekš spēkā esošie noteikumi par viedajiem skaitītājiem, vienotajiem kontaktpunktiem, tiesībām uz strīdu alternatīvu izšķiršanu, universālo pakalpojumu un neaizsargātiem patērētājiem.

Ierosinātās direktīvas *IV nodaļā* paredzēti vairāki precizējumi attiecībā uz SSO uzdevumiem, jo īpaši SSO darbībām saistībā ar tīkla pakalpojumu iepirkumu, lai nodrošinātu elastīgumu, elektrotransportlīdzekļu integrāciju un datu pārvaldību. Tajā arī precizēta SSO loma attiecībā uz akumulāciju un elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktiem.

Ierosinātās direktīvas *V nodaļā* apkopoti vispārīgie noteikumi, ko piemēro PSO un kas lielākoties pamatojas uz pašreizējo tekstu, sniedzot tikai dažus precizējumus attiecībā uz papildu pakalpojumiem un jaunajiem reģionālajiem operatīvajiem centriem.

Ierosinātās direktīvas VI nodaļa, kurā izklāstīti trešajā enerģētikas paketē izstrādātie nodalīšanas noteikumi, paliek nemainīga attiecībā uz galvenajiem nodalīšanas pamatnoteikumiem, jo īpaši attiecībā uz trim režīmiem, kas skar PSO (īpašumtiesību nodalīšanu, neatkarīgu sistēmas operatoru un neatkarīgu pārvades operatoru), kā arī attiecībā uz noteikumiem par PSO norīkošanu un sertifikāciju. Tajā paredzēts tikai skaidrojums par iespēju PSO pašiem veikt akumulāciju vai sniegt papildpakalpojumus.

Ierosinātās direktīvas VII nodaļā ietverti noteikumi par neatkarīgu valsts energoregulatoru izveidi, to pilnvaru un pienākumu apjomu un darbību. Priekšlikumā jo īpaši uzsvērts regulatoru pienākums sadarboties ar kaimiņvalstu regulatoriem un ACER tajos gadījumos, kad tiek skarti pārrobežu jautājumi un atjaunināts regulatoru uzdevumu saraksts, tostarp attiecībā uz jaunizveidoto reģionālo operatīvo centru uzraudzību.

Ierosinātās direktīvas VIII nodaļā mainīti vairāki vispārīgi noteikumi, tostarp par atkāpēm no direktīvas, Komisijai deleģēto pilnvaru izpildi un komiteju, kas izveidota saskaņā ar komitejas procedūras noteikumiem atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 182/2011.

Ierosinātās direktīvas jaunajos pielikumos izklāstītas vairākas prasības attiecībā uz salīdzināšanas līdzekļiem, rēķiniem un rēķinu informāciju un grozītas iepriekš spēkā esošās prasības attiecībā uz viedajiem skaitītājiem un to ieviešanu.

• Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par iekšējo elektroenerģijas tirgu (pārstrādāta redakcija)

Ierosinātās regulas I nodaļā ir izklāstīta darbības joma, priekšmets un regulā izmantoto terminu definīcijas. Tajā uzsvērtā neizkropļotu tirgus signālu nozīme lielākas elastības, dekarbonizācijas un inovācijas nodrošināšanā, kā arī tajā atjauninātas un papildinātas galvenās šajā regulā izmantotās definīcijas.

Ierosinātās regulas II nodaļā ieviests jauns pants, kurā noteikti galvenie principi, kas jāievēro valsts tiesību aktos enerģētikas jomā, lai varētu funkcionēt iekšējais elektroenerģijas tirgus. Tajā arī izklāstīti galvenie juridiskie principi attiecībā uz elektroenerģijas tirdzniecības noteikumiem dažādos tirdzniecības termiņos (balansēšanas, tekošās dienas, nākamās dienas un paredzamajā tirgū), tostarp principi attiecībā uz cenu veidošanos. Tajā precizēts līdzsvarotas atbildības princips un izveidota sistēma saderīgākiem tirgus noteikumiem attiecībā uz nosūtīšanu, ražošanas samazināšanu un pieprasījuma reakciju, tostarp nosacījumiem par visiem to izņēmumiem.

Ierosinātās regulas III nodaļā ir izklāstīts process, kā koordinēti definēt tirdzniecības zonas saskaņā ar pārskatīšanas procesu, kurš noteikts Regulā (ES) Nr. 1222/2015, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas²⁵. Lai risinātu šo pastāvīgo problēmu, proti, būtiskos valsts ierobežojumus attiecībā uz elektroenerģijas pārrobežu plūsmām, ir precizēti šādu ārkārtēju ierobežojumu nosacījumi, jo īpaši noteikumi, kas nodrošinās, ka valstu dalībnieki elektroenerģijas importu un eksportu neierobežos ekonomisku iemeslu dēļ. Šajā nodaļā ir arī ietverti iepriekš spēkā esošo principu grozījumi attiecībā uz pārvades un sadales tīkla tarifiem un noteikta procedūra, lai veicinātu pakāpenisku pārvades un sadales tarifu metodiku konvergenci. Tajā arī izklāstīti grozītie noteikumi par pārslodzes maksu izmantošanu.

²⁵ Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) Nr. 1055/2015, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.).

Ierosinātās regulas IV nodaļā izklāstīti jauni vispārējie principi attiecībā uz dalībvalstu resursu pietiekamības problēmu koordinētu risināšanu. Tajā izklāstīti principi un kārtība, kādā izstrādājams Eiropas resursu pietiekamības novērtējums, kas vajadzīgs, lai labāk apzinātu vajadzību pēc jaudas mehānismiem, kā arī principi un kārtība, kādā vajadzības gadījumā nosakāms drošuma standarts dalībvalstīs. Nodaļā izskaidrots, kā un ar kādiem nosacījumiem var ieviest jaudas mehānismus ar tirgu saderīgā veidā. Tajā arī precizēti ar tirgu saderīga modeļa principi attiecībā uz jaudas mehānismiem, tostarp noteikumi par līdzdalību citas dalībvalsts jaudas tirgū un starpsavienojumu izmantošanu. Tajā izklāstīts, kā reģionālie operatīvie centri, valsts PSO, *ENTSO-E* un valstu regulatori, izmantojot *ACER*, tiks iesaistīti tehnisko parametru izstrādē, kas paredzēti līdzdalībai citas dalībvalsts jaudas tirgos, kā arī to darbības noteikumu izstrādē, kas attiecas uz viņu līdzdalību.

Ierosinātās regulas V nodaļā izklāstīti *ENTSO-E* uzdevumi un pienākumi, kā arī attiecīgie *ACER* uzraudzības uzdevumi, vienlaikus precizējot tās pienākumu rīkoties neatkarīgi un Eiropas labā. Tajā noteikts reģionālo operatīvo centru uzdevums un paredzēti kritēriji un kārtība, kādā tiek noteikti sistēmas darbības reģioni, ko aptver katrs reģionālais operatīvais centrs, un šo centru veiktās koordinācijas funkcijas. Tajā arī noteikti reģionālo operatīvo centru darba un organizatoriskie pasākumi, apspriešanas prasības, lēmumu un ieteikumu pieņemšanas un to pārskatīšanas prasības un procedūras, valdes struktūra un pienākumi, kā arī atbildības noteikumi. Nodaļā ietverti arī noteikumi par koģenerācijas iekārtu pieslēgumu, kuri iepriekš bija iekļauti Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvā 2012/27/ES par energoefektivitāti. Noteikumi par tīkla attīstības desmit gadu plānu, kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem, informācijas apmaiņu un sertifikāciju pārsvarā paliek nemainīgi.

Ierosinātās regulas VI nodaļā izklāstīta SSO Eiropas vienības izveide, noteikta procedūra šīs vienības izveidošanai un tās uzdevumi, tostarp attiecībā uz apspriešanu ar ieinteresētajām personām. Tajā arī paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par SSO un PSO sadarbību to tīklu plānošanas un darbības jomā.

Ierosinātās regulas VII nodaļā noteiktas līdzšinējās pilnvaras un noteikumi, lai Komisija varētu pieņemt deleģētos aktus tīkla kodeksu vai vadlīniju veidā. Tā sniedz skaidrojumus par tīkla kodeksu un vadlīniju tiesisko raksturu un pieņemšanu un paplašina to iespējamo saturu, iekļaujot arī tādas jomas kā sadales tarifu struktūras; noteikumi, kā sniedzami ar frekvenci nesaistīti papildpakalpojumi; pieprasījumu reakcijas, enerģijas akumulācijas un pieprasījuma iegrožošanas noteikumi; kiberdrošības noteikumi; noteikumi, kas attiecas uz reģionālajiem operatīvajiem centriem; un elektroenerģijas ražošanas samazināšana un elektroenerģijas ražošanas un pieprasījuma pārdispečēšana. Tajā vienkāršota un racionalizēta kārtība, kādā tiek izstrādāti elektroenerģijas tīkla kodeksi, kā arī nodrošināta iespēja valstu regulatoriem *ACER* ietvaros lemt par jautājumiem, kas attiecas uz tīkla kodeksu un vadlīniju īstenošanu. Tajā arī noteikts, ka SSO Eiropas vienībai un citām ieinteresētajām personām ciešāk jāiesaistās priekšlikumu izstrādes procedūrā attiecībā uz elektroenerģijas tīkla kodeksiem.

Ierosinātās regulas VIII nodaļā paredzēti ierosinātās regulas nobeiguma noteikumi. Tajā ietverti iepriekš spēkā esošie noteikumi par jauno līdzstrāvas starpsavienotāju atbrīvošanu no konkrētām Elektroenerģijas direktīvas un regulas prasībām, vienlaikus precizējot kārtību, kādā VRI izdara tajos turpmākos grozījumus.

Ierosinātās regulas pielikumā ir sīkāk noteiktas funkcijas, kuras uzticētas reģionālās darbības centriem, kas izveidoti, īstenojot šo regulu.

- **Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija)**

Kopumā noteikumi par *ACER* ierosināti, lai tos pielāgotu „kopīgajai pieejai” attiecībā uz decentralizētajām ES aģentūrām, par kuru vienojušies Eiropas Parlaments, ES Padome un Eiropas Komisija²⁶. Tomēr pašlaik attiecībā uz *ACER* tiek pieļautas nelielas atkāpes no šīs „kopīgās pieejas”.

Ierosinātās regulas I nodaļā izklāstīta *ACER* nozīme, mērķi un uzdevumi, norādīts to tiesību aktu veids, ko tā var pieņemt, un paredzēti noteikumi par apspriešanām un uzraudzību. Uzdevumu saraksts ir papildināts, lai iekļautu *ACER* pienākumus vairumtirgus uzraudzības un pārrobežu infrastruktūras jomā, kuri tika attiecināti uz *ACER* pēc šīs regulas pieņemšanas.

Attiecībā uz elektroenerģijas tīkla kodeksu pieņemšanu *ACER* ir noteikta lielāka atbildība, izstrādājot un iesniedzot Komisijai galīgo priekšlikumu par tīkla kodeksu, vienlaikus saglabājot *ENTSO-E* tehniskā eksperta funkciju. Šajā priekšlikumā ietverta arī oficiāla SSO vieta pārstāvībai ES līmenī, jo īpaši saistībā ar tīkla kodeksa priekšlikumu izstrādi, atbilstīgi tā pienākumu pieaugumam. Aģentūrai ir piešķirta kompetence lemt par noteikumiem, metodiku un algoritmiem, kas paredzēti elektroenerģijas tīkla kodeksu un vadlīniju īstenošanai.

Attiecībā uz uzdevumiem reģionālā līmenī, kas skar tikai nedaudzus valstu regulatorus, ir ieviests reģionāls lēmumu pieņemšanas process. Attiecīgi direktoram būtu jāsniedz savs atzinums par to, vai konkrētajam jautājumam galvenokārt ir reģionālā nozīme. Ja Regulatoru valde piekrīt, ka tas tā ir, Regulatoru valdes reģionālajai apakškomitejai būtu jā sagatavo attiecīgais lēmums, kuru beigās varētu pieņemt vai noraidīt pati Regulatoru valde. Citādi regulatoru valde lemtu bez reģionālās apakškomitejas starpniecības.

Šajā nodaļā *ACER* noteikti arī vairāki jauni uzdevumi attiecībā uz to, kā aģentūrā koordinēt konkrētas funkcijas saistībā ar reģionālajiem operatīvajiem centriem, uzraudzīt nominētos elektroenerģijas tirgus operatorus un apstiprināt metodes un priekšlikumus, kas saistīti ar elektroenerģijas ražošanas pietiekamību un riskgataību.

Ierosinātās regulas II nodaļā ietverti organizatoriskie noteikumi, kas attiecas uz Administratīvo valdi, Regulatoru valdi, direktoru, Apelācijas valdi un — kā jauns noteikums — aģentūras darba grupām. Pielāgojot vairākus atsevišķus noteikumus „kopīgajai pieejai” attiecībā uz decentralizētajām ES aģentūrām vai jaunajiem Padomes balsošanas noteikumiem, pašreizējās pārvaldības struktūras (konkrētāk, Regulatoru padomes) galvenie elementi ir saglabāti.

Šī *ACER* atkāpe no „kopīgās pieejas” ir pamatota, kā izklāstīts turpmāk.

Izmaksu ziņā efektīvāk Eiropas elektroenerģijas politikas galvenos mērķus — apgādes drošību, elektroenerģijas pieejamību un dekarbonizāciju — varētu sasniegt integrētā Eiropas elektroenerģijas tirgū. Tāpēc elektroenerģijas pārvades infrastruktūra pakāpeniski tiek savstarpēji savienota, arvien lielāki elektroenerģijas apjomi tiek tirgoti pārrobežu līmenī, ražošanas jaudas tiek sadalītas Eiropas līmenī, bet pārvades sistēma tiek darbināta, ņemot vērā reģionālos un pārrobežu aspektus. Spēkā esošās tiesību aktu paketes vēl vairāk veicina šīs tendences, kas, kā paredzams, nāks Eiropas patērētājiem tikai par labu.

Nozares atvēršana konkurencei ir priekšnoteikums iekšējā elektroenerģijas tirgus izveidei. Tāpat kā citās tautsaimniecības nozarēs, arī elektroenerģijas tirgus atvēršanai ir vajadzīgi jauni noteikumi, jo īpaši attiecībā uz pārvades un sadales sistēmu, un regulatīvā uzraudzība. Šajā saistībā tika izveidotas neatkarīgas regulatīvās iestādes. Šīs vienības ir īpaši atbildīgas par to valsts un Eiropas noteikumu uzraudzību, ko piemēro elektroenerģijas nozarē.

²⁶ Sk. Eiropas Parlamenta, ES Padomes un Eiropas Komisijas 2012. gada 19. jūlija kopīgo paziņojumu par decentralizētām aģentūrām.

Tomēr, palielinoties pārrobežu tirdzniecībai un sistēmas darbībai, kurā ņemts vērā reģionālais un Eiropas konteksts, VRI bija vairāk jākoordinē sava rīcība ar citu dalībvalstu VRI. Tika plānots, ka *ACER* kļūs par šīs mijiedarbības platformu, tāpēc aģentūra pilda šo pienākumu kopš tās izveides 2011. gadā. Tādējādi konkrētā aģentūras struktūra, kurā tiek sagatavots (kopā ar *ACER* darbiniekiem) vairums aģentūras atzinumu, ieteikumu un lēmumu, ir Regulatoru valde, kurā darbojas VRI vadošie pārstāvji un Komisijas pārstāvis bez balsstiesībām. Pirmie aģentūras darbības gadi ir pierādījuši, ka Regulatoru valde spēj efektīvi veicināt aģentūras uzdevumu izpildi.

Tā kā enerģijas tirgi joprojām lielā mērā tiek regulēti valsts līmenī, valstu regulatoriem ir būtiska loma enerģijas tirgos. *ACER* galvenais uzdevums ir nevis izpildīt Komisijai deleģētās regulatīvās pilnvaras, bet gan koordinēt neatkarīgo valstu regulatoru regulatīvos lēmumus. Šajā tiesību akta priekšlikumā joprojām visumā ir saglabāts šāds uzdevumu sadalījums. Pašreizējā struktūrā starp dažādiem aktoriem ir panākts prasmīgs līdzsvars to pilnvarās, kurā ņemtas vērā izveides procesā esošā iekšējā enerģijas tirgus īpatnības. Mainot līdzsvaru šajā posmā, varētu tikt apdraudēta tiesību aktu priekšlikumos izklāstīto politikas iniciatīvu īstenošana, tādējādi radot šķēršļus ciešākai enerģijas tirgus integrācijai, kas ir šā priekšlikuma galvenais mērķis. Tāpēc šķiet pāragri nodot lēmumu pieņemšanas pilnvaras valdei, kā paredzēts kopīgajā pieejā. Tā vietā lietderīgāk liekas saglabāt pašreizējo struktūru, kas nodrošina, ka valstu regulatori rīkojas bez tiešas ES iestāžu vai dalībvalstu iejaukšanās konkrētos jautājumos. Tajā pašā laikā regulatoru darbu lielos vilcienos apstiprina ES iestādes ar plānošanas, budžeta un stratēģisko dokumentu palīdzību. ES iestādes ir iesaistītas arī administratīvajās lietās. Tādēļ pašreizējās Regulatoru valdes struktūru un darbību nav ierosināts mainīt.

Līdzīgi nav ierosināts pielāgot Administratīvās valdes koncepciju kopīgās pieejas valdes modelim. Aģentūras Administratīvā valde savā pašreizējā veidolā izrādījās īpaši efektīva un lietderīga pēdējo gadu laikā. Tās darbību nodrošina Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas pārstāvji.

Kaut arī šajā posmā Komisija neuzskata par lietderīgu aģentūras pārvaldības struktūru pilnībā pielāgot kopīgajai pieejai, tā turpinās sekot līdzi, vai aprakstītās atkāpes no kopīgās pieejas joprojām ir pamatotas, — nākamo izvērtējumu plānots veikt 2021. gadā, kurā papildus Aģentūras mērķu, pilnvaru un uzdevumu novērtējumam īpaša uzmanība tiks pievērsta aģentūras pārvaldības struktūrai.

Ierosinātās regulas III nodaļa ietver finanšu noteikumus. Vairākus atsevišķus noteikumus ir ierosināts pielāgot kopīgajai pieejai attiecībā uz decentralizētajām aģentūrām.

Ierosinātās regulas IV nodaļā atjaunināti vairāki atsevišķi noteikumi atbilstīgi kopīgajai pieejai, un tā arī ietver citus, lielākoties nemainītus noteikumus par personālu un atbildību.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

2016/0380 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu ~~un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu~~

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ~~Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu~~ ☒ Līgumu par Eiropas Savienības darbību ☒ un jo īpaši tā ~~47. panta 2. punktu, 55. un 95. pantu~~ ☒ 194. panta 2. punktu ☒,

ņemot vērā ☒ Eiropas ☒ Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²⁷,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²⁸,

saskaņā ar ~~Līguma 251. pantā noteikto procedūru~~ ☒ parasto likumdošanas procedūru ☒,
tā kā:

↓ jauns

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK²⁹ jāizdara būtiski grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva ir jāpārstrādā.

²⁷ OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

²⁸ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

↓ 2009/72/EK 1. apsvērumš ⇒ jauns	(pielāgots)
---	-------------

- (2) Elektroenerģijas iekšējais tirgus, ko ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, ⇒ lai, organizējot konkurenciālus elektroenerģijas pārrobežu tirgus, ⇐ visiem patērētājiem Eiropas Savienībā būtu ☒ sniegtu ☒ izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi –, ~~pastos radītu~~ jaunas uzņēmējdarbības izdevības, ~~attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot panāktu~~ konkurētspējīgākas cenas, ⇒ dotu iedarbīgus investīciju signālus ⇐ ☒ un ļautu nodrošināt ☒ labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniegtot sniegtu ieguldījumu piegādes drošuma~~ības~~ un ilgtspējas pilnveidē.
-

↓ 2009/72/EK 2. apsvērumš ⇒ jauns	(pielāgots)
---	-------------

- (3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/54/EK (~~2003. gada 26. jūnijs~~) par ~~kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu~~³⁰ ⇒ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK ⇐ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidē. ⇒ Tomēr Eiropas energosistēma pašlaik mainās pašos pamatos. Kopīgais mērķis — energosistēmas dekarbonizācija — paver jaunas izdevības un izvirza jaunus uzdevumus tirgus dalībniekiem. Tajā pašā laikā tehnoloģiskā attīstība sniedz jaunas iespējas patērētāju iesaistīšanai un pārrobežu sadarbībai. Tāpēc Savienības tirgus noteikumi ir jāpielāgo jaunajiem tirgus apstākļiem ⇐.
-

↕ jauns

- (4) Enerģētikas savienības pamatstratēģija paredz veidot tādu Enerģētikas savienību, kuras uzmanības centrā ir iedzīvotāji, kurā iedzīvotāji iesaistās enerģētikas pārkārtošanā, izmanto labumu, ko sniedz jaunās tehnoloģijas, kuras palīdz samazināt rēķinus par energopatēriņu, un aktīvi līdzdarbojas tirgū un kurā neaizsargātajiem patērētājiem ir nodrošināta aizsardzība.
-

↕ jauns

- (5) Komisijas 2015. gada 15. jūlija paziņojumā “Uz patērētājiem orientēts jaunais kurss”³¹ izklāstīts Komisijas redzējums par mazumtirgiem, kas labāk kalpo energopatērētāju interesēm, tostarp iecere ciešāk sasaistīt vairumtirgus un mazumtirgus. Izmantojot jauno tehnoloģiju priekšrocības, jauni un inovatīvi energopakalpojumu uzņēmumi

³⁰ ~~OV L 176, 15.7.2003., 37. – 56. lpp.~~

³¹ COM (2015) 339 final, 15.7.2015.

varētu dot iespēju visiem patērētājiem pilnvērtīgi piedalīties enerģētikas pārkārtošanā, proti, pārvaldīt savu energopatēriņu un tādējādi nonākt pie energoefektīviem risinājumiem, kas palīdz ietaupīt naudu un sekmē energopatēriņa mazināšanos kopumā.

↴ jauns

- (6) Komisijas 2015. gada 15. jūlija paziņojumā “Sabiedriskas apspriešanas sākšana par jaunu elektroenerģijas tirgus modeli”³² uzsvars likts uz to, ka pārvirze no elektroenerģijas ražošanas lielās, centralizētās spēkstacijās uz decentralizētu elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un uz dekarbonizētiem tirgiem nav iespējama, ja netiek pielāgoti pašlaik spēkā esošie elektroenerģijas tirdzniecības noteikumi un nemainās dalībnieku loma tirgū. Paziņojumā norādīts, ka ir nepieciešams elastīgāk organizēt elektroenerģijas tirgus un pilnībā integrēt visus tirgus dalībniekus, tostarp atjaunojamo energoresursu enerģijas ražotājus, jaunos energopakalpojumu sniedzējus, enerģijas uzkrāšanu un elastīgu pieprasījumu.

↴ jauns

- (7) Līdztekus jauno uzdevumu risināšanai direktīvā mēģināts novērst pastāvošos šķēršļus, kas kavē elektroenerģijas iekšējā tirgus galīgo izveidi. Pilnveidotajam tiesiskajam regulējumam jāsekmē pašreizējo problēmu novēršana sadrumstalotajos valstu tirgos, kam bieži vien ir raksturīga pamatīga regulatīva intervence. Šāda intervence ir radījusi šķēršļus elektroenerģijas pārdošanai ar vienlīdzīgiem nosacījumiem, kā ar novedusi pie lielākām izmaksām salīdzinājumā ar risinājumiem, kuru pamatā ir pārrobežu sadarbība un tirgus principi.

↴ jauns

- (8) Bez patērētājiem nav iespējams panākt elastību, kas nepieciešama, lai elektrosistēmu pielāgotu variablai, izkliedētai ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem. Tehniskais progress tādās jomās kā tīkla pārvaldība un ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem patērētājiem ir pavēris daudzas iespējas, un veselīga konkurence mazumtirgos būs nepieciešams nosacījums, lai nodrošinātu, ka tirgus konjunktūras iespaidā tiek ieviesti inovatīvi, jauni pakalpojumi, kas orientēti uz patērētāju mainīgajām vajadzībām un iespējām, un vienlaikus kāpinātu arī sistēmas elastību. Ja patērētājiem ir plašākas iespējas un nebijušas izdevības iesaistīties enerģijas tirgū, tas nozīmē, ka iedzīvotāji gūs labumu no elektroenerģijas iekšējā tirgus un ka būs iespējams sasniegt Savienības izvirzītos atjaunojamo energoresursu izmantošanas mērķrādītājus.

³² COM (2015) 340 *final*, 15.7.2015.

↓ 2009/72/EK 3. apsvērums

- (9) Līgumā garantētās brīvības Savienības pilsoņiem – *inter alia*, brīva preču aprīte, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība – ir sasniedzamas vienīgi pilnībā atvērta tirgū, kas ļauj visiem patērētājiem brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem brīvi veikt piegādes lietotājiem.

↓ 2009/72/EK 57. apsvērums

- (10) Godīgas konkurences veicināšanai un vieglai dažādu piegādātāju pieejamībai, ~~kā arī jauna veida elektroenerģijas ražošanas sekmēšanai~~ vajadzētu būt īpaši svarīgiem faktoriem dalībvalstīs, lai ļautu patērētājiem pilnībā izmantot iespējas, ko piedāvā liberalizēts elektroenerģijas iekšējais tirgus.

↓ 2009/72/EK 8. apsvērums
⇒ jauns

- (11) Lai nodrošinātu konkurenci un elektroenerģijas piegādes par konkurētspējīgāko cenu, dalībvalstīm un valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāveicina iespēja, ka jauni piegādātāji, kas piedāvā elektroenerģiju no dažādiem enerģijas avotiem, kā arī ~~jaunā veida~~ elektroenerģijas ~~piegādātāji~~ ⇒ ražošanas, uzkrāšanas un pieprasījuma reakcijas nodrošinātāji ⇔ var izmantot pārrobežu piekļuvi.

↓ 2009/72/EK 60. apsvērums

- (12) Vienam no šīs direktīvas galvenajiem mērķiem vajadzētu būt arī izstrādāt kopējus noteikumus, lai nodrošinātu īstu iekšējo tirgu un plaši pieejamu elektroenerģijas piegādi. Šajā nolūkā neizkropļotas tirgus cenās nodrošinātu stimulu pārrobežu starpsavienojumiem un ~~ieguldījumiem~~ investīcijām jauna veida enerģijas ražošanā, vienlaikus ilgtermiņā radot cenu konvergenci.

↓ 2009/72/EK 56. apsvērums

- (13) Tirgus cenām būtu jānodrošina pareizie stimuli tīklu attīstībai un ~~ieguldījumi~~ investīcijas jauna veida elektroenerģijas ražošanā.

↓ 2009/72/EK 22. apsvērums
(pielāgots)

- (14) ~~Saskaņā ar šo direktīvu~~ Elektroenerģijas iekšējā tirgū pastāvēs dažādi tirgus organizēšanas veidi. Pasākumiem, ko dalībvalstis var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, būtu jābalstās uz prevalējošām vispārējo interešu vajadzībām. Būtu

↓ jauns

- (15) Dalībvalstīm vajadzētu saglabāt plašu rīcības brīvību uzlikt sabiedriskā pakalpojuma saistības elektroenerģijas uzņēmumiem, tiecoties sasniegt vispārējās ekonomiskās interesēs izvirzītos mērķus. Dalībvalstīm būtu jānodrošina mājāsaimniecības lietotāju un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazo uzņēmumu tiesības saņemt noteiktas kvalitātes elektroenerģiju par skaidri salīdzināmām, pārredzamām un konkurētspējīgām cenām. Tomēr, ja sabiedriskā pakalpojuma saistības izpaužas kā piegādes cenu regulēšana, tas ir pašos pamatos kropļojošs pasākums, kas bieži noved pie tarifu deficīta uzkrāšanās, patērētāju izvēles sašaurināšanas, vajākiem stimuliem energoekonomijai un investīcijām energoefektivitātē, zemākiem pakalpojumu standartiem, patērētāju vājākas iesaistīšanās un mazākas apmierinātības, konkurences ierobežojumiem un mazāka inovatīvu produktu un pakalpojumu klāsta tirgū. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu izmantot citus politikas instrumentus, jo īpaši specifiskus sociālās politikas pasākumus, lai nodrošinātu iedzīvotāju elektroapgādi par pieejamām cenām. Intervence cenu noteikšanā būtu pieļaujama tikai ārkārtas apstākļos. Pilnībā liberalizēts elektroenerģijas mazumtirgus rosinātu gan cenu, gan ārpuscenu konkurenci esošo piegādātāju starpā un dotu stimulu jaunu piegādātāju ienākšanai tirgū, un tas paplašinātu patērētāju izvēles iespējas un vairotu to apmierinātību.
-

↓ 2009/72/EK 45. apsvērums
(jauns)

- (16) ~~Dalībvalstīm būtu jānodrošina mājāsaimniecību lietotāju un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazo uzņēmumu tiesības saņemt noteiktas kvalitātes elektroenerģiju par skaidri salīdzināmām, pārredzamām un saprātīgām cenām. Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu ☒ Savienībā ☒ Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus. Dalībvalstīm būtu jāveic neaizsargāto lietotāju aizsardzībai vajadzīgie pasākumi elektroenerģijas iekšējā tirgus kontekstā. Šādi pasākumi var būt atšķirīgi, ņemot vērā konkrētos apstākļus attiecīgajās dalībvalstīs, un var ietvert īpašus pasākumus attiecībā uz elektroenerģijas rēķinu apmaksu vai vispārīgākus pasākumus sociālās nodrošināšanas sistēmā. Ja universālo pakalpojumu sniedz arī mazajiem uzņēmumiem, pasākumi šā universālā pakalpojuma nodrošināšanai var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie paredzēti mājāsaimniecību lietotājiem vai mazajiem uzņēmumiem.~~

↓ 2009/72/EK 47. apsvērums
(pielāgots)

- (17) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai norīkot ~~galējo~~ ☒ pēdējo garantēto ☒ piegādātāju. Šis piegādātājs var būt tāda vertikāli integrēta uzņēmuma pārdošanas nodaļa, kas veic arī sadales funkcijas, ja vien tas atbilst šajā direktīvā paredzētajām juridiskās nodalīšanas prasībām.

↓ 2009/72/EK 48. apsvērums
(jauns)

- (18) Pasākumi, ko dalībvalstis īsteno, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķus, jo īpaši varētu ietvert adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ instrumentus. Šie instrumenti var ietvert atbildības mehānismus, ~~lai~~ ar ko garantētu vajadzīgo ieguldījumus investīcijas.

↓ 2009/72/EK 49. apsvērums
(pielāgots)

- (19) Ciktāl dalībvalstu veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildei ir valsts atbalsts saskaņā ar Līguma ~~87~~☒ 107 ☒ panta 1. punktu, tām ir pienākums paziņot par šiem pasākumiem Komisijai saskaņā ar Līguma ~~88~~☒ 108 ☒ panta 3. punktu.

↓ 2009/72/EK 52. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (20) Patērētājiem būtu jādara pieejama skaidra un saprotama informācija par viņu tiesībām saistībā ar enerģētikas nozari. Komisijai, apspriežoties ar attiecīgajām ar ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valsts ~~su~~ regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un elektroenerģijas uzņēmumiem, ~~būtu jā sagatavo~~ ☒ ir sagatavojusi ☒ ~~pieejams, lietotājiem draudzīgs~~ enerģijas patērētājiem domātu kontrolsarakstu, kas patērētājiem ~~sniegtu~~ sniedz praktisku informāciju par viņu tiesībām. Šis enerģijas patērētāja kontrolsaraksts būtu ⇒ jāatjaunina, ⇐ jānodrošina visiem patērētājiem, un tam vajadzētu būt publiski pieejamam.

↓ jauns

- (21) Pašlaik pastāv vairāki faktori, kas liedz patērētājiem piekļūt tiem pieejamajiem dažādajiem tirgus informācijas avotiem, šo informāciju izprast un attiecīgi rīkoties. Tālab būtu jāuzlabo piedāvājumu salīdzināmība, un šķēršļi piegādātāja maiņai būtu

jāsamazina tiktāl, ciktāl tas ir praktiski iespējams, nevajadzīgi neierobežojot patērētāju izvēli.

↓ jauns

- (22) No lietotājiem vēl aizvien tieši vai netieši iekasē visdažādākās maksas par enerģijas piegādātāja maiņu. Šādu maksu dēļ ir grūtāk izsvērt, kurš produkts vai pakalpojums ir visizdevīgākais, un tādējādi samazinās tūlītējā finansiālā atdeve no piegādātāja maiņas. Lai gan šādu maksu atcelšana var ierobežot patērētāju izvēli, proti, iespējams, vairs nebūs pieejami produkti, kas paredz atalgot uzticīgus patērētājus, šo maksu izmantošanas ierobežošana uzlabotu patērētāju labklājību un iesaistītību, kā arī vairotu konkurenci tirgū.

↓ jauns

- (23) Neatkarīgi salīdzināšanas rīki, tostarp tīmekļa vietnes, ir iedarbīgi līdzekļi, kā lietotāji var salīdzināt dažādus tirgū pieejamos enerģijas piedāvājumus. Meklējumu izmaksas ir zemākas, jo vairs nav nepieciešams ievākt informāciju no atsevišķiem piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Šādi rīki var nodrošināt pareizo līdzsvaru, kad informācijai vienlaikus jābūt gan skaidrai un kodolīgai, gan pilnīgai un plašai. Šādiem rīkiem vajadzētu ietvert pēc iespējas plašāku pieejamo piedāvājumu klāstu un pēc iespējas pilnīgāk aptvert tirgu, lai lietotājiem sniegtu reprezentatīvu ainu. Ir ļoti svarīgi, lai ar šādiem rīkiem iegūtā informācija būtu uzticama, objektīva un pārredzama.

↓ 2009/72/EK 54. apsvērums

- (24) Efektīvi un visiem patērētājiem pieejami strīdu ~~domstarpību~~ izšķiršanas līdzekļi garantē patērētāju lielāku aizsardzību. Dalībvalstīm būtu jāievieš ātras un efektīvas sūdzību izskatīšanas procedūras.

↓ jauns

- (25) Visiem patērētājiem vajadzētu būt iespējai gūt labumu no tiešas līdzdalības tirgū, konkrētāk, iespējai pielāgot savu patēriņu atkarībā no tirgus signāliem un rezultātā maksāt zemāku cenu par elektroenerģiju vai saņemt cita veida stimulējošus maksājumus. Domājams, ka ieguvumi no aktīvas līdzdalības laika gaitā tikai vairošies, jo pieaugs elektrotransportlīdzekļu, siltumsūkņu un citu elastīgu slodžu konkurētspēja. Patērētājiem vajadzētu būt iespējai piedalīties visa veida pieprasījumu reakcijā, un līdz ar to tiem vajadzētu būt iespējai izvēlēties viedo uzskaites sistēmu un dinamiskas elektroenerģijas cenas līgumu. Tas patērētājiem ļautu pielāgot savu patēriņu atkarībā no tādiem cenu signāliem reāllaikā, kas atspoguļo elektroenerģijas vai transportēšanas vērtību un izmaksas dažādos laika periodos, savukārt dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt, ka vairumtirdzniecības cenu risks patērētājus skar saprātīgā mērā. Dalībvalstīm vajadzētu arī nodrošināt, ka patērētāji, kas nevēlas aktīvi iesaistīties tirgū, tādēļ necieš, bet gan tā vietā vietējā tirgus situācijai vispiemērotākajā veidā tiek

radīti apstākļi, kas patērētājiem ļauj pieņemt zinīgu lēmumu par pieejamajiem variantiem.

- (26) Visām lietotāju grupām (rūpnieciskajiem, komerciālajiem un mājsaimniecības lietotājiem) vajadzētu būt piekļuvei enerģijas tirgiem, kuros tirgot savu elastību un pašražoto elektroenerģiju. Tāpat lietotājiem vajadzētu dot iespēju pilnā mērā izmantot priekšrocības, ko sniedz ražošanas un piegāžu agregēšana lielāku reģionu mērogā, un labumus, ko sniedz pārrobežu konkurence. Paredzams, ka agregatoriem būs nozīmīga loma kā vidutājiem starp lietotāju grupām un tirgu. Tāpēc būtu jāparedz pārredzami un taisnīgi noteikumi, lai arī neatkarīgi agregatori varētu pildīt šo funkciju. Produktus vajadzētu definēt visos organizētajos enerģijas tirgos, tostarp palīgpakalpojumu un jaudas tirgos, lai tādējādi rosinātu iesaistīšanos pieprasījumreakcijā.
- (27) Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģijā³³ uzsvērtā nepieciešamība pēc transporta sektora dekarbonizācijas un transporta emisiju samazināšanas, īpaši pilsētterritorijās, un pasvītrots, cik svarīga loma šo mērķu sasniegšanā var būt elektromobilitātei. Bez tam elektromobilitātes plaša ieviešana ir svarīgs enerģētikas pārkārtošanas elements. Tāpēc ar šajā direktīvā paredzētajiem tirgus noteikumiem vajadzētu sekmēt visu veidu elektrotransportlīdzekļiem labvēlīgu apstākļu radīšanu. Konkrētāk, tiem vajadzētu nodrošināt gan publiski pieejamu, gan privātu elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu reālu ierīkošanu un transportlīdzekļu uzlādes efektīvu integrāciju sistēmas darbībā.
- (28) Elektrotransportlīdzekļu viedās uzlādes ieviešanā izšķirīga nozīme būs pieprasījumreakcijai, kas dod iespēju elektriskos transportlīdzekļus efektīvi integrēt elektrotīklā, un tas savukārt ir priekšnosacījums transporta dekarbonizācijai.
- (29) Patērētājiem vajadzētu būt iespējai pašražoto elektroenerģiju patērēt, uzkrāt un/vai pārdot tirgū. Pateicoties tehnikas progresam, nākotnē to darīt būs vienkāršāk. Tomēr vēl aizvien pastāv juridiski un komerciāli šķēršļi, piemēram, nesamērīgas maksas par iekšēji patērētu elektroenerģiju, pienākums pašražoto elektroenerģiju pievadīt energosistēmā, administratīvais slogs, piemēram, pašražotājiem, kas pārdod elektroenerģiju sistēmai, ir jāatbilst piegādātājiem izvirzītajām prasībām u. tml. Visi šie šķēršļi, kas liedz patērētājiem pašiem ražot elektroenerģiju un pašražoto elektroenerģiju patērēt, uzkrāt vai pārdot tirgū, būtu jāizskauž, bet tajā pašā laikā būtu jānodrošina, ka pašražojošie patērētāji sedz pienācīgu daļu no sistēmas izmaksām.
- (30) Izklīdētas enerģijas tehnoloģijas un patērētāju iespēcināšana ir padarījusi kopienas enerģiju un energokooperatīvus par efektīvu un rentablu iespēju, kā apmierināt iedzīvotāju vajadzības un gaidas tādos aspektos kā energoavoti, energopakalpojumi un vietējā līdzdalība. Kopienas enerģija piedāvā plašas iespējas visiem patērētājiem tieši iesaistīties enerģijas ražošanā, patērēšanā vai kopīgā izmantošanā ģeogrāfiski noslēgtā kopienas tīklā, kas var darboties izolēti vai būt pievienots publiskajam sadales tīklam. Kopienas enerģijas iniciatīvu galvenā iecere ir nodrošināt savus biedrus vai daļu turētājus ar kāda noteikta veida enerģiju (piemēram, atjaunojamo energoresursu enerģiju) par pieņemamu cenu, nevis pirmām kārtām gūt peļņu kā tradicionālam energouzņēmumam. Kopienas enerģijas iniciatīvās patērētāji iesaistās tieši, un tas apliecina, ka šādām iniciatīvām ir potenciāls sekmēt jaunu tehnoloģiju un patēriņa modeļu — tai skaitā viedo sadales tīklu un pieprasījumreakcijas — integrētu ieviešanu. Kopienas enerģijas projekti arī dān var kāpināt energoefektivitāti mājsaimniecību līmenī un palīdzēt apkarot enerģētisko nabadzību, jo samazinās patēriņš un arī piegādes tarifi. Kopienas enerģijas projekti arī dod iespēju enerģijas

³³

SWD(2016) 244 *final*

tirgū piedalīties tādām mājsaimniecības patērētāju grupām, kas citos apstākļos to nespētu. Sekmīgi realizētas iniciatīvas ir kopienām sniegušas ekonomisku, sociālu un vidisku vērtību, kura neaprobežojas tikai ar ieguvumiem, ko dod energopakalpojumu nodrošināšana. Vietējām energokopienām vajadzētu atļaut darboties tirgū ar vienlīdzīgiem nosacījumiem, nekropļojot konkurenci. Mājsaimniecības patērētājiem vajadzētu atļaut brīvprātīgi piedalīties kopienas enerģijas iniciatīvās un no tām izstāties, nezaudējot ne piekļuvi kopienas enerģijas iniciatīvas ekspluatētajam tīklam, ne savas tiesības kā patērētājiem. Piekļuve vietējās energokopienas tīklam būtu jāpiešķir ar taisnīgiem un izmaksas atspoguļojošiem nosacījumiem.

- (31) Rēķini par enerģiju un gada kopsavilkumi ir svarīgi lietotāju informēšanas rīki. Tajos atspoguļo ne tikai datus par patēriņu un izmaksām, bet arī citu informāciju, kas palīdz patērētājiem salīdzināt savu pašreizējo līgumu ar citiem piedāvājumiem. Tomēr, tā kā strīdi par rēķiniem ir izplatīts patērētāju sūdzību cēlonis, kā arī viens no iemesliem, kāpēc patērētāju apmierinātība un iesaistīšanās enerģētikas sektorā pastāvīgi ir zema, rēķinus un gada kopsavilkumus vajadzētu padarīt skaidrākus un saprotamākus, kā arī vajadzētu nodrošināt, ka rēķinos ir ietverta visa tā informācija, kas patērētājiem nepieciešama, lai regulētu savu enerģijas patēriņu, salīdzinātu piedāvājumus un mainītu piegādātāju.

↓ 2009/72/EK 27. apsvērums

- (32) Dalībvalstīm būtu jāveicina sadales tīklu modernizācija, piemēram, ieviešot “viedos” tīklus, kuriem jābūt veidotiem tā, lai sekmētu decentralizētu ražošanu un energoefektivitāti.

↓ jauns

- (33) Patērētāju iesaistīšanai ir vajadzīgi piemēroti stimuli un tehnoloģijas, piemēram, viedā uzskaitē. Viedās uzskaites sistēmas iespējina patērētājus — dod tiem iespēju tuvu reāllaikam saņemt precīzu informāciju par patērēto vai saražoto elektroenerģiju, un tā savukārt ir izdevība patēriņu vai ražošanu labāk pārvaldīt, piedalīties pieprasījumu reakcijas programmās un citos pakalpojumos un gūt no tā labumu, kā arī samazināt rēķinus par elektroenerģiju. Viedā uzskaitē arī dod iespēju sadales sistēmu operatoriem labāk pārredzēt savus tīklus un līdz ar to samazināt savas darbības un uzturēšanas izmaksas un iegūtos ietaupījumus atspoguļot sadales tarifos, kurus galu galā sedz patērētāji.

↓ 2009/72/EK 55. apsvērums
⇒ jauns

- (34) Vajadzētu būt iespējai ⇒ valsts līmenī lēmumu par viedās uzskaites ieviešanu ⇐ ~~viedo mērāparātu sistēmu ieviešanu~~ balstīt uz ekonomisko izvērtējumu. Ja izvērtējumā secina, ka šādu ~~mērāparātu~~ uzskaites sistēmu ieviešana ir ekonomiski pamatota un rentabla tikai ~~lietotājiem~~ tiem patērētājiem, kas patērē noteiktu elektroenerģijas daudzumu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ieviešanas gaitā to ņemt vērā, ~~veidojot viedo mērāparātu sistēmas~~.

↓ jauns

- (35) Dalībvalstīm, kas viedo uzskaiti neievieš sistemātiskā kārtā, vajadzētu patērētājiem dot iespēju uzstādīt elektroenerģijas viedo skaitītāju — pēc pieprasījuma un saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, saņemot visu vajadzīgo informāciju. Ja patērētājiem viedo skaitītāju nav, tiem vajadzētu būt tiesībām uz tādiem minimālām prasībām atbilstošiem skaitītājiem, kuri spēj sniegt šajā direktīvā norādīto rēķinu informāciju.
- (36) Lai palīdzētu patērētājiem aktīvi iesaistīties elektroenerģijas tirgū, viedajām uzskaites sistēmām, ko dalībvalstis ievieš savā teritorijā, vajadzētu būt sadarbspējīgām, neapgrūtināt piegādātāja maiņu un būt aprīkotām ar piemērotām funkcijām, kas ļauj patērētājiem tuvu reāllaikam piekļūt saviem patēriņa datiem, modulēt savu enerģijas patēriņu un, ciktāl bāzes infrastruktūra to pieļauj, piedāvāt savu elastību tīklā un energopakalpojumu uzņēmumiem, saņemot par to atlīdzinājumu un samazināt savus rēķinus par elektroenerģiju.

↓ 2009/72/EK 50. apsvērums
(jauns)
⇒ jauns

- (37) ~~Ir turpmāk jāpilnveido sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp saistībā ar universālo pakalpojumu, un no tām izrietošās kopējās obligātās prasības, lai visiem patērētājiem, jo īpaši neaizsargātiem patērētājiem, nodrošinātu ieguvumus no konkurences un taisnīgām cenām. Sabiedriskā pakalpojuma prasības būtu jāinterpretē valstu līmenī, ņemot vērā situāciju attiecīgajā valstī; dalībvalstīm tomēr būtu jāievēro Kopienas tiesību akti. Savienības pilsoņiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, maziem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot sabiedriskā pakalpojuma saistības, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgām cenām. Galvenais lietotāju apgādes faktors ir piekļuve objektīviem un pārredzamiem patēriņa datiem. Tādējādi patērētājiem vajadzētu būt iespējai piekļūt saviem patēriņa datiem un ar tiem saistītajām cenām un pakalpojumu izmaksām, lai tie varētu aicināt konkurentus uz šo datu pamata sagatavot piedāvājumu. Patērētājiem būtu arī jānodrošina tiesības būt pienācīgi informētiem par savu enerģijas patēriņu. Priekšapmaksai ⇒ nevajadzētu tās izmantotājus nostādīt nesamērīgi neizdevīgā situācijā, savukārt ⇐ ir jāatspoguļo iespējamais elektrības patēriņš, un dažādām maksājumu sistēmām vajadzētu būt nediskriminējošām. Patērētājiem pietiekami bieži sniegta informācija par enerģijas izmaksām radīs stimulu enerģiju taupīt, jo lietotāji skaidri redzēs, kā ieguldījumi investīcijas energoefektivitātē un patēriņa paradumu maiņa ietekmē viņu energopatēriņa rēķinus. Šajā sakarībā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/32/EK (2006. gada 5. aprīlis) par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem³⁴ ☒ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES³⁵ ☒ pilnīga īstenošana palīdzēs lietotājiem samazināt enerģijas izmaksas.~~

³⁴ ~~OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.~~

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīva par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

↓ jauns

- (38) Pašlaik, līdz ar viedo uzskaites sistēmu ieviešanu, dalībvalstīs jau ir vai tiek izstrādāti dažādi datu pārvaldības modeļi. Lai kāds būtu izvēlētais datu pārvaldības modelis, dalībvalstīm katrā ziņā vajadzētu paredzēt paredzamus nosacījumus, kā datiem var piekļūt bez diskriminācijas, un nodrošināt visaugstākā līmeņa kiberdrošību un datu aizsardzību, kā arī datu apstrādes struktūru objektivitāti.
-

↓ 2009/72/EK 45. apsvērums
(jauns)
⇒ jauns

- (39) ~~Dalībvalstīm būtu jānodrošina mājāsaimniecību lietotāju un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazo uzņēmumu tiesības saņemt noteiktas kvalitātes elektroenerģiju par skaidri salīdzināmām, pārredzamām un saprātīgām cenām. Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus. Dalībvalstīm būtu jāveic neaizsargāto ⇒ un enerģētiskās nabadzības skarto ⇐ lietotāju aizsardzībai vajadzīgie pasākumi elektroenerģijas iekšējā tirgus kontekstā. Šādi pasākumi var būt atšķirīgi, ņemot vērā konkrētos apstākļus attiecīgajās dalībvalstīs, un var ietvert īpašus ⇒ sociālās vai enerģētikas politikas ⇐ pasākumus attiecībā uz elektroenerģijas rēķinu apmaksu vai vispārīgākus pasākumus sociālās nodrošināšanas sistēmā. ⇐, investīcijas mājokļu energoefektivitātē vai patērētāju aizsardzību, piemēram, aizsardzību pret atslēgšanu ⇐. Ja universālo pakalpojumu sniedz arī mazajiem uzņēmumiem, pasākumi šā universālā pakalpojuma nodrošināšanai var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie paredzēti mājāsaimniecību lietotājiem vai mazajiem uzņēmumiem.~~
-

↓ jauns

- (40) Energopakalpojumiem ir izšķirīga nozīme Savienības iedzīvotāju labklājības uzturēšanā. Pienācīga siltumapgāde un aukstumapgāde, apgaismojums un ierīču darbināšanai nepieciešamā enerģija ir pamatpakalpojumi, ar ko nodrošina pienācīgu dzīves līmeni un gādā ar iedzīvotāju veselību. Bez tam piekļuve šiem energopakalpojumiem dod iespēju Eiropas iedzīvotājiem pilnvērtīgi atraisīt savu potenciālu, kā arī veicina sociālo iekļautību. Mazi ienākumi, lieli izdevumi par enerģiju un zema mājokļu energoefektivitāte — šo faktoru kombinācijas iespaidā enerģētiskās nabadzības skartās mājāsaimniecības šos energopakalpojumus nevar atļauties. Lai sekotu līdzi enerģētiskās nabadzības skarto mājāsaimniecību skaitam, dalībvalstīm vajadzētu ievākt vajadzīgo informāciju. Precīzi mērījumi palīdzētu dalībvalstīm apzināt enerģētiskās nabadzības skartās mājāsaimniecības un līdz ar to sniegt tām specifisku atbalstu. Komisijai vajadzētu aktīvi atbalstīt enerģētiskajai nabadzībai veltīto noteikumu īstenošanu, proti, atvieglot paraugprakses apmaiņu dalībvalstu starpā.

↓ 2009/72/EK (jauns) ⇒ jauns	53. apsvērums
------------------------------------	---------------

- (41) ~~Enerģētiskā nabadzība Kopienā ir arvien lielāka problēma.~~ Tādēļ ⇒ enerģētiskās nabadzības ⇨ skartajām dalībvalstīm, kas vēl to nav izdarījušas, būtu jāizstrādā valsts rīcības plāni vai citi piemēroti mehānismi, lai novērstu ~~enerģētisko nabadzību~~ ⇒ šo problēmu ⇨ un mazinātu to cilvēku skaitu, kuri nonākuši šādā situācijā. ⇒ Mazi ienākumi, lieli izdevumi par enerģiju un zema mājokļu energoefektivitāte — šie ir būtiski faktori, pēc kuriem jāvadās, izstrādājot enerģētiskās nabadzības mērīšanas indikatorus. ⇨ Jebkurā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina neaizsargāto ⇒ un enerģētiskās nabadzības skarto ⇨ lietotāju energoapgāde. Lai to izdarītu, varētu izmantot integrētu pieeju, piemēram, ~~saistība ar~~ ⇒ enerģētikas un ⇨ sociālās politikas ~~pasākumiem~~ pasākumiem, un ~~pasākumiem~~ pasākumiem tie varētu būt sociālā nodrošinājuma vai mājokļu energoefektivitātes uzlabošanas ~~joma~~ pasākumi. Ar šo direktīvu vismaz būtu jārada iespēja īstenot valsts politiku neaizsargāto ⇒ un enerģētiskās nabadzības skarto ⇨ lietotāju labā.
-

↓ jauns

- (42) Sadales sistēmu operatoriem ir izmaksefektīvi jāintegrē jauni elektroenerģijas ražošanas veidi, jo īpaši atjaunojamās energoresursus izmantojošas ražošanas iekārtas, un jaunas slodzes, piemēram, siltumsūkņi un elektrotransportlīdzekļi. Tālab sadales sistēmu operatoriem vajadzētu dot iespēju un stimulu, balstoties uz tirgus procedūrām, izmantot pakalpojumus, kuru pamatā ir izklaidēti energoresursi, piemēram, pieprasījuma reakcija un enerģijas uzkrāšanu, lai tie efektīvi varētu ekspluatēt savus tīklus un izvairīties no dārgas tīkla paplašināšanas. Dalībvalstīm vajadzētu ieviest attiecīgus pasākumus, piemēram, valsts tīkla kodeksus un tirgus noteikumus, un stimulēt sadales sistēmu operatorus ar tādiem tīkla tarifiem, kas nerada šķēršļus elastībai vai energoefektivitātes uzlabošanai tīklā. Tāpat dalībvalstīm vajadzētu ieviest tīkla attīstības plānus sadales sistēmām, lai palīdzētu integrēt atjaunojamās energoresursus izmantojošas ražošanas iekārtas, atvieglotu uzkrātuvju izveidi un transporta sektora elektrifikāciju, kā arī sniegtu sistēmas izmantotājiem pienācīgu informāciju par paredzēto tīkla paplašināšanu vai modernizāciju, jo pašlaik vairumā dalībvalstu šādas procedūras nav.
-

↓ 2009/72/EK 26. apsvērums

- (43) No nediskriminējošas piekļuves sadales tīkliem ir atkarīga pakārtota piekļuve lietotājiem mazumtirdzniecības līmenī. ~~Taču diskriminācijas iespējas trešo personu piekļuves un ieguldījumu ziņā sadales līmenī ir mazākas nekā pārvades līmenī, kur pārslodze un ražošanas vai piegādes interešu ietekme sadales līmenī kopumā ir lielāka nekā sadales līmenī. Turklāt sadales sistēmu operatoru juridiskā un funkcionālā nodalīšana atbilstoši Direktīvai 2003/54/EK bija prasīta vienīgi no 2007. gada 1. jūlija, un tās ietekme uz elektroenerģijas iekšējo tirgu vēl nav novērtēta. Spēkā esošie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi var nodrošināt efektīvu nodalīšanu,~~

~~ja tos skaidrāk definē, atbilstoši īsteno un cieši pārrauga.~~ Lai panāktu vienādas noteikumus mazumtirdzniecībā, būtu jāuzrauga sadales sistēmu operatoru darbība, lai tie neizmantotu vertikāli integrēta uzņēmuma priekšrocības attiecībā uz to konkurētspēju tirgū, jo īpaši saistībā ar mājsaimniecīb~~as~~ lietotājiem vai maziem lietotājiem, kas nav mājsaimniecīb~~as~~ lietotāji.

↓ 2009/72/EK 30. apsvērums
(pielāgots)

- (44) Ja slēgtu sadales sistēmu izmanto, lai nodrošinātu integrētas energoapgādes optimālu efektivitāti, kurai nepieciešami specifiski darbības standarti, vai ja slēgtu sadales sistēmu galvenokārt uztur sistēmas īpašnieka lietošanai, vajadzētu būt iespējai uz sadales sistēmas operatoru neattiecināt saistības, kas sadales sistēmas operatora un sistēmas lietotāju ~~lietotāju~~ ☒ izmantotāju ☒ attiecību īpašā rakstura dēļ radītu nevajadzīgu administratīvo slogu. Rūpniecisko, komerciālo vai koplietošanas pakalpojumu vietās, piemēram, ~~vileienu dzelzceļa~~ staciju ēkās, lidostās, slimnīcās, lielās ~~nomētņu vietās~~ kempingos ar integrētu aprīkojumu vai ķīmiskās rūpniecības ~~vietās~~ objektos, var ierīkot slēgtas sadales sistēmas, ņemot vērā to darbību specializēto raksturu.

↓ 2009/72/EK 8. apsvērums

- (45) Lai nodrošinātu konkurenci un elektroenerģijas piegādes par konkurētspējīgāko cenu, dalībvalstīm un valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāveicina iespēja, ka jauni piegādātāji, kas piedāvā elektroenerģiju no dažādiem enerģijas avotiem, kā arī jauni ~~veida~~ elektroenerģijas ~~piegādātāji~~ ražotāji var izmantot pārrobežu piekļuvi.

↓ 2009/72/EK 9. apsvērums

- (46) Nenodalot tīklus no ražošanas un piegādes darbībām (efektīva nodalīšana), pastāv risks ne vien saskarties ar diskrimināciju tīkla ~~vadīšanā~~ ekspluatācijā, bet arī risks, ka vertikāli integrēti uzņēmumi zaudē stimulu ~~veikt~~ pieņemt ~~pieņemt~~ ieguldījumus ~~investēt~~ investēt tīklos.

↓ 2009/72/EK 11. apsvērums

- (47) Efektīvi nodalīt var tikai vienā veidā – likvidējot vertikāli integrētu uzņēmumu motivāciju diskriminēt konkurentus attiecībā uz piekļuvi tīkliem un ~~ieguldījumiem~~ investīcijām. Vienkāršs un stabils risinājums dabiskā interešu konflikta novēršanai un piegādes drošuma panākšanai ir īpašumtiesību nodalīšana, kas paredz tīkla īpašnieku norīkot par sistēmas operatoru un viņa neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm. Tādēļ Eiropas Parlamenta 2007. gada 10. jūlija Rezolūcijā par gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvām³⁶ minēts, ka īpašumtiesību nodalīšana pārvades līmenī uzskatāma par visefektīvāko līdzekli, lai nediskriminējoši veicinātu

³⁶ OV C 175 E, 10.7.2008., 206. lpp.

ieguldījumus investīcijas infrastruktūrā, jaunu dalībnieku taisnīgu piekļuvi tīklam un pārredzamību tirgū. Nodalot īpašumtiesības, minēto iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tai pašai personai vai personām nav iespēju kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu un vienlaikus kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot savas tiesības šajos uzņēmumos. Un otrādi – ja persona kontrolē pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru, būtu jāizslēdz iespēja šai pašai personai kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šajā uzņēmumā. Ievērojot minētos ierobežojumus, ražošanas vai piegādes uzņēmumam vajadzētu būt iespējai kļūt par pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas mazākuma akcionāru.

↓ 2009/72/EK 12. apsvērums

- (48) Visām nodalīšanas sistēmām būtu efektīvi jānovērš jebkāds interešu konflikts starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvades sistēmu operatoriem, lai veicinātu vajadzīgās ieguldījumus investīcijas un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu, un valsts regulatīvajām iestādēm tās nedrīkstētu kļūt par pārmērīgi apgrūtināšu regulatīvu kārtību.
-

↓ 2009/72/EK 14. apsvērums

- (49) Tā kā dažkārt, lai nodalītu īpašumtiesības, vajadzīga uzņēmumu pārstrukturēšana, dalībvalstīm, kuras nolemj nodalīt īpašumtiesības, būtu jāpiešķir papildu laiks attiecīgo noteikumu piemērošanai. Ņemot vērā elektroenerģijas un gāzes nozares vertikālo saikni, nodalīšanas noteikumi būtu jāattiecina uz abām nozarēm.
-

↓ 2009/72/EK 15. apsvērums

- (50) Nodalot īpašumtiesības, lai panāktu tīkla darbības pilnīgu neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm un novērstu konfidencialas informācijas apmaiņu, viena un tā pati persona nedrīkstētu būt vadības loceklis gan pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā, gan uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām. Šā paša iemesla dēļ viena un tā pati persona nedrīkstētu iecelt pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas vadības locekļus un kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šādā uzņēmumā.
-

↓ 2009/72/EK 16. apsvērums

- (51) Izveidojot sistēmas operatoru vai pārvades operatoru, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm, vertikāli integrētam uzņēmumam būtu jāvar paturēt savā īpašumā tīkla aktīvus, vienlaikus nodrošinot interešu efektīvu nodalīšanu, ar nosacījumu, ka neatkarīgais sistēmas operators vai neatkarīgais pārvades operators veic visas tīkla operatora funkcijas un ka tiek nodrošināts sīki izstrādāts regulējums un aptveroši regulatīvās kontroles mehānismi.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
17. apsvērums

- (52) Ja 2009. gada 3. septembrī uzņēmums, kam pieder pārvades sistēma, ~~ne~~ ~~×~~ bija ~~×~~ daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstīm būtu jādod iespēja izvēlēties starp īpašumtiesību nodalīšanu un sistēmas operatora vai pārvades operatora izveidi, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm.

↓ 2009/72/EK 18. apsvērums

- (53) Lai pilnībā aizsargātu vertikāli integrētu uzņēmumu īpašnieku intereses, dalībvalstīm būtu jādod izvēles iespējas īpašumtiesību nodalīšanas īstenošanā – izmantot tiešu nodalīšanu vai sadalīt integrētā uzņēmuma akcijas tīkla uzņēmuma akcijās un piegādes un ražošanas uzņēmuma akcijās, ievērojot īpašumtiesību nodalīšanas prasības.

↓ 2009/72/EK 19. apsvērums

- (54) Neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades operatora risinājuma pilnīga efektivitāte būtu jānodrošina ar īpašiem papildu noteikumiem. Neatkarīga pārvades sistēmas operatora noteikumi nodrošina piemērotu regulatīvo sistēmu, lai garantētu taisnīgu konkurenci, pietiekamas investīcijas, jaunu ~~tirgus~~ dalībnieku piekļuvi tirgum un elektroenerģijas tirgu integrāciju. Efektīvas nodalīšanas pamatā, ko veic ar neatkarīga pārvades sistēmas operatora noteikumu palīdzību, ir jābūt organizatorisku pasākumu un pārvades sistēmu operatoru pārvaldības pasākumu kopumam, kā arī pasākumu kopumam saistībā ar investīcijām, jaunu ražošanas jaudu pieslēgšanu tīklam un tirgus integrāciju ar reģionālās sadarbības palīdzību. Pārvades sistēmas operatora neatkarība, inter alia, būtu arī jānodrošina, izmantojot dažus “miera periodus”, kad vertikāli integrētajā uzņēmumā nenotiek nekāda pārvaldes vai cita ~~atbilstīga~~ nozīmīga darbība, kas nodrošinātu piekļuvi informācijai, kādu varētu iegūt, arī ieņemot amatu pārvaldē. ~~Efektīvas nodalīšanas neatkarīga pārvades sistēmas operatora modelis atbilst prasībām, ko Eiropadome noteica Briseles 2007. gada 8. un 9. marta sanāksmē.~~

↓ 2009/72/EK 21. apsvērums

- (55) Dalībvalstij ir tiesības izvēlēties pilnīgu īpašumtiesību nodalīšanu savā teritorijā. Ja dalībvalsts ir īstenojusi šīs tiesības, uzņēmumam nav tiesību izveidot neatkarīgu sistēmas operatoru vai neatkarīgu pārvades operatoru. Turklāt uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nedrīkst tieši vai netieši īstenot kontroli vai jebkādas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru no dalībvalsts, kas ir izvēlējusies pilnu īpašumtiesību nodalīšanu.

↓ 2009/72/EK 23. apsvērums

- (56) Īstenojot efektīvu nodalīšanu, būtu jāievēro nediskriminācijas princips starp publisko un privāto sektoru. Tādēļ vienai un tai pašai personai nevajadzētu būt iespējai atsevišķi vai kolektīvi īstenot kontroli vai citas tiesības, pārkāpjot īpašumtiesību nodalīšanas noteikumus vai neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, atsevišķi vai kopā, attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un ražošanas vai un piegādes uzņēmumu institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumu pieņemšanu. Attiecībā uz īpašumtiesību nodalīšanu un neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka prasība ir izpildīta, divām atsevišķām publiskām struktūrām būtu jāvar kontrolēt ražošanas un piegādes darbības, no vienas puses, un pārvades darbības, no otras puses.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
24. apsvērums

- (57) Pilnīgi efektīva tīkla darbību nodalīšana no piegādes un ražošanas darbībām būtu jāpiemēro visā ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ gan attiecībā uz ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒, gan ~~ārpuskopienas~~ ☒ ārpus Savienības ☒ uzņēmumiem. Lai tīkla darbības un piegādes un ražošanas darbības ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ saglabātos neatkarīgas viena no otras, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiešķir pilnvarojums atteikt sertifikāciju pārvades sistēmu operatoriem, kas neievēro nodalīšanas noteikumus. Lai nodrošinātu minēto noteikumu konsekventu piemērošanu visā ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, regulatīvajām iestādēm, pieņemot lēmumus par sertifikāciju, būtu maksimāli jāņem vērā Komisijas atzinums. Lai panāktu arī to, ka tiek ievērotas ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ starptautiskās saistības un solidaritāte un energopiegādes drošums ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, Komisijai vajadzētu būt tiesībām sniegt atzinumu par tāda pārvades sistēmas īpašnieka vai pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kuru kontrolē persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm.

↓ 2009/72/EK 31. apsvērums

- (58) Atļauju piešķiršanas procedūrām nevajadzētu radīt administratīvu slogu, kas nav samērojams ar elektroenerģijas ražotāju lielumu un potenciālo ietekmi. Nepamatoti lēnas atļauju piešķiršanas procedūras var radīt šķērsli jaunu ~~tirgus~~ dalībnieku piekļuvei tirgum.

↓ 2009/72/EK 34. apsvērums

- (59) Lai elektroenerģijas iekšējais tirgus darbotos pareizi, energoregulatoriem ir jāspēj pieņemt lēmumus par visiem ~~atbilstošiem~~ nozīmīgiem regulēšanas jautājumiem un jābūt pilnīgi neatkarīgiem no visām citām publiskām un privātām interesēm. Tas neliedz īstenot ne ~~tiesu iestāžu veiktu~~ pārskatīšanu tiesā, ne parlamentāro pārraudzību atbilstīgi dalībvalstu konstitucionālajām tiesībām. Turklāt tas, ka attiecīgās valsts likumdevējs apstiprina regulatora budžetu, nav šķērslis budžeta neatkarībai. Noteikumi par regulatīvās iestādes neatkarību attiecībā uz ~~piešķirtā~~ budžeta īstenošanu būtu

jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu normatīvajiem aktiem par budžetu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pienācīgi ņemt vērā cilvēkresursu pieejamību un valdes lielumu, vienlaikus veicinot valstu regulatīvo iestāžu neatkarību no jebkādām politiskām vai ekonomiskām interesēm, īstenojot atbilstīgu rotācijas sistēmu.

↓ 2009/72/EK 36. apsvērums

- (60) Valstu regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt iespējai noteikt vai apstiprināt tarifus vai to aprēķināšanas metodiku, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora vai sadales sistēmas operatora(-u) priekšlikumu, vai arī pamatojoties uz priekšlikumu, par ko vienojušies šie operatori un tīkla ~~lietotāji~~ izmantotāji. Pildot šos uzdevumus, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina, ka pārvades un sadales tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas, kā arī jāņem vērā tīkla robežizmaksas, no kurām ar ~~dalītās~~ izklaidētās ražošanas un pieprasījuma pārvaldības pasākumiem ilgtermiņā izvairās.

↓ 2009/72/EK 37. apsvērums
(jauns)
→₁ 2009/72/EK 38. apsvērums
(pielāgots)

- (61) Energoregulatoriem vajadzētu būt pilnvarām pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz elektroenerģijas uzņēmumiem un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa tiem piemēro šādas sankcijas. →₁ ☒ Tālab ☒ Turklāt regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt ~~pilnvarotām~~ ☒ iespējai ☒ pieprasīt atbilstīgu informāciju no elektroenerģijas uzņēmumiem, veikt pienācīgu un pietiekamu izmeklēšanu un izšķirt strīdus ~~domstarpības~~. ← Neskarot konkurences noteikumu piemērošanu, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiešķir arī pilnvaras pieņemt lēmumus par vajadzīgajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no efektīvas konkurētspējas sekmēšanas, kas nodrošina elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizu darbību. ~~Virtuālo elektrostaciju izveide – programmas, ar ko laiž tirgū elektroenerģiju un kas uzliek elektroenerģijas uzņēmumam pienākumu ieinteresētiem piegādātājiem uz noteiktu laiku nodrošināt piekļuvi daļai no tā ražošanas jaudas vai arī pārdot vai darīt pieejamu zināmu elektroenerģijas daudzumu – ir viens no iespējamiem pasākumiem, ko var izmantot, lai veicinātu iedarbīgu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar Kopienas dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvu apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var griezties puse, ko ietekmē valsts regulatora lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izpārskatīšanu tiesā.~~

- (62) ~~Energoregulatoriem vajadzētu būt pilnvarām pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz elektroenerģijas uzņēmumiem un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa tiem piemēro šādas sankcijas. Neskarot konkurences noteikumu piemērošanu, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiešķir arī pilnvaras pieņemt lēmumus par vajadzīgajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no efektīvas konkurētspējas sekmēšanas, kas nodrošina elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizu darbību. Virtuālo elektrostaciju izveide programmas, ar ko laiž tirgū elektroenerģiju un kas uzliek elektroenerģijas uzņēmumam pienākumu ieinteresētiem piegādātājiem uz noteiktu laiku nodrošināt piekļuvi daļai no tā ražošanas jaudas vai arī pārdot vai darīt pieejamu zināmu elektroenerģijas daudzumu — ir viens no iespējamajiem pasākumiem, ko var izmantot, lai veicinātu iedarbīgu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar Kopienas $\boxtimes$ Savienības $\boxtimes$ dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvu apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var griezties puse, ko ietekmē valsts regulatora lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izpārskatīšanu tiesā.~~
-

- (63) ~~Saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2] Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā ⁽⁴⁰⁾, Komisija var pieņemt pamatnostādnes vadlīnijas ⇒ vai tīkla kodeksus ⇐ lai sasniegtu vajadzīgo saskaņotības pakāpi. Šīs pamatnostādnes vadlīnijas ⇒ vai tīkla kodeksus ⇐, kas ir saistošs īstenošanas pasākums, attiecībā uz dažiem šīs direktīvas noteikumiem ir arī piemērots instruments, ko pēc vajadzības var ātri pielāgot.~~
-

- (64) Dalībvalstīm un Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm vajadzētu cieši sadarboties visos jautājumos, kas skar integrēta elektroenerģijas tirdzniecības reģiona izveidi, un tās nedrīkstētu veikt pasākumus, kas apdraud dalībvalstu un līgumslēdzēju pušu elektroenerģijas tirgu ciešāku integrāciju vai piegādes drošību.
- (65) Šī direktīva būtu jālasa kopā ar [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2], kurā paredzēti pamatprincipi, uz ko

balstīsies jaunais elektroenerģijas tirgus modelis, kas ļaus labāk atalgot elastību, dot pienācīgus cenu signālus un nodrošināt funkcionējošu un integrētu īstermiņa tirgu rašanos. [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2] izklāstīti arī jauni noteikumi dažādās jomās, tostarp par jaudas mehānismiem un sadarbību starp pārvades sistēmu operatoriem.

↓ 2009/72/EK 62. apsvērums
(jauns)

- (66) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, izveidot pilnībā funkcionējošu elektroenerģijas iekšējo tirgu – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ līmenī, ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma ☒ par Eiropas Savienību ☒ 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

↓ 2009/72/EK 68. apsvērums

- (67) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

↓ jauns

- (68) Lai nodrošinātu minimālo saskaņotību, kas nepieciešama šīs direktīvas mērķa sasniegšanai, Komisijai saskaņā ar Līguma 290. pantu vajadzētu piešķirt pilnvaras noteikt vadlīnijas par to, kādā mērā regulatīvajām iestādēm ir pienākums sadarboties savā starpā un ar Energoregulatoru sadarbības aģentūru, un detalizēti noteikt attiecīgo procedūru. Sevišķi svarīgi ir Komisijai sagatavošanas darba gaitā pienācīgi apspriesties, tostarp ar ekspertiem, un šo apspriešanos īstenot saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.³⁷ Konkrētāk, lai nodrošinātu vienlīdzīgu dalību deleģēto aktu sagatavošanā, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (69) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, Komisijai vajadzētu piešķirt īstenošanas pilnvaras noteikt Eiropas kopīgo datu formātu un nediskriminējošas un pārredzamas procedūras, kā piekļūt uzskaites datiem, patēriņa datiem un datiem, kas nepieciešami piegādātāja maiņai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011³⁸.

³⁷ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (70) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos jāattiecina uz tiem noteikumiem, kuri būtiski mainīti salīdzinājumā ar iepriekšējo direktīvu. Pienākums transponēt nemainītos noteikumus izriet no iepriekšējās direktīvas.
- (71) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem³⁹ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

↓ jauns

- (72) Šī direktīva nedrīkst skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem IV pielikumā norādītās direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai.

↓ 2009/72/EK 67. apsvērums

~~Nemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Direktīvā 2003/54/EK, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunas direktīvas tekstā.~~

↓ 2009/72/EK 5. apsvērums

~~Drošas elektroenerģijas piegādes ir ārkārtīgi svarīgas Eiropas sabiedrības attīstībai, ilgtspējīgas klimata pārmaiņu politikas īstenošanai, kā arī konkurences stiprināšanai iekšējā tirgū. Tādēļ būtu jāturpina attīstīt pārrobežu starpsavienojumi, lai nodrošinātu piegādi no visiem enerģijas avotiem par konkurētspējīgāko cenu patērētājiem un rūpniecības nozarei Kopienā.~~

↓ 2009/72/EK 59. apsvērums

~~Īsta elektroenerģijas iekšējā tirgus attīstībai ar savienoto tīklu Kopienā palīdzību vajadzētu būt vienam no galvenajiem šīs direktīvas mērķiem, un tādēļ vienam no regulatīvo iestāžu galvenajiem uzdevumiem, vajadzības gadījumā cieši sadarbojoties ar Aģentūru, vajadzētu būt pārrobežu starpsavienojumu un reģionālo tirgu regulēšanas jautājumiem.~~

³⁹ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

↓ 2009/72/EK 7. apsvērums

~~Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā “Enerģētikas politika Eiropai” uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidi un pieņemt vienādus noteikumus visiem elektroenerģijas uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumos “Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas” un “Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)” parādīts, ka pašreizējie noteikumi un pasākumi nav pietiekams pamats labi funkcionējoša iekšējā tirgus izveidei.~~

↓ 2009/72/EK 4. apsvērums

~~Taču patlaban pastāv šķēršļi, lai Kopienā elektroenerģiju varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība.~~

↓ 2009/72/EK 41. apsvērums

~~Dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajai iestādei, būtu jāveicina pārtraucamu piegādes līgumu izstrāde.~~

↓ 2009/72/EK 6. apsvērums

~~Labi funkcionējošam iekšējam elektroenerģijas tirgum būtu jāsniedz ražotājiem atbilstīgi stimuli ieguldīt jaunos enerģijas ražošanas veidos, tostarp elektrības ražošanā no atjaunīgajiem enerģijas avotiem, īpašu uzmanību pievēršot izolētākajām valstīm un reģioniem Kopienas enerģijas tirgū. Labi funkcionējošam tirgum būtu arī jānodrošina patērētāji ar atbilstīgiem pasākumiem efektīvākas enerģijas izmantošanas veicināšanai, un enerģijas piegādes drošums ir priekšnoteikums tā sasniegšanai.~~

↓ 2009/72/EK 32. apsvērums

~~Būtu jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamus un nediskriminējošus tarifus attiecībā uz piekļuvi tīkliem. Šie tarifi būtu jāpiemēro visiem sistēmas lietotājiem, tos nediskriminējot.~~

↓ 2009/72/EK 20. apsvērums

~~Lai attīstītu konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū, lieliem lietotājiem, kas nav māsaimniecību lietotāji, vajadzētu būt iespējai izvēlēties piegādātājus un slēgt līgumus par elektroenerģiju ar vairākiem piegādātājiem. Būtu jānodrošina šādu lietotāju aizsardzība pret ekskluzīvu tiesību klauzulām, ar ko liedz iespēju pieņemt konkurējošus un/vai papildu piedāvājumus.~~

↓ 2009/72/EK 51. apsvērums

~~Šajā direktīvā galvenā nozīme būtu jāpiešķir patērētāju interesēm, un pakalpojuma kvalitātei vajadzētu būt vienai no elektroenerģijas uzņēmumu galvenajām atbildībām. Būtu jāpastiprina un jānodrošina pašreizējās patērētāju tiesības, un tam būtu jāietver lielāka pārredzamība. Patērētāju aizsardzībai būtu jānodrošina, ka visi patērētāji plašākā Kopienas perspektīvā gūst labumu no konkurētspējīga tirgus. Patērētāju tiesību ievērošana būtu jāīsteno dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajām iestādēm.~~

↓ 2009/72/EK 29. apsvērums

~~Lai izvairītos no pārmērīga finansiāla un administratīva sloga radīšanas mazajiem sadales sistēmu operatoriem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā atbrīvot attiecīgos uzņēmumus no sadales juridiskās nodalīšanas prasībām.~~

↓ 2009/72/EK 28. apsvērums

~~Attiecībā uz mazām sistēmām palīgpakalpojumu sniegšana var būt jānodrošina pārvades sistēmu operatoriem, kas ir savstarpēji savienoti ar mazām sistēmām.~~

↓ 2009/72/EK 10. apsvērums

~~Direktīvā 2003/54/EK paredzētie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi tomēr nav nodrošinājuši pārvades sistēmu operatoru efektīvu nodalīšanu. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. marta Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu "piegādes un ražošanas darbību efektīvu nodalīšanu no tīkla darbībām".~~

↓ 2009/72/EK 13. apsvērums

~~Termina "kontrolē" definīcija ir pārņemta no Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula)⁴⁰.~~

⁴⁰ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

↓ 2009/72/EK 43. apsvērums

~~Gandrīz visas dalībvalstis ir izvēlējušās nodrošināt konkurenci elektroenerģijas ražošanas tirgū, izmantojot pārredzamu atļauju piešķiršanas procedūru. Tomēr dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir iespēja veicināt piegādes drošumu, sākot konkursa procedūru vai līdzvērtīgu procedūru gadījumā, ja atbilstīgi atļauju piešķiršanas procedūrai noteiktā elektroenerģijas ražošanas jauda nav pietiekama. Vides aizsardzības un pavisam jaunu tehnoloģiju veicināšanas nolūkā dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai rīkot konkursu par jaunu jaudu nodrošināšanu, ņemot vērā publicētos kritērijus. Šāda jauna jauda ietver, inter alia, elektroenerģiju no atjaunīgiem enerģijas avotiem un koģenerāciju.~~

↓ 2009/72/EK 33. apsvērums

~~Ar Direktīvu 2003/54/EK tika ieviesta prasība dalībvalstīm izveidot regulatorus ar īpašām pilnvarām. Tomēr pieredze liecina, ka regulācijas efektivitāti bieži vien mazina regulatoru atkarība no valdības, kā arī nepietiekamas pilnvaras un rīcības brīvība. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu projektus, lai panāktu valstu energoregulatoru pilnvaru turpmāku saskaņošanu un neatkarības stiprināšanu. Vajadzētu būt iespējai, ka šo valstu regulatīvo iestāžu pilnvaras attiecas gan uz elektroenerģijas, gan gāzes nozari.~~

↓ 2009/72/EK 38. apsvērums

~~Valstu regulatīvo iestāžu pilnvaru saskaņošanai būtu jāietver tiesības nodrošināt stimulus elektroenerģijas uzņēmumiem un piemērot elektroenerģijas uzņēmumiem iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Turklāt regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām pieprasīt atbilstīgu informāciju no elektroenerģijas uzņēmumiem, veikt pienācīgu un pietiekamu izmeklēšanu un izšķirt domstarpības.~~

↓ 2009/72/EK 61. apsvērums

~~Regulatīvajām iestādēm būtu arī jāsniedz informācija par tirgu, lai Komisija varētu veikt savas funkcijas – novērot un uzraudzīt elektroenerģijas iekšējo tirgu un tā attīstību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp tādus aspektus kā ražošanas jauda, dažādi elektroenerģijas ražošanas avoti, pārvades un sadales infrastruktūra, pakalpojumu kvalitāte, pārrobežu tirdzniecība, pārslodzes vadība, ieguldījumi, vairumtirdzniecības un patērētāju cenas, tirgus likviditāte, kā arī vides aizsardzības un efektivitātes uzlabošana. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāziņo konkurences iestādēm un Komisijai par tām dalībvalstīm, kurās cenas kropļo konkurenci un apdraud tirgus pareizu darbību.~~

↓ 2009/72/EK 42. apsvērums

~~Visām Kopienas rūpniecības un tirdzniecības nozarēm, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, un visiem Savienības pilsoņiem, kas izmanto iekšējā tirgus saimniecisko~~

~~labumu, vajadzētu būt arī iespējai izmantot augstu patērētāju aizsardzības līmeni, un jo īpaši taisnīguma, konkurētspējas un nodarbinātības netiešas veicināšanas nolūkā arī mājāsaimniecību lietotājiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, mazajiem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot valsts pakalpojumu garantijas, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgiem tarifiem. Tāpat šiem lietotājiem būtu vajadzīga iespēja izmantot tiesības uz izvēli, taisnīgumu, pārstāvniecību un domstarpību izšķiršanas mehānismus.~~

↓ 2009/72/EK 45. apsvērums

~~Dalībvalstīm būtu jānodrošina mājāsaimniecību lietotāju un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazo uzņēmumu tiesības saņemt noteiktas kvalitātes elektroenerģiju par skaidri salīdzināmām, pārredzamām un saprātīgām cenām. Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus. Dalībvalstīm būtu jāveic neaizsargāto lietotāju aizsardzībai vajadzīgie pasākumi elektroenerģijas iekšējā tirgus kontekstā. Šādi pasākumi var būt atšķirīgi, ņemot vērā konkrētos apstākļus attiecīgajās dalībvalstīs, un var ietvert īpašus pasākumus attiecībā uz elektroenerģijas rēķinu apmaksu vai vispārīgākus pasākumus sociālās nodrošināšanas sistēmā. Ja universālo pakalpojumu sniedz arī mazajiem uzņēmumiem, pasākumi šā universālā pakalpojuma nodrošināšanai var būt atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie paredzēti mājāsaimniecību lietotājiem vai mazajiem uzņēmumiem.~~

↓ 2009/72/EK 46. apsvērums

~~Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopējos minimālos standartus, kurus ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā mērķi attiecībā uz patērētāju aizsardzību, piegādes drošumu, vides aizsardzību un līdzvērtīgu konkurenci visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot Kopienas tiesību aktus.~~

↓ 2009/72/EK 50. apsvērums

~~Ir turpmāk jāpilnveido sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp saistībā ar universālo pakalpojumu, un no tām izrietošās kopējās obligātās prasības, lai visiem patērētājiem, jo īpaši neaizsargātiem patērētājiem, nodrošinātu ieguvumus no konkurences un taisnīgām cenām. Sabiedriskā pakalpojuma prasības būtu jāinterpretē valstu līmenī, ņemot vērā situāciju attiecīgajā valstī; dalībvalstīm tomēr būtu jāievēro Kopienas tiesību akti. Savienības pilsoņiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, maziem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot sabiedriskā pakalpojuma saistības, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgām cenām. Galvenais lietotāju apgādes faktors ir piekļuve objektīviem un pārredzamiem patēriņa datiem. Tādējādi patērētājiem vajadzētu būt iespējai piekļūt saviem~~

~~patēriņa datiem un ar tiem saistītajām cenām un pakalpojumu izmaksām, lai tie varētu aicināt konkurentus uz šo datu pamata sagatavot piedāvājumu. Patērētājiem būtu arī jānodrošina tiesības būt pienāēīgi informētiem par savu enerģijas patēriņu. Priekšapmaksai ir jāatspoguļo iespējamais elektrības patēriņš, un dažādām maksājumu sistēmām vajadzētu būt nediskriminējošām. Patērētājiem pietiekami bieži sniegta informācija par enerģijas izmaksām radīs stimulu enerģiju taupīt, jo lietotāji skaidri redzēs, kā ieguldījumi investīcijas energoefektivitātē un patēriņa paradumu maiņa ietekmē viņu energopatēriņa rēķinus. Šajā sakarībā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/32/EK (2006. gada 5. aprīlis) par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem⁴¹ pilnīga īstenošana palīdzēs lietotājiem samazināt enerģijas izmaksas.~~

↓ 2009/72/EK 64. un 65. apsvērums

~~Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁴².~~

~~Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs direktīvas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā Lēmuma 1999/468/EK ar 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

↓ 2009/72/EK 66. apsvērums

~~Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁴³ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.~~

↓ 2009/72/EK 25. apsvērums

~~Energoapgādes drošums ir svarīgs sabiedrības drošības aspekts, un tā ir cieši saistīta ar Kopienas iekšējā elektroenerģijas tirgus efektīvu darbību, kā arī dalībvalstu atsevišķo elektrības tirgu integrāciju. Elektroenerģiju Savienības pilsoņiem var piegādāt vienīgi pa tīklu. Funkcionējoši elektroenerģijas tīkli un jo īpaši tīkli un eiti aktīvi, kas saistīti ar elektroenerģijas piegādi, ir būtiski sabiedrības drošībai, ekonomikas konkurētspējai un Savienības pilsoņu labklājībai. Tālab personām no trešām valstīm būtu jāļauj kontrolēt kādu pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru vienīgi tad, ja tās ievēro Kopienā spēkā esošās efektīvas nodalīšanas prasības. Neskarot Kopienas starptautiskās saistības, Kopiena~~

⁴¹ OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.

⁴² OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁴³ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

~~uzskata, ka elektroenerģijas pārvades sistēma Kopienai ir ļoti svarīga, tādēļ ir vajadzīgi papildu drošības pasākumi, lai uzturētu Kopienas energoapgādes drošumu, izvairoties no apdraudējumiem sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai Kopienā, kā arī Savienības pilsoņu labklājībai. Lai Kopienas energoapgāde būtu droša, jo īpaši jāizvērtē, cik neatkarīgi darbojas tīkli, kādā mērā Kopiena un dalībvalstis ir atkarīgas no trešo valstu enerģijas piegādēm un kādā veidā konkrētā trešā valstī veic iekšzemes un ārējo tirdzniecību un ieguldījumus enerģētikas jomā. Tālab piegādes drošums būtu jāizvērtē, ņemot vērā katra gadījuma faktiskos apstākļus, kā arī tiesības un pienākumus, ko uzliek starptautiskās tiesības, jo īpaši starptautiski nolīgumi, ko Kopiena ir noslēgusi ar attiecīgo trešo valsti. Komisija ir aicināta attiecīgos gadījumos sniegt ieteikumus, lai ar trešām valstīm risinātu sarunas saistībā ar attiecīgiem nolīgumiem par Kopienas energoapgādes drošumu, vai iekļaut vajadzīgos jautājumus citās sarunās ar minētajām trešām valstīm.~~

↓ 2009/72/EK 35. apsvērums

~~Lai visiem tirgus dalībniekiem, tostarp jaunpieņācējiem, nodrošinātu efektīvu piekļuvi tirgum, ir vajadzīgi nediskriminējoši un izmaksas atspoguļojoši balansēšanas mehānismi. Tiklīdz elektroenerģijas tirgus būs pietiekami likvids, tas būtu jāpanāk, izveidojot tādus pārredzamus, uz tirgu balstītus mehānismus elektroenerģijas piegādei un iepirkšanai, kas vajadzīgi atbilstīgi balansēšanas prasībām. Kamēr nav šāda likvida tirgus, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāieņem aktīva nostāja, lai nodrošinātu to, ka balansēšanas tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas. Vienlaikus būtu jānodrošina atbilstīgi stimuli, lai balansētu elektroenerģijas pievadi un izvadi un neapdraudētu sistēmu. Pārvades sistēmu operatoriem būtu jāveicina tiešo lietotāju un tiešo lietotāju apvienību piedalīšanās rezervju un balansēšanas tirgos.~~

↓ 2009/72/EK 39. un 40. apsvērums

~~Elektroenerģijas iekšējam tirgum trūkst likviditātes un pārredzamības, un tādējādi tiek traucēta resursu efektīva sadale, nodrošināšanās pret risku un jaunu dalībnieku ienākšana tirgū. Jāuzlabo konkurētspēja un piegādes drošums, visās dalībvalstīs atvieglojot jaunu spēkstaciju integrēšanu elektroenerģijas tīklā, jo īpaši iedrošinot jaunus tirgus dalībniekus. Ir jāpalielina uzticība tirgum, tā likviditāte un tirgus dalībnieku skaits, un tādēļ ir jāveic elektroenerģijas piegādes uzņēmumu plašāka regulatīvā pārraudzība. Šīm prasībām nevajadzētu būt pretrunā spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem, kas reglamentē finanšu tirgus, un tām vajadzētu būt saderīgām ar minētajiem noteikumiem. Energoregulatoriem un finanšu tirgus regulatoriem ir jāsadarbojas, lai savstarpēji palīdzētu labāk pārraudzīt attiecīgos tirgus.~~

~~Pirms Komisija pieņem pamatnostādnes, ar ko sīkāk nosaka lietvedības prasības, Energoregulatoru sadarbības aģentūrai, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru⁴⁴ ("Aģentūra"), un Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai ("CESR"), kas~~

⁴⁴ OV L 211, 14.8.2009., 11. lpp.

~~izveidota ar Komisijas Lēmumu 2009/77/EK⁴⁵, būtu jāapspriežas par minēto pamatnostādņu saturu un jākonsultē Komisija par to. Aģentūrai un CESR būtu arī jāsadarbojas, lai turpmāk izpētītu to, vai uz darījumiem ar elektroenerģijas piegādes līgumiem un elektroenerģijas atvasinātajiem instrumentiem būtu jāattiecinā pārrēķināšanas prasības pirmstirdzniecības vai pēctirdzniecības posmā, un, ja tā ir, tad kādām vajadzētu būt šīm prasībām, kā arī jākonsultē Komisija par šo jautājumu.~~

↓ 2009/72/EK 44. apsvērums

~~Piegādes drošuma nolūkā būtu jākontrolē piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars atsevišķās dalībvalstīs, un pēc kontroles veikšanas būtu jāsaņem ziņojums par stāvokli Kopienā, ņemot vērā teritoriju starpsavienojuma jaudu. Šāda kontrole būtu jāveic pietiekami savlaicīgi, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus, ja ir apdraudēts piegādes drošums. Vajadzīgās tīkla infrastruktūras, tostarp starpsavienojuma jaudas, izveidei un uzturēšanai būtu jāsekmē stabila elektroapgāde. Lai nodrošinātu stabili elektroapgādi, būtiska ir vajadzīgās tīkla infrastruktūras uzturēšana un izveide, kas aptver arī starpsavienojumu jaudu un decentralizētu elektroenerģijas ražošanu.~~

↓ 2009/72/EK 58. apsvērums

~~Lai izveidotu elektroenerģijas iekšējo tirgu, dalībvalstīm būtu jāveicina savu valstu tīklu integrācija un tīklu operatoru sadarbība Kopienas un reģionālā līmenī, integrējot arī tādas izolētas sistēmas, kas veido Kopienā pastāvošās "elektroenerģijas salas".~~

↓ 2009/72/EK 1. pants (pielāgots)
⇒ jauns

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

~~PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA~~ UN DEFINĪCIJAS

1. pants

~~Priekšmets un darbības joma~~

Ar šo direktīvu paredz kopīgus noteikumus elektroenerģijas ražošanai, pārvadei, sadalei ⇒ , uzkrāšanai ⇐ un piegādei, kā arī patērētāju aizsardzības noteikumus, ~~lai Kopienā uzlabotu un~~ ⇒ ar nolūku Savienībā izveidot patiesi ⇐ integrētus, ~~konkurētspējīgus~~ konkurenciālus ⇒ , patērētāji orientētus un elastīgus ⇐ elektroenerģijas tirgus. ⇒ Direktīvas mērķis ir, izmantojot integrēta tirgus sniegtās priekšrocības, nodrošināt zemas enerģijas cenas patērētājiem, augsta līmeņa piegādes drošību un gludu pāreju uz dekarbonizētu energosistēmu ⇐. Ar to nosaka ⇒ būtiskākās ⇐ normas, kas attiecas uz ☒ Eiropas ☒ elektroenerģijas nozares organizāciju

⁴⁵ OV L 25, 29.1.2009., 18. lpp.

un darbību, ⇒ jo īpaši noteikumus par patērētāju iespēcināšanu un aizsardzību, par ⇐ atvērtu piekļuvi ⇐ integrētam ⇐ tirgum, ⇐ par trešo pušu piekļuvi pārvades un sadales infrastruktūrai, nodalīšanas noteikumiem un par neatkarīgiem valstu energoregulatoriem ⇐ kritērijiem un procedūrām, kuras piemēro konkursiem un atļauju piešķiršanai, kā arī uz sistēmu vadīšanu. Tā arī nosaka elektroenerģijas patērētāju vispārējās saistības un tiesības un precīzē konkurences prasības.

2. pants Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1. “lietotājs” ir ~~elektrības~~ ☒ elektroenerģijas ☒ ~~vairumtirgotājs~~ ☒ vairumlietotājs ☒ vai ~~tiešais~~ ☒ gala ☒ lietotājs;

2. “~~vairumtirgotājs~~ ☒ vairumlietotājs ☒ tālāk ☒ pārdotu sistēmā, kurā tā pastāvīgi darbojas, vai ārpus tās;

3. “~~tiešais~~ ☒ gala ☒ lietotājs” ir lietotājs, kas pērk elektroenerģiju paša patēriņam;

4. “mājsaimniecības lietotājs” ir lietotājs, kas pērk elektroenerģiju mājsaimniecības patēriņam, bet ne saimnieciskai vai profesionālai darbībai;

5. “lietotājs, kas nav mājsaimniecības lietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kurš ~~sa~~ pērk elektroenerģiju patēriņam, kas nav mājsaimniecības patēriņš; tas ietver ražotājus ⇐, rūpnieciskos lietotājus, mazos un vidējos uzņēmumus, darījumdarbības veicējus ⇐ un ~~vairumtirgotājus~~ ☒ vairumlietotājus ☒ ;

6. “~~tiešgais lietotājs~~” ir lietotājs, kam ir tiesības pirkt elektroenerģiju no brīvi izvēlētā piegādātāja ~~33. panta nozīmē;~~

↓ jauns

6. “aktīvs lietotājs” ir lietotājs vai kopīgi rīkojošos lietotāju grupa, kas patērē, uzkrāj vai pārdod savos objektos saražotu elektroenerģiju, tostarp ar agregatoru starpniecību, vai iesaistās pieprasījumureakcijā vai energoefektivitātes shēmās, ar nosacījumu, ka šīs darbības nav to primārā saimnieciskā vai profesionālā darbība;

7. “vietējā energokopiena” ir apvienība, kooperatīvs, partnerība, bezpeļņas organizācija vai cita juridiska persona, ko faktiski kontrolē vietējie daļu turētāji vai biedri un kas parasti ir orientēta uz vērtībām, nevis peļņas gūšanu, ir iesaistīta izkliegtā elektroenerģijas ražošanā un pārvades sistēmas operatora, piegādātāja vai agregatora darbību veikšanā vietējā līmenī, tostarp pārrobežu mērogā;

↓ 2009/72/EK

8. “piegāde” ir elektroenerģijas pārdošana, tostarp tālākpārdošana, lietotājiem;

9. “elektroenerģijas piegādes līgums” ir līgums par elektroenerģijas piegādi, ~~kas neietver izņemot elektroenerģijas atvasinātos instrumentus;~~

10. “elektroenerģijas atvasinātais instruments” ir finanšu instruments, kas norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK ~~(2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz~~

finanšu instrumentu tirgiem [15].⁴⁶ I pielikuma C sadaļas 5., 6. vai 7. punktā un ir saistīts ar elektroenerģiju;

↴ jauns

11. “dinamiskas elektroenerģijas cenas līgums” ir elektroenerģijas piegādes līgums starp piegādātāju un galalietotāju, kurā atspoguļota cena tūlītējā tirgū, tostarp nākamās dienas tirgū, ar starplaikiem, kas ir vienādi vismaz ar starplaikiem, pēc kādiem tirgū notiek norēķināšanās;
12. “līguma izbeigšanas maksa” ir jebkāda nodeva vai soda nauda, ko piegādātāji vai agregatori piemēro lietotājiem par atkāpšanos no elektroenerģijas piegādes vai pakalpojumu līguma;
13. “piegādātāja maiņas maksa” ir jebkāda nodeva vai soda nauda, ko piegādātāji vai sistēmas operatori tieši vai netieši piemēro lietotājiem par piegādātāja maiņu, tostarp līguma izbeigšanas maksa;
14. “agregators” ir tirgus dalībnieks, kas vairāku lietotāju slodzes vai saražoto elektroenerģiju kombinē, lai to pārdotu, pirktu vai izolētu jebkurā organizētā enerģijas tirgū;
15. “neatkarīgs agregators” ir agregators, kas nav saistīts ar piegādātāju vai jebkādu citu tirgus dalībnieku;
16. “pieprasījuma reakcija” nozīmē, ka galalietotāji maina savu elektroenerģijas slodzi, proti, atkāpjas no sava tipiskā vai pašreizējā patēriņa modeļa, reaģējot uz tirgus signāliem, tostarp laikā mainīgām elektroenerģijas cenām vai stimulējošiem maksājumiem, vai reaģējot uz to, ka patstāvīgi vai agregēšanas ceļā ir akceptēts galalietotāja piedāvājums par noteiktu cenu pārdot pieprasījuma samazinājumu vai pieaugumu organizētos tirgos saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1348/2014⁴⁷;
17. “konvencionāls skaitītājs” ir analogs skaitītājs vai elektronisks skaitītājs, kas nevar ne sūtīt, ne saņemt datus;
18. “viedā uzskaites sistēma” ir elektroniska sistēma, kas var mērīt enerģijas patēriņu, nodrošinot vairāk informācijas nekā konvencionālais skaitītājs, un kas var sūtīt un saņemt datus informēšanas, monitoringa un kontroles vajadzībām, izmantojot kādu elektroniskās komunikācijas veidu;
19. “sadarbspēja” viedās uzskaites kontekstā ir divu vai vairāku enerģijas vai komunikācijas tīklu, sistēmu, ierīču, lietotņu vai komponentu spēja sadarboties, apmainīties ar informāciju un izmantot informāciju, lai izpildītu vajadzīgās funkcijas;
20. “tuvu reāllaikam” viedās uzskaites kontekstā ir laika sprādis, parasti sekundes, kas pāriet no datu fiksēšanas līdz to automātiskai apstrādei un nosūtīšanai izmantošanas vai informēšanas vajadzībām;
21. “labākie pieejamie tehniskie paņēmieni” viedās uzskaites datu aizsardzības un drošības kontekstā ir efektīvākais un pilnīgākais darbību un ekspluatācijas metožu izstrādes posms, kas norāda, ka konkrētās metodes, kas paredzētas privātuma, personas datu un drošības

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem (OV L 145, 30.4.2004, 1. lpp.).

⁴⁷ Komisijas 2014. gada 17. decembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1348/2014 par datu ziņošanu, īstenojot 8. panta 2. punktu un 8. panta 6. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 363, 18.12.2014., 121. lpp.).

apdraudējumu novēršanai vai mazināšanai, ir praktiski piemērotas, lai principā uz to pamata varētu ievērot Savienības datu aizsardzības pamatregulējumu;

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~522.~~ “sadale” ir elektroenerģijas transportēšana augsta sprieguma, vidēja sprieguma un zema sprieguma sadales sistēmās ~~lai nolūkā to piegādātu lietotājiem, bet tā neietver~~ piegādi;

~~623.~~ “sadales sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par sadales sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību noteiktā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām elektroenerģijas sadales prasībām;

~~2024.~~ “energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldība” ir ⇒ snieguma, pakalpojuma, preču vai enerģijas izlaides attiecība pret pievadīto enerģiju ~~vispārēja vai integrēta pieeja, ar ko ietekmē elektroenerģijas patēriņa apjomu un grafiku, lai samazinātu primāro enerģijas patēriņu un maksimālo slodzi, priekšroku dodot ieguldījumiem energoefektivitātes pasākumos vai citos pasākumos, piemēram, pārtraucamas piegādes līgumos, nevis ieguldījumiem ražošanas jaudas palielināšanai, ja šie ieguldījumi energoefektivitātes pasākumos ir visefektīvākā un ekonomiskākā izvēle, ņemot vērā samazināta enerģijas patēriņa pozitīvo ietekmi uz vidi, kā arī piegādes drošumu un ar to saistītos sadales izmaksu jautājumus;~~

~~3025.~~ “atjaunīgi enerģijas avoti ⇒ atjaunojamo energoresursu enerģija ⇔” ir ⇒ enerģija no ⇔ ~~atjaunīgi atjaunojamiem nefosiliem enerģijas avotiem resursiem~~ (vēja, saules ⇒ (saules siltumenerģija un saules fotoelementu enerģija) ⇔, ģeotermālā ⇒ enerģija, apkārtējās vides siltums, hidroenerģija un plūdmaiņu enerģija, okeāna enerģija ⇔, viļņu ⇒ enerģija, kā arī enerģija no sadedzināmiem atjaunojamiem energoresursiem: biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem, bioloģiskajiem cietajiem kurināmajiem un sadedzināmiem atkritumiem ar atjaunojamu izcelsmi ⇔, ~~plūdmaiņu enerģija, hidroenerģija, biomasas enerģija, atkritumu poligonu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāzes un biogāzes~~);

~~3126.~~ “~~dalība~~ ☒ izklaidēta ☒ ražošana” ir enerģijas ražotnes, kas savienotas ar sadales sistēmu;

↓ jauns

27. “uzlādes punkts” ir saskarne, kur iespējams vienā reizē uzlādēt vienu elektrotransportlīdzekli vai vienā reizē apmainīt akumulatoru vienam elektrotransportlīdzeklim;

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~328.~~ “pārvade” ir elektroenerģijas transportēšana ļoti augsta sprieguma un augsta sprieguma starpsavienotā sistēmā ~~lai nolūkā to piegādātu tiešajiem galalietotājiem, bet tā neietver~~ piegādi;

~~429.~~ “pārvades sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par pārvades sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un, ~~attiecīgā vajadzības gadījumā,~~ attīstību noteiktā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām elektroenerģijas pārvades prasībām;

~~430.~~ “sistēmas lietotājs ☒ izmantotājs ☐” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic piegādes pārvades vai sadales sistēmai vai saņem piegādes no šīs sistēmas;

~~431.~~ “ražošana” ir elektroenerģijas ražošana;

~~432.~~ “ražotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas ražo elektroenerģiju;

~~433.~~ “starpsavienojumstājs” ir $\Rightarrow$ pārvades līnija, kas šķērso vai aptver robežu starp tirdzniecības zonām, starp dalībvalstīm vai — līdz ES jurisdikcijas robežai — starp dalībvalstīm un trešām valstīm $\Leftarrow$ ~~ierīce, ar ko savieno elektroenerģijas sistēmas;~~

~~434.~~ “starpsavienota sistēma” ir vairākas pārvades un sadales sistēmas, kas savienotas ar vienu vai vairākiem starpsavienojumstājiem;

~~435.~~ “tieša līnija” ir vai nu elektroenerģijas līnija, kas saista ~~atsevišķu~~ ☒ izolētu ☐ ražošanas objektu ar ~~atsevišķu~~ ☒ izolētu ☐ lietotāju, vai arī elektroenerģijas līnija, kas saista elektroenerģijas ražotāju un piegādes uzņēmumu, ~~lai veiktu pa kuru notiek tieša~~ lai veiktu pa kuru notiek tieša piegāde saviem telpām objektiem, meitasuzņēmumiem un ~~tiesīgiem~~ lietotājiem;

~~25. “ilgtermiņa plānošana” ir ražošanas, pārvades un sadales jaudām vajadzīgo ieguldījumu plānošana ilgam termiņam, lai apmierinātu pieprasījumu pēc elektroenerģijas sistēmā un nodrošinātu lietotāju apgādi;~~

~~2636.~~ “maza, izolēta sistēma” ir jebkura sistēma, kuras patēriņš 1996. gadā bija mazāks par 3 000 GWh un kurā mazāk nekā 5 % gada patēriņa iegūst no starpsavienojuma ar citām sistēmām;

~~27. “izolēta mikrosistēma” ir sistēma, kuras patēriņš 1996. gadā bija mazāks par 500 GWh un kurai nav savienojumu ar citām sistēmām;~~

~~16. “ekonomiskā prioritāte” ir elektroenerģijas piegādes avotu klasifikācija saskaņā ar ekonomiskiem kritērijiem;~~

~~4737.~~ “palīgpakalpojums” ir pakalpojums, kas vajadzīgs, lai pārvades vai sadales sistēma darbotos; $\Rightarrow$ te ietilpst balansēšanas pakalpojumi un ar frekvences kontroli nesaistīti palīgpakalpojumi, bet neietilpst pārslodzes vadība $\Leftarrow$;

$\Downarrow$ jauns

38. “ar frekvences kontroli nesaistīts palīgpakalpojums” ir pakalpojums, ko pārvades vai sadales sistēmas operators izmanto, lai nodrošinātu stacionārā sprieguma kontroli, ātru reaktīvās strāvas padevi, inerces spēju un spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās;

39. “reģionālais operatīvais centrs” ir reģionālais operatīvais centrs, kā tas definēts [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2] 32. pantā;

~~2040.~~ “integrēts elektroenerģijas uzņēmums” ir vertikāli vai horizontāli integrēts uzņēmums;

~~2141.~~ “vertikāli integrēts uzņēmums” ir elektroenerģijas uzņēmums vai elektroenerģijas uzņēmumu grupa, kurā viena un tā pati persona vai personas var tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu un kurā uzņēmums vai uzņēmumu grupa veic vismaz vienu no pārvades vai sadales funkcijām un vismaz vienu no elektroenerģijas ražošanas vai piegādes funkcijām;

~~2242.~~ “saistīts uzņēmums” ir ~~saistīts~~ ☒ radniecīgs ☒ uzņēmums nozīmē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES⁴⁸ 2. panta 12. punktā ~~41. pantā Padomes Septītajā direktīvā 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu (13) un attiecas uz konsolidētajiem pārskatiem (14), un/vai saistīts uzņēmums minētās direktīvas 33. panta 1. punkta nozīmē, un/vai~~ uzņēmums, kas pieder vieniem un tiem pašiem akcionāriem;

~~2343.~~ “horizontāli integrēts uzņēmums” ir uzņēmums, kas pilda vismaz vienu no šādām funkcijām: elektroenerģijas ražošana pārdošanai, tās pārvade, sadalīšana vai piegāde, un kādu citu darbību, kura nav saistīta ar elektroenerģiju;

~~3444.~~ “kontrolē” ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši:

- (a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu;
- (b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem;

~~2545.~~ “elektroenerģijas uzņēmums” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šādām funkcijām – ražo, pārvada, sadala, piegādā vai iegādājas elektroenerģiju un atbild par komerciāliem, tehniskiem un/vai uzturēšanas uzdevumiem, kas ir saistīti ar šīm funkcijām, bet šo personu kategorija neietver ~~tiesos~~ ☒ gala ☒ lietotājus.

~~24.~~ “konkursa procedūra” ir procedūra, kurā plānotās papildu prasības un rezerves jaudu nodrošina ar piegādi no jaunas vai esošas elektroenerģijas ražošanas iekārtas;

~~2846.~~ “drošumsība” ir gan elektroenerģijas piegādes un apgādes drošumsība, gan tehniskāis drošibaums;

47. “enerģijas uzkrāšana” elektrosistēmā nozīmē, ka noteiktu daudzumu saražotās elektroenerģijas līdz izmantošanas brīdim atliek vai nu kā gala enerģiju, vai kā konvertētu citā energonesējā;

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013, 19. lpp.).

II NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI NOZARES ORGANIZĀCIJAI

↓ jauns

3. pants

Konkurenciāls, patērētājiorientēts, elastīgs un nediskriminējošs elektroenerģijas tirgus

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību akti nevajadzīgi nekavē elektroenerģijas pārrobežu plūsmas, patērētāju līdzdalību, tostarp izmantojot pieprasījumreakciju, investīcijas elastīgā elektroenerģijas ražošanā, enerģijas uzkrāšanu, elektromobilitātes vai jaunu starpsavienotāju realizāciju un ka elektroenerģijas cenas atspoguļo faktisko pieprasījumu un piedāvājumu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka nepastāv nevajadzīgi šķēršļi elektroenerģijas ražošanas un elektroapgādes uzņēmumu ienākšanai tirgū un iziešanai no tirgus.

↓ 2009/72/EK 33. pants
⇒ jauns

~~4.33.~~ pants

⇒ Elektroenerģijas piegādātāja brīva izvēle ⇐

~~Tirgus atvērtība un savstarpīgums~~

~~1. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji ir visi lietotāji var iegādāties elektroenerģiju no to izvēlēta piegādātāja.~~

~~a) līdz 2004. gada 1. jūlijam tie tiesīgie lietotāji, kas norādīti Direktīvas 96/92/EK 19. panta 1. līdz 3. punktā. Dalībvalstis katru gadu līdz 31. janvārim publicē šo tiesīgo lietotāju definēšanas kritērijus;~~

~~b) vēlākais, no 2004. gada 1. jūlija visi lietotāji, kas nav mājāsaimniecību lietotāji;~~

~~c) no 2007. gada 1. jūlija visi lietotāji.~~

~~2. Lai nepieļautu elektroenerģijas tirgu nevienmērīgu atvēršanu:~~

~~a) neaizliedz līgumus par elektroenerģijas piegādi tiesīgam lietotājam citas dalībvalsts sistēmā, ja lietotāju uzskata par tiesīgu abās šajās sistēmās; un~~

~~b) ja a) apakšpunktā minētos darījumus atsaka tādēļ, ka lietotājs ir tiesīgs tikai vienā no abām sistēmām, tad Komisija var, ņemot vērā stāvokli tirgū un vispārējās intereses, tai pusei, kura atsaka piegādi, uzlikt par pienākumu veikt pieprasīto piegādi pēc tās dalībvalsts lūguma, kurā atrodas tiesīgais lietotājs.~~

5. pants

Tirgabalstītas piegādes cenas

1. Elektroenerģijas piegādātāji var brīvi noteikt cenu, par kādu tie piegādā elektroenerģiju lietotājiem. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu patiesu konkurenci starp elektroenerģijas piegādātājiem.
2. Dalībvalstis enerģētiskās nabadzības skarto un neaizsargāto lietotāju mērķtiecīgu aizsardzību nodrošina ar citiem līdzekļiem, nevis ar publisko intervenci elektroenerģijas piegādes cenu noteikšanā.
3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstis, kas [OP: ierakstīt šīs direktīvas spēkā stāšanās datumu] cenu noteikšanā par elektroenerģijas piegādi enerģētiskās nabadzības skartiem vai neaizsargātiem mājāsaimniecības lietotājiem izmanto publisko intervenci, var turpināt izmantot šādu publisku intervenci līdz [OP: ierakstīt datumu — piecus gadus no šīs direktīvas stāšanās spēkā]. Šāda publiska interence ir skaidri definēta, pārredzama, nediskriminējoša un verificējama, un tā garantē, ka visiem Savienības elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve lietotājiem. Intervence nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai īstenotu vispārējās ekonomiskās intereses, kuru labad tā tiek īstenota, ir ierobežota laikā un ir samērīga attiecībā pret labumguvējiem.
4. Pēc [OP: ierakstīt datumu — piecus gadus kopš šīs direktīvas stāšanās spēkā] dalībvalstis cenu noteikšanā par elektroenerģijas piegādi neaizsargātiem mājāsaimniecības lietotājiem joprojām var izmantot publisko intervenci, ciktāl tas ir katrā ziņā nepieciešams ārkārtējas steidzamības dēļ. Šādai interencei ir jāatbilst 3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

Dalībvalstis par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar pirmo daļu, Komisijai paziņo viena mēneša laikā pēc to pieņemšanas, un var šos pasākumus piemērot nekavējoties. Paziņojumam pievieno skaidrojumu, kāpēc ar citiem instrumentiem nebija iespējams pienācīgi risināt situāciju, kā tika noteikti labumguvēji un kā tika noteikts pasākuma ilgums. Paziņojumu uzskata par pilnīgu, ja divu mēnešu laikā kopš tā saņemšanas vai kopš prasītās papildu informācijas saņemšanas Komisija neprasa sniegt nekādu citu informāciju.

Komisija divu mēnešu laikā kopš pilnīga paziņojuma saņemšanas var pieņemt lēmumu, ar kuru valsts iestādēm prasa grozīt vai atcelt pasākumus, ja tā uzskata, ka nav izpildītas pirmajā daļā izklāstītās prasības. Lēmuma pieņemšanas periodu var pagarināt ar Komisijas un attiecīgās dalībvalsts piekrišanu.

Publisko intervenci, kas piemērota, pamatojoties uz šo punktu, uzskata par derīgu, iekams Komisija nav pieņēmusi lēmumu, ar kuru valsts iestādēm prasa pasākumu grozīt vai atcelt.

~~632~~ pants
Trešo personu piekļuve

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas ieviešanu, kas trešām personām dod piekļuvi pārvades un sadales sistēmām, pamatojoties uz publicētiem tarifiem, ko piemēro visiem ~~tiesīgajiem~~ lietotājiem, kā arī objektīvi un bez sistēmas lietotāju ~~izmantotāju~~ ☒ diskriminācijas. Dalībvalstis nodrošina, ka šos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā apstiprina saskaņā ar ~~59~~ ~~376~~ pantu un ka šos tarifus un metodiku, ja apstiprina vienīgi metodiku, publicē pirms to stāšanās spēkā.
2. Pārvades vai sadales sistēmas operators var atteikt piekļuvi, ja tam nav vajadzīgās jaudas. Šādu atteikumu attiecīgi jāpamato, jo īpaši ņemot vērā ~~3-9~~ pantu un izmantojot objektīvus un tehniski un ekonomiski pamatotus kritērijus. ⇒ Dalībvalstis vai, ja dalībvalstis to nosaka, regulatīvās iestādes ~~Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis~~ nodrošina, ka šos kritērijus konsekventi piemēro un ka sistēmas lietotājs ☒ izmantotājs ☐, kuram pieeja atteikta, var izmantot ~~domstarpību~~ strīdu izšķiršanas procedūru. Attiecīgā gadījumā un tad, ja ~~pieeju~~ piekļuvi atsaka, regulatīvās iestādes arī nodrošina to, ka pārvades vai sadales sistēmas operators sniedz attiecīgu informāciju par pasākumiem, kas būtu vajadzīgi tīkla ~~panostiprināšanai~~. ⇒ Šādu informāciju sniedz visos gadījumos, kad tikusi liegta piekļuve uzlādes punktiem. ⇐ Personai, kas šādu informāciju pieprasa, var likt maksāt saprātīgu samaksu, kas atspoguļo šādas informācijas sniegšanas izmaksas.

~~734~~ pants **Tiešās līnijas**

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:
 - (a) visi elektroenerģijas ražotāji un elektroenerģijas apgādes uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, var apgādāt savus ~~teles~~ ~~objektus~~, meitasuzņēmumus un ~~tiesīgos~~ lietotājus, izmantojot tiešo līniju; ~~un~~
 - (b) elektroenerģijas ražošanas un piegādes uzņēmumi var veikt piegādes ikvienam šādam ~~tiesīgajam~~ lietotājam attiecīgās dalībvalsts teritorijā, izmantojot tiešo līniju.
2. Dalībvalstis nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas tiešo līniju būvniecībai to teritorijā. Šie kritēriji ir objektīvi un nediskriminējoši.
3. Elektroenerģijas apgādes iespēja, izmantojot tiešo līniju, kā minēts 1. punktā, neietekmē iespēju slēgt līgumus par elektroenerģiju saskaņā ar ~~6~~ ~~32~~ pantu.
4. Dalībvalstis var izsniegt atļauju tiešās līnijas būvniecībai, tomēr ņemot vērā atteikumu atļaut piekļuvi sistēmai saskaņā ar ~~6~~ ~~32~~ pantu vai ~~domstarpību~~ strīdu izšķiršanas procedūras sākšanu saskaņā ar ~~60~~ ~~37~~ pantu.
5. Dalībvalstis var atteikt tiešās līnijas būvniecības atļauju, ja ~~ar~~ šādas atļaujas piešķiršana ~~tiktu pārkāpts~~ ☒ traucētu ☒ ☒ piemērot noteikumus par sabiedrisko

pakalpojumu sniegšanas saistībām saskaņā ar ~~8.7.~~ 9. 3. pantu. Šādu atteikumu attiecīgi pamato.

~~8.7.~~ pants

Atļaujas izsniegšanas procedūra attiecībā uz jaunām jaudām

1. Jaunu enerģijas ražošanas jaudu būvniecības sakarā dalībvalstis paredz atļaujas izsniegšanas procedūru, ko ievēro saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem un nediskriminējošiem kritērijiem.
2. Dalībvalstis nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas ~~enerģijas~~ ~~iekārtu~~ jaudu būvniecībai to teritorijā. Nosakot atbilstīgos kritērijus, dalībvalstis apsver:
 - (a) elektroenerģijas sistēmas, tās iekārtu un saistītā aprīkojuma drošību un drošumu;
 - (b) iedzīvotāju veselības aizsardzību un drošību;
 - (c) vides aizsardzību;
 - (d) zemes izmantojumu un objektu novietojumu;
 - (e) ~~valsts~~ ☒ publiskās ☒ zemes izmantojumu;
 - (f) energoefektivitāti;
 - (g) primāro enerģijas avotu veidu;
 - (h) pretendenta specifiskos rādītājus, piemēram, tehniskās, ekonomiskās un finansiālās iespējas;
 - (i) atbilstību pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar 9. 3. pantu;
 - (j) ☒ kā ☒ ražošanas ☒ jaudas ☒ ieguldījumu ☒ palīdzēs ☒ ~~lai~~ sasniegtu ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ mērķi, ka 2020. gadā ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ galīgajā enerģijas bruto patēriņā no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars veido vismaz 20 %, kā minēts 3. panta 1. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/28/EK ~~(2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu~~⁴⁹; un
 - (k) ~~le~~ ražošanas jaudas ieguldījumu emisiju samazināšanā.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka ir īpašas atļauju procedūras attiecībā uz mazajiem decentralizētajiem ražotājiem un/vai ~~dalīto~~ ☒ izkliedēto ☒ ražošanu, kurās ņem vērā to ierobežoto apjomu un potenciālo ietekmi.

Dalībvalstis var izstrādāt ~~pamatnostādnēs~~ vadlīnijas par šo īpašo atļauju procedūru. Valstu regulatīvās iestādes vai citas kompetentās valsts iestādes, tostarp plānošanas iestādes, pārskata šīs ~~pamatnostādnēs~~ vadlīnijas un var ieteikt to grozījumus.

Ja dalībvalstis ir noteikušas īpašas zemes izmantojuma atļauju procedūras, ko piemēro lieliem jaunās ~~ražošanas~~ ~~infrastruktūras~~ jaudas ~~infrastruktūras~~ projektiem ~~ražošanā~~, dalībvalstis attiecīgā gadījumā šo procedūru darbības jomā iekļauj jaunās ražošanas ~~iekārtas~~ ~~jaudas~~ būvniecību un īsteno procedūras nediskriminējoši un atbilstīgā laikposmā.

⁴⁹

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

4. Atļaujas izsniegšanas procedūru un kritērijus publisko. Pretendentus informē par atļaujas izsniegšanas atteikuma iemesliem. Iemesliem jābūt objektīviem, nediskriminējošiem, labi pamatotiem un ar attiecīgu pamatojuma izklāstu. Pretendentam dara zināmu pārsūdzības kārtību.

↓ jauns

9. pants

Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības

↓ 2009/72/EK 3. panta 1. punkts

1. Pamatojoties uz savu iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 2. punktu, elektroenerģijas uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu konkurenciālu un drošu elektroenerģijas tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

↓ 2009/72/EK (pielāgots) 3. panta
2. punkts
⇒ jauns

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, jo īpaši tā ~~86~~ ☒ 106 ☒ . pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas elektroenerģijas nozarē, var vispārējās ekonomiskās interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumību, tostarp piegādes drošumību, piegādes regularitāti, kvalitāti un cenu, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, atjaunojamo energoresursu enerģiju ~~no atjaunīgiem avotiem~~ un klimata aizsardzību. Šādas saistības ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, ~~pārbaudāmas~~ verificējamās, un tās garantē, ka ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem. ~~Attiecībā uz piegādes drošumu, energoefektivitāti/pieprasījuma pārvaldību un vides aizsardzības un ar enerģiju no atjaunīgiem avotiem saistīto mērķu sasniegšanu, kā minēts šajā punktā, dalībvalstis var ieviest ilgtermiņa plānošanu, ņemot vērā iespēju, ka sistēmai varētu vēlēties piekļūt trešās personas.~~ ⇒ Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kas skar cenu noteikšanu par elektroenerģijas piegādi, ir saskaņā ar 5. pantā izklāstītajām prasībām. ⇐

↓ 2009/72/EK (pielāgots) 3. panta
6. punkts

3. ~~Ja~~ nosaka finansiālu kompensāciju, citus kompensācijas veidus un ekskluzīvas tiesības, ko dalībvalsts piešķir 2. un 3. punktā minēto saistību izpildei ☒ vai universālā pakalpojuma sniegšanai, kā izklāstīts 27. pantā ☒, to dara nediskriminējoši un pārskatāmi.

↓ 2009/72/EK 3,15. pants

4. ~~15.~~ Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis informē Komisiju par visiem pasākumiem, ko tās pieņēmušas, lai izpildītu universālā pakalpojuma un sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp patērētāju aizsardzības un vides aizsardzības nodrošināšanu, kā arī par to iespējamo ietekmi uz vietējo un starptautisko konkurenci, neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas. Pēc tam reizi divos gados tās informē Komisiju par visām izmaiņām šādos pasākumos neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas.

↓ 2009/72/EK (pielāgots) 3. panta 14. punkts

5. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepieņemot ~~6., 7. un 8. 7., 8., 32. un/vai 34.~~ pantu, ja to piemērošana radītu juridiskus vai faktiskus šķēršļus elektroenerģijas uzņēmumiem uzlikto saistību izpildei vispārējās ekonomiskās interesēs, un ciktāl tas neietekmē nozares attīstību tā, ka tas būtu pretrunā ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ interesēm. Kopienas Savienības interesēs ir, *inter alia*, konkurence attiecībā uz ~~tiesīgiem~~ lietotājiem saskaņā ar šo direktīvu un Līguma ~~86~~ ☒ 106 ☒ pantu.

↓ 2009/72/EK

~~III NODAĻA~~

~~ENERĢIJAS RAŽOŠANA~~

↓ 2009/72/EK

~~8. pants~~

~~Konkurss par jaunām jaudām~~

1. ~~Dalībvalstis piegādes drošuma nolūkā atbilstīgi publicētiem kritērijiem nodrošina iespēju izveidot jaunas jaudas vai veikt energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus, izmantojot konkursa procedūru vai citu pārskatāmības un taisnīguma ziņā līdzvērtīgu procedūru. Tomēr šīs procedūras var ieviest vienīgi tad, ja, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas procedūru, būvējamā enerģijas ražošanas iekārta vai veicamie energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumi nav pietiekami, lai nodrošinātu piegādes drošumu.~~
2. ~~Vides aizsardzības un pavisam jaunu tehnoloģiju veicināšanas nolūkā dalībvalstis var paredzēt iespēju rīkot konkursu par jaunu jaudu izveidi, ņemot vērā publicētus kritērijus. Šāds konkurss var attiekties uz jaunu jaudu nodrošināšanu vai energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumiem. Tomēr konkursa procedūru var sākt vienīgi tad, ja, pamatojoties uz atļauju izsniegšanas procedūru,~~

~~būvējamā enerģijas ražošanas iekārtā vai veicamie pasākumi nav pietiekami, lai sasniegtu minētos mērķus.~~

- ~~3. Ziņas par konkursa procedūru, kas attiecas uz enerģijas ražošanas iekārtu un energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumiem, publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vismaz sešus mēnešus pirms konkursa pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām.~~

~~Konkursa dokumentācija ir pieejama ikvienam ieinteresētajam uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, tā, lai tam būtu pietiekami ilgs laiks iesniegt pieteikumu konkursam.~~

~~Lai nodrošinātu pārskatāmību un nediskriminējošu attieksmi, konkursa dokumentācija ietver līguma noteikumu un tās procedūras sīku aprakstu, kura visiem pretendentiem jāievēro, kā arī to kritēriju uzskaitījumu, atbilstīgi kuriem izvēlas pretendētus un piešķir līgumu, tostarp stimulus, piemēram, subsīdijas, uz ko attiecas konkurss. Šī dokumentācija var attiekties arī uz 7. panta 2. punktā minētajām jomām.~~

- ~~4. Konkursos par vajadzīgo enerģijas ražošanas iekārtu jāapsver arī elektroenerģijas piegādes piedāvājumi ar ilgtermiņa garantijām, ko dod esošās ražošanas vienības, ja vien tādējādi var apmierināt papildu prasības.~~

- ~~5. Dalībvalstis norīko iestādi vai publisku vai privātu struktūru, kas ir neatkarīga no elektroenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un piegādes darbībām un kas var būt 35. panta 1. punktā minētā regulatīvā iestāde, lai tā atbildētu par šī panta 1. līdz 4. punktā minētās konkursa procedūras organizēšanu, uzraudzību un kontroli. Ja pārvades sistēmas operators ir pilnībā neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar pārvades sistēmu īpašumtiesību ziņā, pārvades sistēmas operatoru var norīkot par iestādi, kas atbildīga par konkursa procedūras organizēšanu, uzraudzību un kontroli. Šī iestāde vai struktūra veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu konkursa pieteikumos iekļautās informācijas konfidencialitāti.~~

↓ jauns

III NODAĻA

PATĒRĒTĀJU IESPĒCINĀŠANA UN AIZSARDZĪBA

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

10. pants²

⊗ Pamata līgumiskās tiesības ⊗

1. ~~4.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka visiem lietotājiem ir tiesības saņemt elektroenerģiju no piegādātāja, ja piegādātājs tam piekritt, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī piegādātājs ir reģistrēts, ja piegādātājs ievēro spēkā esošos tirdzniecības un balansēšanas noteikumus. Šajā sakarā dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka administratīvās procedūras nerada šķēršļus piegādes uzņēmumiem, kas jau ir reģistrēti citā dalībvalstī.

- ~~5. Dalībvalstis nodrošina, ka:~~

- ~~(a) ja lietotājs, ievērojot līguma noteikumus, vēlas mainīt piegādātāju, attiecīgais(-ie) operators(-i) mainu veic trīs nedēļās; un un~~
- ~~(b) lietotājiem ir tiesības saņemt visus attiecīgos patērētāja datus.~~

~~Dalībvalstis nodrošina, ka šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās tiesības nediskriminējoši piešķir visiem lietotājiem attiecībā uz izmaksām, ieguldīto darbu vai laiku.~~

↓ 2009/72/EK I pielikuma
1. punkts (pielāgots)
⇒ jauns

2. ~~1.~~ Neskarot ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (1997. gada 20. maijs) par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem ^{⇒ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES⁵⁰ ⇐ un Padomes Direktīvu 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos⁵¹, šīs direktīvas 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu to ☒ dalībvalstis nodrošina ☒, ka lietotāji:}

- (a) ir tiesīgi slēgt līgumu ar elektroenerģijas piegādātāju, kurā norādīta:
- piegādātāja identitāte un adrese,
 - sniedzamie pakalpojumi, piedāvātā pakalpojuma kvalitātes līmeņi, kā arī pirmās pieslēgšanas laiks,
 - ☒ piedāvāto ☒ uzturēšanas pakalpojumu veidi,
 - līdzekļi, ar kādiem var iegūt jaunāko informāciju par visiem piemērojamajiem tarifiem un maksu par uzturēšanas pakalpojumiem,
 - līguma darbības ilgums, pakalpojumu un līguma atjaunošanas un pārtraukšanas noteikumi ~~un tas, vai ir atļauta līguma laušana bez maksas,~~
 - kompensācijas un atlīdzības noteikumi, ko piemēro, ja līgumā paredzētais pakalpojumu kvalitātes līmenis nav ievērots, tostarp ja izrakstīti neprecīzi rēķini vai ja tie izrakstīti ar kavēšanos,
 - ~~strīdu~~ ~~demstarptību~~ izšķiršanas procedūru sākšanas metodes saskaņā ar ~~šā pielikuma 1. apakšpunktu~~ ~~26. pantu~~,
 - informācija par patērētāju tiesībām, tostarp par sūdzību izskatīšanas kārtību, un visa šajā apakšpunktā minētā informācija, kas skaidrā veidā tiek norādīta rēķinos vai elektroenerģijas uzņēmuma tīmekļa vietnēs.

Nosacījumi ir taisnīgi un labi zināmi iepriekš. Jebkurā gadījumā šī informācija būtu jāsniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas. Ja līgumus slēdz, izmantojot starpniekus, informāciju par šajā punktā izklāstītajiem jautājumiem sniedz arī pirms līguma noslēgšanas;

- (b) saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un ir informēti par savām tiesībām lauzt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas.

⁵⁰ OV L 304, 22.11.2011., 64.–88. lpp.

⁵¹ OV L 95, 21.4.1993., 29.–34. lpp.

~~Pakalpojumu sniedzēji~~ ⇒ Piegādātāji ⇐ tieši informē savus ~~abonentus~~ ⇒ lietotājus ⇐ par ~~maksas palielināšanu~~ ⇒ piegādes cenas korigēšanu, kā arī par šīs korekcijas iemesliem un priekšnosacījumiem un par tās apmēru, ⇐ un dara to savlaicīgi, pārredzami un saprotami – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā ~~pēc palielinājuma~~ ⇒ pirms korekcijas ⇐ stāšanās spēkā. Dalībvalstis nodrošina to, ka lietotāji var brīvi lauzt līgumus, ja ~~viņi tie~~ nepieņem jaunus ⇒ līgumiskos ⇐ nosacījumus ⇒ vai piegādes cenas korekcijas ⇐, ~~kurus par ko~~ tiem ir paziņojis elektroenerģijas ⇒ piegādātājs ⇐ ~~pakalpojumu sniedzējs~~;

- (c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem un par standarta noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi elektroenerģijas pakalpojumiem un to izmantošanu;
- (d) var izvēlēties no plaša norēķināšanās metožu klāsta, kas nerada lietotāju nepamatotu diskrimināciju. ~~Priekšapmaksas sistēmas ir taisnīgas un pienācīgi atspoguļo iespējamo patēriņu.~~ ⇒ Ar norēķināšanās metodēm saistīto maksu ⇐ ~~Noteikumu un nosacījumu atšķirībās atspoguļo dažādu norēķinu sistēmu izmaksas piegādātājam~~ ⇒ atspoguļo attiecīgās piegādātājam radušās izmaksas ⇐;
- (e) ~~Priekšapmaksas sistēmas~~ ⇒ izmantošana tos nenostāda pārmērīgi neizdevīgā stāvoklī salīdzinājumā ar vidējo tirgus cenu. ⇐
- (f) ⇒ var izvēlēties taisnīgus un pārredzamus ⇐ vispārīgos noteikumus un nosacījumus ~~ir taisnīgi un pārskatāmi. Tos~~ ⇒ Vispārīgos nosacījumus un noteikumus ⇐ ~~sniedz izklāsta~~ skaidrā un saprotamā valodā, un tajos nav ārpuslīgumisku šķēršļu patērētāju tiesību īstenošanai, piemēram, pārlietu sarežģītas līguma dokumentācijas. Lietotājus aizsargā pret negodīgām vai maldinošām pārdošanas metodēm;

~~e) nemaksā par piegādātāja maiņu;~~

- (g) ~~f) gūst labumu no pārskatāmām, vienkāršām un lētām sūdzību izskatīšanas procedūrām. Jo īpaši visiem patērētājiem ir tiesības uz augsta līmeņa pakalpojumiem un to, ka viņu elektroenerģijas pakalpojumu sniedzējs izskata sūdzības. Šādas domstarpību ārpustiesas izšķiršanas procedūras ļauj taisnīgi un ātri – ja iespējams, trīs mēnešos – izšķirt domstarpības, izveidojot atlīdzības un/vai kompensācijas sistēmu, ja tāda ir pamatota. Tām pēc iespējas vajadzētu būt atbilstīgām principiem, kas izklāstīti Komisijas Ieteikumā 98/257/EK (1998. gada 30. marts) par principiem, kas piemērojami iestādēm, kuras ir atbildīgas par patērētāju strīdu izšķiršanu ārpustiesas kārtībā (3);~~ ⇒ ir tiesības uz augsta līmeņa pakalpojumiem un to, ka elektroenerģijas pakalpojumu sniedzējs izskata sūdzības. Elektroenerģijas pakalpojumu sniedzējs sūdzības izskata vienkāršā, taisnīgā un ātrā kārtībā; ⇐
- (h) tiek informēti par tiesībām attiecībā uz universālo pakalpojumu, ja tiem ir piekļuve universālajam pakalpojumam atbilstīgi noteikumiem, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar ~~3. panta 3. punktu~~ 27. pantu;

~~var piekļūt saviem patēriņa datiem un ar skaidru vienošanos un bez maksas var nodrošināt piekļuvi saviem mērījumu datiem jebkuram reģistrētam piegādes uzņēmumam. Par datu pārvaldību atbildīgās puses pienākums ir sniegt šos datus uzņēmumam. Dalībvalstis nosaka datu formātu un kārtību, kādā piegādātāji un patērētāji var piekļūt datiem. Par šo pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;~~

~~pieņemami bieži saņem pienācīgu informāciju par faktisko elektroenerģijas patēriņu un izmaksām, lai varētu regulēt savu elektroenerģijas patēriņu. Šo informāciju~~

~~sniedz, izmantojot pietiekamu termiņu, ņemot vērā lietotāju mērījumu iekārtu un attiecīgās elektroierīces jaudu. Pienācīgi jāņem vērā šādu pasākumu rentabilitāte. Par šo pakalpojumu no patērētāja neiekasē papildu maksu;~~

- (i) ⇨ pietiekamu laiku pirms plānotās atslēgšanas saņem pienācīgu informāciju par to, kādas alternatīvas ir atslēgšanai. Šādas alternatīvas var būt informācija, kur meklēt atbalstu, lai novērstu atslēgšanu, alternatīvi maksāšanas plāni, konsultācijas parādu pārvaldībā vai atslēgšanas moratorijs, un tās nerada papildu izmaksas lietotājiem; ⇨
- (j) ~~(i)~~ saņem galīgo kontu slēgšanas rēķinu pēc jebkuras elektroenerģijas piegādātāja maiņas ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc šīs maiņas.

↓ jauns

11. pants

Tiesības uz dinamiskas cenas līgumu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ikvienam galalietotājam pēc pieprasījuma ir tiesības uz dinamiskas elektroenerģijas cenas līgumu ar savu piegādātāju.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji galalietotājus pilnā mērā informē par izdevībām un riskiem, kas saistīti ar šādu dinamiskas elektroenerģijas cenas līgumu.
3. Dalībvalstis ar savu regulatīvo iestāžu starpniecību vismaz desmit gadus pēc tam, kad šādi līgumi kļuvuši pieejami, uzrauga un ik gadus ziņo par šādu līgumu attīstību, tostarp par tirgus piedāvājumiem, ietekmi uz patērētāju rēķiniem un jo īpaši par cenu svārstīguma līmeni, kā arī par to, cik jutīgi ir patērētāji pret finansiālā riska līmeni.

12. pants

Tiesības mainīt piegādātāju un noteikumi par piegādātāja maiņas maksām

1. Dalībvalstis nodrošina, ka lietotājam, kas vēlas mainīt piegādātāju, ir tiesības to izdarīt trīs nedēļu laikā, ievērojot līgumiskos nosacījumus.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka no lietotājiem neiekasē nekādu piegādātāja maiņas maksu.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var izvēlēties atļaut piegādātājiem iekasēt līguma izbeigšanas maksu no tiem lietotājiem, kas pēc savas vēlēšanās izbeidz piegādes līgumus ar fiksētu termiņu pirms līguma termiņa beigām. Šādu maksu var iekasēt tikai tad, ja lietotāji no šādiem līgumiem gūst pierādāmas priekšrocības. Bez tam šādas maksas nepārsniedz tiešos ekonomiskos zaudējumus, kas rodas piegādātājam, ar kuru lietotājs izbeidz līgumu, ieskaitot izmaksas par visām grupētajām investīcijām vai pakalpojumiem, kas jau sniegti lietotājam saskaņā ar līgumu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesības mainīt piegādātāju piešķir visiem lietotājiem bez diskriminācijas, lai kādas būtu izmaksas, piepūle vai patērētais laiks.

13. pants
Līgums ar agregatoru

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja galalietotājs vēlas noslēgt līgumu ar agregatoru, tam nav vajadzīga galalietotāja piegādātāja piekrišana.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotājam, kas vēlas izbeigt līgumu ar agregatoru, ir tiesības to izdarīt trīs nedēļu laikā, ievērojot līgumiskos nosacījumus
3. Dalībvalstis nodrošina, ka no galalietotājiem, kas izbeidz fiksēta termiņa līgumu ar agregatoru pirms līguma termiņa beigām, neiekasē tādu līguma izbeigšanas maksu, kas pārsniedz agregatora tiešos ekonomiskos zaudējumus, ieskaitot izmaksas par visām grupētajām investīcijām vai pakalpojumiem, kas jau sniegti galalietotājam saskaņā ar līgumu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotāji vismaz reizi gadā ir tiesīgi saņemt visus būtiskos pieprasījumu reakcijas datus vai datus par piegādāto un pārdoto elektroenerģiju.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka 1., 2., 3. un 4. punktā minētās tiesības piešķir galalietotājiem bez diskriminācijas, lai kādas būtu izmaksas, piepūle vai patērētais laiks.

14. pants
Salīdzināšanas rīki

1. Dalībvalstis nodrošina, ka lietotājiem bez maksas ir piekļuve vismaz vienam piegādātāju piedāvājumu salīdzināšanas rīkam, kas atbilst I pielikumā izklāstītajiem sertifikācijas kritērijiem. Salīdzināšanas rīkus var nodrošināt jebkāda struktūra, tostarp privāti uzņēmumi un publiskas iestādes vai organizācijas. Patērētāji jāinformē par šādu rīku pieejamību.
2. Dalībvalstis ieceļ neatkarīgu kompetento iestādi, kas atbildīga par salīdzināšanas rīku sertifikāciju un par to, ka tiek nodrošināts, ka sertificēti salīdzināšanas rīki allaž atbilst I pielikumā izklāstītajiem kritērijiem.
3. Dalībvalstis var noteikt, ka 1. punktā minētajiem salīdzināšanas rīkiem jāietver salīdzinošie determinanti, kas saistīti ar piegādātāju piedāvāto pakalpojumu būtību.
4. Jebkuru piegādātāju piedāvājumu salīdzināšanas rīku var pieteikt sertifikācijai saskaņā ar šo pantu uz brīvprātīgiem un nediskriminējošiem pamatiem.

15. pants
Aktīvie lietotāji

1. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotājiem:
 - (a) ir tiesības ražot, uzkrāt, patērēt un pārdot pašražoto elektroenerģiju visos organizētajos tirgos vai nu individuāli, vai ar agregatoru starpniecību, neciešot no nesamērīgi apgrūtinājošām procedūrām un izmaksas neatspoguļojošām maksām;
 - (b) tiek piemērotas izmaksas atspoguļojošas, pārredzamas un nediskriminējošas tīkla maksas, kur tiek atsevišķi uzskaitīta tīklā ievadītā elektroenerģija un no tīkla patērētā elektroenerģija saskaņā ar 59. panta 8. punktu.

2. Aktīvā lietotāja darbībai nepieciešamās energoiekārtas var apsaimniekot trešā persona, kas nodarbojas ar uzstādīšanu un ekspluatāciju, t.sk. uzskaiti un uzturēšanu.

16. pants

Vietējās energokopienas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka vietējām energokopienām:
 - (a) ir tiesības turēt īpašumā, izveidot vai nomāt kopienas tīklus un autonomi tos pārvaldīt;
 - (b) ir nediskriminējoša piekļuve visiem organizētajiem tirgiem vai nu tieši, vai ar agregatoru vai piegādātāju starpniecību;
 - (c) piemēro nediskriminējošu attieksmi attiecībā uz to darbībām, tiesībām un pienākumiem galalietotāju, ražotāju, pārvades sistēmu operatoru vai agregatoru lomā;
 - (d) piemēro taisnīgas, samērīgas un pārredzamas procedūras un izmaksas atspoguļojošas maksas.
2. Dalībvalstis paredz labvēlīgu tiesisko regulējumu, kas nodrošina, ka:
 - (a) dalība vietējā energokopienā ir brīvprātīga;
 - (b) vietējās energokopienas daļu turētāji vai biedri nezaudē savas tiesības kā mājāsaimniecības lietotāji vai aktīvi lietotāji;
 - (c) daļu turētājiem vai biedriem ir atļauts vietējo energokopienu atstāt; tādos gadījumos piemēro 12. pantu;
 - (d) 8. panta 3. punktu piemēro vietējo energokopienu uzstādītajai ražošanas jaudai tiktāl, ciktāl šādu jaudu var uzskatīt par mazu decentralizētu vai izkliedētu ražošanu;
 - (e) IV nodaļas noteikumus piemēro tām vietējām energokopienām, kas veic sadales sistēmas operatora darbības;
 - (f) attiecīgā gadījumā vietējā energokopiena par vietējās energokopienas tīkla ekspluatāciju var slēgt vienošanos ar to sadales sistēmas operatoru, kuram ir pievienots kopienas tīkls;
 - (g) attiecīgā gadījumā sistēmas izmantotājiem, kas nav vietējās energokopienas daļu turētāji vai biedri, bet ir pievienoti vietējās energokopienas ekspluatētām sadales tīklam, piemēro taisnīgas un izmaksas atspoguļojošas tīkla maksas. Ja šādi sistēmas izmantotāji un vietējās energokopienas nevar vienoties par tīkla maksām, abas puses var prasīt regulatīvajai iestādei ar attiecīgu lēmumu noteikt tīkla maksu līmeni;
 - (h) attiecīgā gadījumā vietējām energokopienām piemēro pienācīgas tīkla maksas savienojuma punktos starp kopienas tīklu un sadales tīklu ārpus vietējās energokopienas. Šādās tīkla maksās atsevišķi uzskaita ārpus vietējās energokopienas esošā sadales tīklā pievadīto elektroenerģiju un no šī sadales tīkla patērēto enerģiju saskaņā ar 59. panta 8. punktu.

17. pants
Pieprasījumu reakcija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valstu regulatīvās iestādes mudina galalietotājus, tostarp tos, kuri piedāvā pieprasījumu reakciju ar agregatoru starpniecību, līdztekus ražotājiem nediskriminējošā veidā iesaistīties visos organizētajos tirgos.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori palīgpakalpojumu iepirkumā pret pieprasījumu reakcijas nodrošinātājiem, tostarp neatkarīgiem agregatoriem, piekopj vienlīdzīgu attieksmi, pamatojoties uz to tehniskajām iespējām.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesiskais regulējums rosina agregatoru iesaistīšanos mazumtirgos un ka regulējumā ir vismaz šādi elementi:
 - (a) ikviena agregatora tiesības tirgū ienākt bez citu tirgus dalībnieku piekrišanas;
 - (b) pārredzami noteikumi, ar kuriem skaidri nosaka visu tirgus dalībnieku lomas un atbildību;
 - (c) pārredzami noteikumi un procedūras par datu apmaiņu tirgus dalībnieku starpā; noteikumi nodrošina vieglu piekļuvi datiem ar vienlīdzīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem, un vienlaikus arī komerciālo datu pilnvērtīgu aizsardzību;
 - (d) agregatoriem nav jāmaksā kompensācija piegādātājiem vai ražotājiem;
 - (e) tirgus dalībnieku strīdu izšķiršanas mehānisms.
4. Lai nodrošinātu agregatoru izraisīto balansēšanas izmaksu un ieguvumu taisnīgu sadali starp tirgus dalībniekiem, dalībvalstis var izņēmuma kārtā atļaut kompensācijas maksājumus starp agregatoriem un balansatbildīgajām pusēm. Šādiem kompensācijas maksājumiem jāaprobežojas ar situācijām, kad viens tirgus dalībnieks rada nebalansu otram tirgus dalībniekam, kā rezultātā rodas finansiālas izmaksas.

Šādus izņēmuma kompensācijas maksājumus apstiprina valsts regulatīvā iestāde un uzrauga Aģentūra.
5. Dalībvalstis nodrošina piekļuvi pieprasījumu reakcijai un sekmē līdzdalību pieprasījumu reakcijā, tostarp ar neatkarīgu agregatoru starpniecību, visos organizētajos tirgos. Dalībvalstis nodrošina, ka valstu regulatīvās iestādes vai — ja to paredz dalībvalsts juridiskā sistēma — pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori ciešā sadarbībā ar pieprasījuma pakalpojumu sniedzējiem un galalietotājiem, pamatojoties uz šo tirgu tehniskajām vajadzībām un pieprasījumu reakcijas tehniskajām iespējām, definē tehnisko kārtību, kā šajos tirgos var iesaistīties pieprasījumu reakcijā. Šādās specifikācijās paredz arī agregatoru līdzdalību.

18. pants
Rēķinu izrakstīšana un rēķinu informācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka rēķini atbilst II pielikumā paredzētajam prasību minimumam attiecībā uz rēķinu izrakstīšanu un rēķinu informāciju. Rēķinos ietvertā

informācija ir pareiza, skaidra un kodolīga, un tās izklāsts atvieglo patērētājiem salīdzināšanu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotāji visus rēķinus un rēķinu informāciju par elektroenerģijas patēriņu saņem bez maksas un ka rēķini ir skaidri, precīzi un viegli saprotami.
3. Rēķinus izraksta vismaz reizi gadā, pamatojoties uz faktisko patēriņu. Rēķinu informāciju dara pieejamu vismaz reizi trijos mēnešos — pēc pieprasījuma vai tad, ja galalietotājs izvēlēties saņemt rēķinus elektroniski, — vai divreiz gadā.
Šo pienākumu var izpildīt ar sistēmu, kad galalietotāji paši regulāri nolasa sava skaitītāja rādījumus un tos paziņo savam piegādātājam. Tikai gadījumos, kad galalietotājam nav sniegti skaitītāja rādījumi par konkrēto rēķina periodu, rēķina izrakstīšanā var balstīties uz aplēsto patēriņu vai vienotu likmi.
4. Ja galalietotājiem ir skaitītāji, kuru rādījumu operators var nolasīt attālināti, tad precīzu rēķina informāciju, kuras pamatā ir faktiskais patēriņš, sniedz vismaz reizi mēnesī.
5. Dalībvalstis paredz, ka tādā mērā, kādā ir pieejama informācija par elektroenerģijas rēķiniem un patēriņa vēsturi, to pēc galalietotāja pieprasījuma dara pieejamu galalietotāja izraudzītam piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam saskaņā ar II pielikuma 3. punktu.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotājiem tiek piedāvāta iespēja rēķinu informāciju un rēķinus saņemt elektroniski un ka tie pēc pieprasījuma saņem skaidru un saprotamu skaidrojumu par to, kā ir sastādīts rēķins, it īpaši, ja rēķinu pamatā nav faktiskais patēriņš.
7. Dalībvalstis var paredzēt, ka pēc galalietotāja pieprasījuma šajos rēķinos iekļauto informāciju neuzskata par maksājuma pieprasījumu. Šādos gadījumos dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji piedāvā elastīgu maksāšanas kārtību.
8. Dalībvalstis paredz, ka informāciju un elektroenerģijas izmaksu aplēses pēc galalietotāju pieprasījuma nodrošina laikus un viegli saprotamā formātā.

↓ 2009/72/EK (pielāgots) 3. panta
10. punkts

~~10. Dalībvalstis īsteno pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķus, kas attiecīgā gadījumā ietver energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus un līdzekļus cīņai pret klimata izmaiņām, un piegādes drošuma panākšanu. Šie pasākumi jo īpaši ietver atbilstošu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valsts un Kopienas instrumentus, lai uzturētu un ierīkotu vajadzīgo tīkla infrastruktūru, tostarp starpsavienojumu jaudu.~~

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~3.19. pants~~ ☒ Viedā uzskaitē ☒

1. ~~++~~ Lai veicinātu energoefektivitāti ⇨ un iespēcinātu lietotājus ⇨, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredz, regulatīvā iestāde stingri iesaka elektroenerģijas uzņēmumiem ⇨ un agregatoriem ⇨ optimizēt elektroenerģijas izmantošanu, ~~piemēram, inter alia~~ sniežot ~~enerģētikas pārvaldības~~ energovadības pakalpojumus, izstrādājot jaunas cenu veidošanas metodes vai ieviešot ⇨ sadarbspējīgas ⇨ viedās ~~mērāparātu~~ uzskaites sistēmas vai, attiecīgā gadījumā, viedos tīklus.

⇩ jauns

2. Dalībvalstis nodrošina, ka to teritorijā tiek ieviestas viedās uzskaites sistēmas, kas palīdz panākt lietotāju aktīvu dalību elektroenerģijas tirgū. Par šādu ieviešanu var sagatavot izmaksu un ieguvumu novērtējumu, ko veic saskaņā ar III pielikumā paredzētajiem principiem.
3. Dalībvalstis, kas uzsāk šādu sistēmu ieviešanu, saskaņā ar 20. pantu un III pielikumu pieņem un publicē funkcionālo un tehnisko prasību minimumu viedajām uzskaites sistēmām, ko tās grasās realizēt savā teritorijā. Dalībvalstis nodrošina gan šo viedo uzskaites sistēmu sadarbību, gan to savienojamību ar patērētāju energovadības platformām. Tālab dalībvalstis veltī pietiekamu pienācīgu uzmanību attiecīgo pieejamo standartu — tostarp sadarbību veicinošu standartu — izmantošanai, paraugprakseī un elektroenerģijas iekšējā tirgus attīstības nozīmībai.
4. Dalībvalstis, kas uzsāk viedās uzskaites ieviešanu, nodrošina, ka galalietotāji pārredzamā un nediskriminējošā veidā piedalās ar realizāciju saistīto izmaksu segšanā. Dalībvalstis ieviešanu savā teritorijā regulāri pārbauda, lai sekotu līdzi izmaksu un ieguvumu dinamikai visā vērtību ķēdē, tostarp tam, vai neto ieguvumi sasniedz patērētājus.
5. Ja 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā konstatēts, ka viedās uzskaites ieviešana dotu negatīvus rezultātus, dalībvalstis nodrošina, ka šo novērtējumu periodiski pārskata, ņemot vērā izejas pieņēmumu maiņu, tehnoloģiju attīstību un pārmaiņas tirgū. Dalībvalstis atbildīgajiem Komisijas dienestiem par sava atjauninātā ekonomiskā novērtējuma rezultātiem ziņo, tiklīdz tie kļuvuši pieejami.

⇩ jauns

20. pants

Viedās uzskaites funkcionalitāte

Ja 19. panta 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā viedā uzskaitē saņem pozitīvu vērtējumu vai ja viedā uzskaitē tiek sistemātiski realizēta, dalībvalstis viedās uzskaites sistēmas īsteno saskaņā ar Eiropas standartiem, II pielikuma noteikumiem un šādiem principiem:

- (a) uzskaites sistēmas precīzi mēra elektroenerģijas faktisko patēriņu un sniedz galalietotājiem informāciju par faktisko lietošanas laiku. Informācija ir galalietotājiem viegli pieejama un pārskatāma bez papildu izmaksām un tuvu reāllaikam, tādējādi uzturot automatizēto energoefektivitātes programmu, pieprasījumu reakcijas un citu pakalpojumu darbību;

- (b) tiek nodrošināta viedo uzskaites sistēmu un datu pārraides drošība saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem par drošību, pienācīgi ņemot vērā labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, ar kuriem var nodrošināt visaugstākā līmeņa kibernetikas aizsardzību;
- (c) tiek nodrošināts galalietotāju privātums un datu aizsardzība saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem par datu aizsardzību un privātumu;
- (d) skaitītāju operatori nodrošina, ka elektroenerģiju pasūtītošo aktīvo lietotāju skaitītājs vai skaitītāji var uzskaitīt elektroenerģiju, kas pievadīta tīklā no aktīvo lietotāju objektiem;
- (e) ja galalietotāji to pieprasa, uzskaites dati par elektroenerģijas pievadi tīklā un patēriņu no tā ar vietējas standartizētas komunikācijas saskarnes un/vai attālinātas piekļuves starpniecību ir tiem vai trešai personai, kas darbojas to vārdā, pieejami viegli saprotamā formātā, kā paredzēts 24. pantā, lai būtu iespējams salīdzināt piedāvājumus pēc līdzvērtīgām pazīmēm;
- (f) viedo skaitītāju uzstādīšanas brīdī galalietotājiem tiek sniegti atbilstīgi padomi un informācija, jo īpaši par visām iespējām attiecībā uz uzskaites rādījumu pārvaldību un enerģijas patēriņa monitoringu un par personas datu vākšanu un apstrādi saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par datu aizsardzību;
- (g) viedās uzskaites sistēmas dod iespēju galalietotāju elektroenerģijas patēriņu uzskaitīt un nokārtot tādā pašā laika sprīdī, kāds ir nebalansa periods valsts tirgū.

↴ jauns

21. pants

Tiesības uz viedo skaitītāju

1. Ja 19. panta 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā viedā uzskaitē saņem negatīvu vērtējumu vai ja viedā uzskaitē netiek sistemātiski realizēta, tad dalībvalstis nodrošina, ka ikvienam galalietotājam ir tiesības uz viedā skaitītāja uzstādīšanu vai — attiecīgā gadījumā — modernizēšanu pēc pieprasījuma un saskaņā ar taisnīgiem un samērīgiem nosacījumiem; viedais mērāparāts atbilst šādām prasībām:
 - (a) ja tehniski iespējams, tas ir aprīkots ar 20. pantā minētajām funkcijām vai ar minimālajām funkcijām, kuras definē un publicē dalībvalstis valsts līmenī un saskaņā ar III pielikuma noteikumiem;
 - (b) tas ir sadarbspējīgs un spēj nodrošināt uzskaites infrastruktūras vēlamu savienojamību ar patērētāju energovadības sistēmu tuvu reāllaikam.
2. Ja lietotājs ir pieprasījis viedo skaitītāju saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes:
 - (a) nodrošina, ka viedo skaitītāju prasījušam galalietotājam domātajā piedāvājumā ir ir nepārprotami norādītas un skaidri aprakstītas:
 - i) viedā skaitītāja atbalstītās funkcijas un sadarbspēja, iespējamie pakalpojumi, kā arī reālie iespējamie ieguvumi no viedā skaitītāja konkrētajā brīdī;

- ii) visas saistītās izmaksas, kas jāsedz galalietotājam;
- (b) nodrošina, ka viedais skaitītājs tiek uzstādīts pieņemamā laika sprīdī un ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc lietotāja pieprasījuma;
- (c) regulāri un vismaz reizi divos gados izvērtē un publisko saistītās izmaksas un seko līdzi to dinamikai tehnoloģiskās attīstības un uzskaites sistēmu potenciālo pilnveidojumu iespaidā.

22. pants

Konvencionāla uzskaitē

1. Ja galalietotājiem nav viedo skaitītāju, dalībvalstis nodrošina, ka tiem ir individuāli konvencionālie skaitītāji, kas precīzi mēra faktisko patēriņu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka galalietotāji konvencionālo skaitītāju rādījumus var viegli nolasīt vai nu tieši, vai netieši, izmantojot tiešsaistes saskarni vai citu piemērotu saskarni.

23. pants

Datu pārvaldība

1. Paredzot datu pārvaldības un apmaiņas noteikumus, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes norāda tiesīgās puses, kas var piekļūt galalietotāja datiem ar galalietotāja nepārprotamu piekrišanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁵². Šajā direktīvā ar datiem saprot uzskaites un patēriņa datus, kā arī datus, kas nepieciešami piegādātāja maiņai. Tiesīgo pušu lokā ietilpst vismaz lietotāji, piegādātāji, pārvades un sadales sistēmu operatori, agregatori, energopakalpojumu uzņēmumi un citas puses, kas lietotājiem sniedz energopakalpojumus vai citus pakalpojumus.
2. Dalībvalstis datu pārvaldību organizē tā, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi datiem un datu apmaiņu. Neatkarīgi no tā, kādu datu pārvaldības modeli izmanto katrā dalībvalstī, par datu pārvaldību atbildīgā puse vai puses ar galalietotāja nepārprotamu piekrišanu nodrošina ikvienai tiesīgajai personai piekļuvi galalietotāja datiem. Prasītie dati tiesīgo pušu rīcībā nonāk bez diskriminācijas un vienlaikus. Datiem piekļūt ir viegli, un attiecīgās procedūras ir publiski pieejamas.
3. Dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes dod atļaujas un sertificē datus pārvaldošās puses, lai nodrošinātu, ka šīs puses ievēro šīs direktīvas prasības. Neskarot Regulā (ES) 2016/679 paredzētos datu aizsardzības speciālistu uzdevumus, dalībvalstis var nolemt, ka datus pārvaldošajām pusēm ir jāieceļ atbilstības nodrošināšanas speciālists, kura atbildībā ir pārraudzīt, kā tiek īstenoti pasākumi, ko attiecīgās puses veic, lai nodrošinātu nediskriminējošu piekļuvi datiem un atbilstību šīs direktīvas prasībām. No atbilstības nodrošināšanas speciālistiem vai struktūrām, kas ieceltas saskaņā ar 35. panta 2. punkta d) apakšpunktu, var prasīt izpildīt šajā punktā noteiktās saistības.

⁵²

Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

4. Par piekļuvi saviem datiem no galalietotājiem neiekasē papildu maksu. Dalībvalstu atbildība ir noteikt, kādu attiecīgo maksu par piekļuvi datiem maksā tiesīgās puses. Regulētās struktūras, kas sniedz datu pakalpojumus, negūst peļņu no šīm darbībām.

24. pants
Datu formāts

1. Nolūkā veicināt konkurenci mazumtirgū un nepieļaut, ka tiesīgajām pusēm rodas pārmērīgas administratīvās izmaksas, dalībvalstis nosaka kopīgu datu formātu un pārredzamu procedūru, kā tiesīgās puses var piekļūt 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem datiem.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 68. pantā minēto konsultēšanās procedūru, nosaka Eiropas kopīgo datu formātu un nediskriminējošas un pārredzamas procedūras, kā piekļūt 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem datiem, kas aizstās dalībvalstu saskaņā ar 1. punktu pieņemto datu formātu un procedūru. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgus dalībnieki izmanto Eiropas kopīgo datu formātu.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

25. ~~3~~ pants
☒ Vienotie kontaktpunkti ☒

~~12.~~ Dalībvalstis nodrošina vienotu kontaktpunktu izveidi, lai padarītu ~~patērētājiem~~ ~~☒ lietotājiem ☒~~ pieejamu visu informāciju par viņu tiesībām, spēkā esošajiem tiesību aktiem un ~~strīdu domstarpību~~ izšķiršanas līdzekļiem, kas viņu rīcībā ir ~~strīdu domstarpību~~ gadījumā. Šādi kontaktpunkti var būt daļa no vispārējiem patērētāju informācijas punktiem.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

~~16. Apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām, elektroenerģijas uzņēmumiem un pamatojoties uz līdz šim panākto progresu ar sociālajiem partneriem, Komisija izstrādā skaidru un kodolīgu enerģijas patērētājiem paredzētu praktiskās informācijas kontrolesarakstu attiecībā uz enerģijas patērētāju tiesībām. Dalībvalstis nodrošina, ka elektroenerģijas piegādātāji vai sadales sistēmu operatori sadarbībā ar regulatīvo iestādi veic vajadzīgos pasākumus, lai katrs patērētājs saņemtu enerģijas patērētāja kontrolesaraksta eksemplāru un lai nodrošinātu, ka šis saraksts ir darīts publiski pieejams.~~

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

26. ~~3~~ pants
☒ Tiesības uz strīdu ārpustiesas izšķiršanu ☒

~~13.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka ~~neatkarīgs mehānisms, piemēram, enerģētikas ombuds vai patērētāju organizācija, nodrošina sūdzību efektīvu izskatīšanu un domstarpību ārpustiesas izšķiršanu.~~ ⇨ lietotāji var piekļūt vienkāršam, taisnīgam, pārredzamam, neatkarīgam, efektīvam un iedarbīgam strīdu ārpustiesas izšķiršanas mehānismam, kur izšķir strīdus par šajā direktīvā paredzētajām tiesībām un pienākumiem. Ja lietotājs ir patērētājs tādā nozīmē, kā minēts Eiropas Parlaments un Padomes Direktīvā 2013/11/ES⁵³, šādi ārpustiesas mehānismi atbilst Direktīvā 2013/11/ES noteiktajām kvalitātes prasībām un pamatotos gadījumos paredz atlīdzināšanas un/vai kompensācijas sistēmu ⇨.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

327. pants

⊠ Universālais pakalpojums ⊠

1. ~~3.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka visi mājāsaimniecības lietotāji un, ja dalībvalstis uzskata par vajadzīgu, mazie uzņēmumi, (t. i., uzņēmumi, kuros strādā mazāk nekā 50 darbinieki un kuru gada apgrozījums vai bilance nepārsniedz EUR 10 miljonus), var saņemt universālo pakalpojumu, kas ietver tiesības saņemt konkrētas kvalitātes elektroenerģiju savā teritorijā par ⊠ konkurētspējīgām ~~⊠ saprātīgām~~, viegli un skaidri salīdzināmām, ~~pārskatāmām~~ pārredzamām un nediskriminējošām cenām. Lai nodrošinātu universālā pakalpojuma sniegšanu, dalībvalstis var norādīt pēdējo garantēto piegādātāju. Dalībvalstis uzliek sadales uzņēmumiem pienākumu pieslēgt lietotājus ~~to~~ savam tīklam saskaņā ar noteikumiem, nosacījumiem un tarifiem, kas noteikti atbilstīgi ~~3759.~~ 59. panta 6. punktā paredzētajai procedūrai. "Šī direktīva neliedz dalībvalstīm stiprināt mājāsaimniecības patērētāju, mazo un vidējo patērētāju stāvokli tirgusū pozīciju stiprināt, veicinot brīvprātīgas ~~grupēšanās~~ agregēšanas iespējas, lai nodrošinātu minētās patērētāju kategorijas pārstāvību.
2. Šā ~~punkta pirmo daļu~~ panta 1. punktu īsteno ~~pārskatāmi~~ nediskriminējoši, un tā nekavē ~~334. pantā noteikto tirgus atvēršanu~~ ⊠ paredzēto piegādātāja brīvo izvēli ⊠.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

28. pants

⊠ Neaizsargātie patērētāji ⊠

1. ~~7.~~ Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu ~~tiesas~~ ⊠ gala ~~lietotājus~~, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. Šajā sakarā katra dalībvalsts definē neaizsargāta lietotāja jēdzienu, kas var būt ar atsauci uz enerģētisko nabadzību un, *inter alia*, uz aizliegumu krīžu laikā atslēgt ⊠ elektroenerģijas padevi ⊠ šādus lietotājus. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek piemērotas ar neaizsargātiem lietotājiem saistītās tiesības un pienākumi. Tās jo īpaši veic pasākumus, lai aizsargātu ~~tiesas~~ lietotājus attālos apgabalos. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un strīdu domstarpību

⁵³ OV L 165, 18.6.2013., 63.–79. lpp.

izšķiršanas kārtību. ~~Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie lietotāji var viegli pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz mājāsaimniecību lietotājiem minētie pasākumi ietver I pielikumā minētos pasākumus.~~

2. ~~8.~~ Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, izstrādā valsts rīcības plānus enerģētikas jomā, paredz sociālā nodrošinājuma pabalstus, lai neaizsargātiem lietotājiem nodrošinātu nepieciešamo elektroenerģijas apgādi, vai paredz atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai, lai novērstu enerģētisko nabadzību, ja tā konstatēta, tostarp plašākā nabadzības kontekstā. Šādi pasākumi nekavē tirgus efektīvu atvēršanu, kā izklāstīts ~~334.~~ 334. pantā, ~~un vai~~ un tirgus darbību, un attiecīgā gadījumā par tiem informē Komisiju saskaņā ar ~~šā~~ šā 9. panta ~~154.~~ 154. punktu. Šī informācija ~~neietver~~ ietver ~~ietvaros.~~ ietvaros.

↓ jauns

29. pants

Enerģētiskā nabadzība

Enerģētiskās nabadzības izmērīšanas vajadzībām dalībvalstis definē kritēriju kopumu. Dalībvalstis pastāvīgi seko līdzi to enerģētiskā nabadzībā nonākušo mājāsaimniecību skaitam un par enerģētiskās nabadzības dinamiku un tās novēršanai veiktajiem pasākumiem ziņo Komisijai ik pēc diviem gadiem savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos saskaņā ar [Pārvaldības regulas, kas ierosināta ar COM(2016/759) 21. pantu.

↓ 2009/72/EK

~~4. pants~~

~~Piegādes drošuma uzraudzība~~

~~Dalībvalstis nodrošina piegādes drošuma jautājumu uzraudzību. Ja dalībvalstis to atzīst par vajadzīgu, tās var deleģēt šo uzdevumu 35. pantā minētajām regulatīvajām iestādēm. Šī uzraudzība jo īpaši attiecas uz piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru valsts tirgū, paredzamā nākotnes pieprasījuma līmeni un paredzēto papildu jaudu, ko plāno vai ierīko, un tīklu uzturēšanas kvalitāti un līmeni, kā arī uz pasākumiem, ko veic maksimāla pieprasījuma gadījumā un viena vai vairāku piegādātāju trūkuma gadījumā. Kompetentās iestādes ik pēc diviem gadiem līdz 31. jūlijam publicē ziņojumu, kurā izklāstīti secinājumi, kas izriet no minēto jautājumu uzraudzības, kā arī pasākumi, kas veikti vai ko plāno veikt, lai tos risinātu, un tās tūlīt nosūta šo ziņojumu Komisijai.~~

~~5. pants~~

~~Tehniskie noteikumi~~

~~Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalsti nodrošina, ka tiek noteikti tehniskie drošības kritēriji un ka tiek izstrādāti un publicēti tehniskie noteikumi, ar ko nosaka tehniskā projekta un vadīšanas obligātās prasības savienojumam ar ražošanas objektu sistēmu, sadales sistēmām, tieši savienotajām patērētāju iekārtām, starpsavienojumu ķēdēm un tiešajām līnijām. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir~~

~~objektīvi un nediskriminējoši. Aģentūra attiecīgā gadījumā var sagatavot atbilstīgus ieteikumus par to, kā panākt atbilstību ar šiem noteikumiem. Šos noteikumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā (4).~~

~~6. pants~~

Reģionālās sadarbības veicināšana

- ~~1. Dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes savstarpēji sadarbojas, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, kas ir pirmais solis uz pilnībā liberalizēta iekšējā tirgus izveidi. Jo īpaši regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis veicina un atvieglo pārvades sistēmu operatoru sadarbību reģionālā līmenī, tostarp pārrobežu jautājumos, lai izveidotu konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu, sekmē savu juridisko, regulatīvo un tehnisko sistēmu saskaņotību un veicina tādu izolēto sistēmu integrāciju, kuras veido Kopienā pastāvošās "elektroenerģijas salas". Šādas reģionālās sadarbības aptvertā ģeogrāfiskā teritorija ietver sadarbību ģeogrāfiskajās teritorijās, kas ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. panta 3. punktu. Šāda sadarbība var aptvert citas ģeogrāfiskās teritorijas.~~
- ~~2. Aģentūra sadarbojas ar valstu regulatīvajām iestādēm un pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu reģionu regulatīvo sistēmu sadarbību starp reģioniem ar mērķi izveidot konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu. Ja Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi attiecībā uz šādu sadarbību, tā sniedz atbilstīgus ieteikumus.~~
- ~~3. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī ir viena vai vairākas integrētas sistēmas, kas piešķirtās jaudas un tīkla drošības pārbaudes izteiksmē pārklāj divas vai vairāk dalībvalstis.~~
- ~~4. Ja vertikāli integrēti pārvades sistēmu operatori ir iesaistīti kopuzņēmumā, kas ir izveidots šādas sadarbības īstenošanai, kopuzņēmums nosaka un īsteno atbilstības programmu, kurā noteikti veicamie pasākumi, lai novērstu diskriminējošas un konkurenei traucējošas darbības. Minētajā atbilstības programmā paredz konkrētus pienākumus, kas darbiniekiem jāveic, lai sasniegtu diskriminējošu un konkurenei traucējošu darbību novēršanas mērķi. To apstiprina Aģentūra. Atbilstību programmai neatkarīgi pārbauga vertikāli integrēta pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersonas.~~

~~4. pants~~

Piegādes drošuma uzraudzība

~~Dalībvalstis nodrošina piegādes drošuma jautājumu uzraudzību. Ja dalībvalstis to atzīst par vajadzīgu, tās var deleģēt šo uzdevumu 35. pantā minētajām regulatīvajām iestādēm. Šī uzraudzība jo īpaši attiecas uz piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru valstu tirgū, paredzamā nākotnes pieprasījuma līmeni un paredzēto papildu jaudu, ko plāno vai ierīko, un tīklu uzturēšanas kvalitāti un līmeni, kā arī uz pasākumiem, ko veic maksimāla pieprasījuma gadījumā un viena vai vairāku piegādātāju trūkuma gadījumā. Kompetentās iestādes ik pēc diviem gadiem līdz 31. jūlijam publicē ziņojumu, kurā izklāstīti secinājumi, kas izriet no minēto jautājumu uzraudzības, kā arī pasākumi, kas veikti vai ko plāno veikt, lai tos risinātu, un tās tūlīt nosūta šo ziņojumu Komisijai.~~

~~5. pants~~

Tehniskie noteikumi

~~Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalsti nodrošina, ka tiek noteikti tehniskie drošības kritēriji un ka tiek izstrādāti un publicēti tehniskie noteikumi, ar ko nosaka tehniskā projekta un vadīšanas obligātās prasības savienojumam ar ražošanas objektu sistēmu, sadales sistēmām, tieši savienotajām patērētāju iekārtām, starpsavienojumu ķēdēm un tiešajām līnijām. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir objektīvi un nediskriminējoši. Aģentūra attiecīgā gadījumā var sagatavot atbilstīgus ieteikumus par to, kā panākt atbilstību ar šiem noteikumiem. Šos noteikumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā ⁽⁴⁶⁾.~~

~~6. pants~~

Reģionālās sadarbības veicināšana

- ~~1. Dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes savstarpēji sadarbojas, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, kas ir pirmais solis uz pilnībā liberalizēta iekšējā tirgus izveidi. Jo īpaši regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis veicina un atvieglo pārvades sistēmu operatoru sadarbību reģionālā līmenī, tostarp pārrobežu jautājumos, lai izveidotu konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu, sekmē savu juridisko, regulatīvo un tehnisko sistēmu saskaņotību un veicina tādu izolēto sistēmu integrāciju, kuras veido Kopienā pastāvošās “elektroenerģijas salas”. Šādas reģionālās sadarbības aptvertā ģeogrāfiskā teritorija ietver sadarbību ģeogrāfiskajās teritorijās, kas ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 12. panta 3. punktu. Šāda sadarbība var aptvert citas ģeogrāfiskās teritorijas.~~
- ~~2. Aģentūra sadarbojas ar valstu regulatīvajām iestādēm un pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu reģionu regulatīvo sistēmu sadarbību starp reģioniem ar mērķi izveidot konkurētspējīgu elektroenerģijas iekšējo tirgu. Ja Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi attiecībā uz šādu sadarbību, tā sniedz atbilstīgus ieteikumus.~~

- ~~3. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī ir viena vai vairākas integrētas sistēmas, kas piešķirtās jaudas un tīkla drošības pārbaudes izteiksmē pārklāj divas vai vairāk dalībvalstis.~~
- ~~4. Ja vertikāli integrēti pārvades sistēmu operatori ir iesaistīti kopuzņēmumā, kas ir izveidots šādas sadarbības īstenošanai, kopuzņēmums nosaka un īsteno atbilstības programmu, kurā noteikti veicamie pasākumi, lai novērstu diskriminējošas un konkurenci traucējošas darbības. Minētajā atbilstības programmā paredz konkrētus pienākumus, kas darbiniekiem jāveic, lai sasniegtu diskriminējošu un konkurenci traucējošu darbību novēršanas mērķi. To apstiprina Aģentūra. Atbilstību programmai neatkarīgi pārbauga vertikāli integrēta pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersonas.~~

~~IV~~ NODAĻA

SADALES SISTĒMAS VADĪŠANA

~~30~~²⁴. pants

Sadales sistēmu operatoru norīkošana

Dalībvalstis norīko vai prasa, lai uzņēmumi, kam pieder sadales sistēmas vai kas par tām atbild, norīko vienu vai vairākus sadales sistēmu operatorus uz laiku, ko nosaka dalībvalstis, ņemot vērā efektivitātes un ekonomiskā līdzsvara apsvērumus. ~~Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori darbojas saskaņā ar 25., 26. un 27. pantu.~~

~~31~~²⁵. pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi

1. Sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sistēmas ilgtermiņa jaudas nodrošināšanu, lai izpildītu pamatotas elektroenerģijas sadales prasības, kā arī par to, lai savā apgabalā nodrošinātu drošas, stabilas un efektīvas elektroenerģijas sadales sistēmas darbību, uzturēšanu un attīstību ar ekonomiski izdevīgiem nosacījumiem, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības un energoefektivitātes apsvērumus.
2. Sadales sistēmas operators nekādā gadījumā nediskriminē sistēmas ☒ izmantotājus ~~☐ lietotājus~~ vai dažu kategoriju sistēmas ☒ izmantotājus ~~☐ lietotājus~~, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem.
3. Sadales sistēmas operators sniedz sistēmas ☒ izmantotājiem ~~☐ lietotājiem~~ vajadzīgo informāciju, lai efektīvi piekļūtu sistēmai un varētu to izmantot.
4. Dalībvalsts var prasīt, lai sadales sistēmas operators, veicot ražošanas ☒ iekārtu ~~☐ objektu dispečervadību~~ ☒ dispečēšanu ☒, dod priekšroku koģenerācijas ražošanas ~~objektiem~~ ☒ iekārtām ☒ vai ☒ atjaunojamos energoresursus izmantojošām ražošanas iekārtām ~~☐ ražošanas objektiem, kas izmanto atjaunīgus enerģijas avotus vai atkritumus~~ ⇒ saskaņā ar 11. pantu [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ⇐.
5. Ikviens sadales sistēmas operators ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām iepērk enerģiju, ko tas izmanto enerģijas zudumu segšanai un ~~rezerves jaudai~~ ⇒ ar frekvences kontroli nesaistītiem

papildkalpojumiem ⇐ savā sistēmā, kad vien tas veic šo funkciju. ~~Šī prasība neskar tādas elektroenerģijas izmantošanu, kas iegūta saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti pirms 2002. gada 1. janvāra.~~ ⇐ Izņemot tad, ja to attaisno izmaksu un ieguvumu analīze, sadales sistēmu operators ar frekvences kontroli nesaistītus papildpakalpojumus iepērk pārredzamā, nediskriminējošā un tirgus principiem atbilstošā veidā, nodrošinot visu tirgus dalībnieku efektīvu līdzdalību, tostarp ietverot atjaunojamos energoresursus, pieprasījumreakciju, enerģijas uzkrātuves un agregatorus, jo īpaši pieprasot regulatīvajām iestādēm vai sadales sistēmu operatoriem ciešā sadarbībā ar visiem tirgus dalībniekiem noteikt tehnisko kārtību dalībai šajos tirgos, pamatojoties uz šo tirgu tehniskajām prasībām un visu tirgus dalībnieku spējām ⇐.

~~6. Ja sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sadales sistēmas balansēšanu, noteikumi, ko tas pieņem šajā nolūkā, ir objektīvi, pārskatāmi un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīkla sistēmas lietotājiem elektroenerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz sadales sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kas ir saderīga ar 37. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.~~

~~7. Plānojot sadales tīkla attīstību, sadales sistēmas operators paredz energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldības pasākumus un/vai dalīto ražošanu, kas var aizstāt vajadzību modernizēt vai aizvietot jaudas.~~

⇓ jauns

32. pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi elastīguma izmantošanā

1. Dalībvalstis nodrošina nepieciešamo tiesisko regulējumu, lai ļautu sadales sistēmu operatoriem iepirkt pakalpojumus nolūkā uzlabot darbības efektivitāti un attīstīt sadales sistēmu, tostarp pārvaldīt vietēju pārslodzi, un veicina to. Tiesiskais regulējums jo īpaši ļauj sadales sistēmu operatoriem iepirkt pakalpojumus no tādiem resursiem kā izkliedēta ražošana, pieprasījumreakcija vai uzkrāšana un ņem vērā energoefektivitātes pasākumus, kuri var aizstāt nepieciešamību modernizēt vai aizvietot elektroenerģijas ražošanas jaudu un kuri atbalsta sadales sistēmas efektīvu un drošu darbību. Sadales sistēmu operatori iepērk šos pakalpojumus saskaņā ar pārredzamām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām.

Sadales sistēmu operatori nosaka standartizētus tirgus produktus iepirktajiem pakalpojumiem, nodrošinot visu tirgus dalībnieku efektīvu līdzdalību, tostarp ietverot atjaunojamos energoresursus, pieprasījumreakciju un agregatorus. Sadales sistēmu operatori apmainās ar visu nepieciešamo informāciju ar pārvades sistēmu operatoriem un koordinējas ar tiem, lai nodrošinātu resursu optimālu izmantošanu, nodrošinātu sistēmas drošu un efektīvu darbību un veicinātu tirgus attīstību. Sadales sistēmu operatori par šādu pakalpojumu iepirkšanu saņem pienācīgu atlīdzību, lai atgūtu vismaz attiecīgos izdevumus, tostarp izdevumus par nepieciešamajām informācijas un komunikācijas tehnoloģijām, ietverot izdevumus, kas attiecas uz nepieciešamo informācijas un komunikācijas infrastruktūru.

2. Sadales sistēmas attīstība pamatojas uz pārredzama tīkla attīstības plāna, ko sadales sistēmu operatori regulatīvajai iestādei iesniedz reizi divos gados. Tīkla attīstības plānā ir ietvertas plānotās investīcijas nākamajiem pieciem līdz desmit gadiem, īpašu uzsvāru liekot uz galveno sadales infrastruktūru, kas ir nepieciešama, lai pievienotu jaunu ražošanas jaudu un jaunas slodzes, tostarp elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktus. Tīkla attīstības plānā ir arī norādīta pieprasījumu reakcijas, energoefektivitātes, enerģijas uzkrātuvju vai citu tādu resursu izmantošana, ko sadales sistēmu operators izmanto kā alternatīvu sistēmas paplašināšanai.

Regulatīvā iestāde apspriežas ar visiem pašreizējiem vai potenciālajiem tīkla izmantotājiem par tīkla attīstības plānu. Regulatīvā iestāde publicē apspriešanās procesā gūtos rezultātus attiecībā uz ierosinātajām investīcijām.

Dalībvalstis var nolemt nepiemērot šo pienākumu integrētiem uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā 100 000 pieslēgtu patērētāju vai apkalpo izolētas sistēmas.

33. pants

Elektromobilitātes integrēšana elektroenerģijas tīklā

1. Dalībvalstis nodrošina nepieciešamo tiesisko regulējumu, lai veicinātu publiski pieejamu un privātu uzlādes punktu pieslēgšanu sadales tīkliem. Dalībvalstis nodrošina, ka sadales sistēmu operatori nediskriminējošā veidā sadarbojas ar visiem uzņēmumiem, kam pieder, kuri izstrādā, ekspluatē vai pārvalda elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktus, tostarp attiecībā uz pieslēgumu tīklam.
2. Dalībvalstis var atļaut, ka sadales sistēmu operatori pieder vai ka tie attīsta, pārvalda vai ekspluatē elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktus tikai, ja izpildās šādi nosacījumi:
 - (a) pēc atklātas un pārredzamas konkursa procedūras citas personas nav izrādījušas interesi par to, lai tām piederētu elektrotransportlīdzekļu uzlādes punkti, par to pārvaldību vai ekspluatāciju;
 - (b) regulatīvā iestāde ir devusi savu apstiprinājumu.
3. Direktīvas 35. un 56. pants attiecas uz sadales sistēmu operatoriem, kuriem pieder enerģijas uzkrātuves vai kuri ir iesaistīti to attīstībā, ekspluatācijā vai pārvaldībā.
4. Dalībvalstis regulāri vai vismaz reizi piecos gados veic sabiedrisko apspriešanu, lai atkārtoti izvērtētu tirgus dalībnieku potenciālo interesi par elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu īpašumtiesībām, attīstīšanu, ekspluatāciju vai pārvaldīšanu. Ja sabiedriskās apspriešanas gaitā konstatē, ka trešām pusēm var piederēt šādi punkti un ka tās spēj tos attīstīt, ekspluatēt vai pārvaldīt, dalībvalstis nodrošina, ka sadales sistēmu operatoru darbības šajā jomā tiek pakāpeniski izbeigtas.

34. pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi datu pārvaldības jomā

Dalībvalstis nodrošina, ka visām tiesīgajām pusēm ir nediskriminējoša piekļuve datiem, pamatojoties uz skaidriem un vienlīdzīgiem nosacījumiem. Dalībvalstīs, kurās viedās uzskaites sistēmas ir īstenotas saskaņā ar 19. pantu un sadales sistēmu operatori ir iesaistīti datu pārvaldībā, atbilstības programmās, kā noteikts 35. panta 2. punkta d) apakšpunktā, ietver konkrētus pasākumus, lai nepieļautu diskriminējošu piekļuvi datiem attiecībā uz

tiesīgajām pusēm, kā paredzēts 23. pantā. Ja uz sadales sistēmu operatoriem neattiecas 35. panta 1., 2. un 3. punkts, dalībvalstis īsteno visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vertikāli integrētajam uzņēmumam nav privilēģēta piekļuve datiem savu piegādes darbību veikšanai.

↓ 2009/72/EK

3526. pants

Sadales sistēmu operatoru nodalīšana

1. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz sadali, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar viņa juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu no vertikāli integrētā uzņēmuma nodalīt īpašumtiesības uz sadales sistēmas operatora aktīviem.
2. Papildus 1. punktam, ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, viņš ir neatkarīgs no citām ar sadali nesaistītām darbībām tiktāl, ciktāl tas attiecas uz organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Lai to panāktu, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:
 - (a) personas, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, nedrīkst iesaistīties integrētā elektroenerģijas uzņēmuma daļās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par elektroenerģijas ražošanu, pārvadi un piegādi ikdienā;
 - (b) jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, vienlaikus tām ļaujot rīkoties neatkarīgi;
 - (c) attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla ~~vadīšanai~~ iekļaušanai ekspluatācijai, uzturēšanai vai attīstībai sadales sistēmas operatoram ir jābūt efektīvām tiesībām pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā elektroenerģijas uzņēmuma. Šo uzdevumu veikšanai sadales sistēmas operatora rīcībā ir vajadzīgie resursi, tostarp cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi. ~~Tas neļiedz~~ Tam nevajadzētu liegt veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu to, ka ir aizsargātas mātesuzņēmuma ekonomiskās un vadības uzraudzības tiesības meitasuzņēmumā attiecībā uz ieņēmumiem no aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar ~~3759.~~ 3759. panta 6. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātesuzņēmumam apstiprināt sadales sistēmas operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma parādsaistībām. Tas neļauj mātesuzņēmumam dot norādes par ikdienas darbību vai atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju būvniecību vai modernizāciju, ja tie nepārsniedz apstiprināto finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu; un
 - (d) sadales sistēmas operatoram ir jāizstrādā atbilstības programma, kurā izklāsta pasākumus, ko veic, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbildīga par atbilstības programmas kontroli, proti, atbilstības amatpersona, iesniedz ~~3557.~~ 3557. panta 1. punktā minētajai valsts regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē. Pārvades

sistēmas operatora atbilstības amatpersona ir pilnīgi neatkarīga, un tai ir piekļuve visai sadales sistēmas operatora un visu saistīto uzņēmumu informācijai, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai.

3. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvās iestādes vai citas kompetentas struktūras veic sadales sistēmas operatora darbības uzraudzību, lai tas nevarētu ļaunprātīgi izmantot vertikālo integrāciju, kropļojot konkurenci. Jo īpaši vertikāli integrēti sadales sistēmu operatori nedrīkst saziņā un zīmola veidošanā maldināt attiecībā uz vertikāli integrētā uzņēmuma piegādes struktūras atsevišķo identitāti.
4. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1., 2. un 3. punktu integrētiem elektroenerģijas uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā 100000 pieslēgtu lietotāju vai apkalpo mazas, izolētas sistēmas.

↴ jauns

36. pants **Uzkrātuvju piederība**

1. Nav atļauts, ka sadales sistēmu operatoriem pieder enerģijas uzkrātuves vai ka tie šādas uzkrātuves attīsta, pārvalda vai ekspluatē.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var atļaut, ka sadales sistēmu operatoriem pieder uzkrātuves vai ka tie uzkrātuves attīsta, pārvalda vai ekspluatē tikai tad, ja izpildās šādi nosacījumi:
 - (a) pēc atklātas un pārredzamas konkursa procedūras citas personas nav izrādījušas interesi par to, lai tām piederētu uzkrātuves, par to pārvaldību vai ekspluatāciju;
 - (b) šādas uzkrātuves ir nepieciešamas, lai sadales sistēmu operatori saskaņā ar šo direktīvu varētu izpildīt savus pienākumus attiecībā uz sadales sistēmas efektīvu, uzticamu un drošu ekspluatāciju; un
 - (c) regulatīvā iestāde ir izvērtējusi šādas atkāpes nepieciešamību, ņemot vērā a) un b) apakšpunkta nosacījumus, un ir piešķīrusi apstiprinājumu.
3. Direktīvas 35. un 56. pants attiecas uz sadales sistēmu operatoriem, kuriem pieder enerģijas uzkrātuves vai kuri ir iesaistīti to attīstībā, ekspluatācijā vai pārvaldībā.
4. Regulatīvās iestādes regulāri vai vismaz reizi piecos gados veic sabiedrisko apspriešanu, lai atkārtoti izvērtētu tirgus dalībnieku potenciālo interesi par investēšanu enerģijas uzkrātuvēs, to attīstīšanu, ekspluatāciju vai pārvaldīšanu. Ja sabiedriskās apspriešanas gaitā konstatē, ka trešām pusēm var piederēt šādi punkti un ka tās spēj tos attīstīt, ekspluatēt vai pārvaldīt, dalībvalstis nodrošina, ka sadales sistēmu operatoru darbības šajā jomā tiek pakāpeniski izbeigtas.

3727 pantsFEC
Sadales sistēmu operatoru konfidencialitātes pienākums

Neskarot ~~5539~~ pantu vai citus tiesiskus pienākumus izpaust informāciju, sadales sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta tā saimnieciskajā darbībā, un tas neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.

~~3828.~~ pants
Slēgtas sadales sistēmas

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka valstu regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes kā slēgtu sadales sistēmu klasificē sistēmu, kas elektroenerģiju sadala ģeogrāfiski ierobežotās rūpnieciskās, komerciālās vai koplietojuma pakalpojumu vietās un, neskarot 4. punktu, nepiegādā elektroenerģiju mājsaimniecībās lietotājiem, ja:
 - (a) ģeogrāfiski ierobežotās sadales sistēmas drošuma drošības apsvērumu dēļ šādas sistēmas izmantotāju lietotāju darbība vai ražošanas process ir integrēts; vai
 - (b) šāda sistēma elektroenerģiju sadala galvenokārt sistēmas īpašniekam vai operatoram vai ar tiem saistītiem uzņēmumiem.
2. Dalībvalstis var paredzēt, ka valstu regulatīvās iestādes atbrīvo slēgtas sadales sistēmas operatoru no:
 - (a) 3125. panta 5. punktā noteiktās prasības ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām iepirkt enerģiju, ko tas izmanto enerģijas zudumu segšanai un rezerves jaudai ⇨ ar frekvences kontroli nesaistītiem palīgpakalpojumiem ⇨ savā sistēmā;
 - (b) 632. panta 1. punktā noteiktās prasības, ka tarifi vai to aprēķināšanas metodika pirms to stāšanās spēkā ir jāapstiprina saskaņā ar 5937. pantu 1. punktu.
3. Ja 2. punktā minētais atbrīvojums tiek piešķirts, piemērojamos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku saskaņā ar 5937. pantu 1. punktu pārskata un apstiprina pēc slēgtās sadales sistēmas izmantotāja lietotāja pieprasījuma.
4. Ja sistēmu nenozīmīgi lieto nodarbinātībā iesaistījušās mājsaimniecības, kuras ar sadales sistēmas īpašnieku saista darba attiecības vai līdzīgas saiknes vai līdzīgas apvienības, kurās iesaistīts sadales sistēmas īpašnieks un kuras atrodas slēgtas sadales sistēmas apkalpotā teritorijā, tas neliedz piešķirt 2. pantā paredzētos atbrīvojumus.

5. Šajā direktīvā slēgtas sadales sistēmas uzskata par sadales sistēmām.

~~39~~ 29. pants

Apvienotais operators

Šīs direktīvas ~~26~~35. panta 1. punkts neliedz darboties apvienotam pārvades un sadales sistēmas operatoram ar nosacījumu, ka operators izpilda ~~943~~. panta 1. punkta vai ~~4413~~. un ~~4514~~. panta, vai VI nodaļas 3. iedaļas ~~V nodaļas~~ prasības vai ka uz to attiecas ~~4466~~. panta 2. punkts.

~~IV~~ V nodaļa

⊠ VISPĀRĪGI NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI ⊠ PĀRVADES SISTĒMAS ~~VADĪŠANA~~ ⊠ OPERATORAM ⊠

~~40~~ 42. pants

Pārvades sistēmu operatoru uzdevumi

1. Pārvades sistēmas operators atbild par:
 - (a) sistēmas darbības nodrošināšanu ilgtermiņā tā, lai elektroenerģijas pārvades apjoms atbilstu saprātīgam elektroenerģijas pārvades pieprasījumam, un par drošas, uzticamas un efektīvas pārvades sistēmas ~~vadīšanu~~ eksploatāciju, uzturēšanu un attīstību ar ekonomiski izdevīgiem nosacījumiem ⊠, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus, ⊠ ⇒ ciešā sadarbībā ar kaimiņos esošu pārvades sistēmu operatoriem un sadales sistēmu operatoriem ⇐;
 - (b) atbilstīgu līdzekļu nodrošināšanu, lai izpildītu ~~pakalpojumu sniegšanas~~ ⊠ savas ⊠ saistības;
 - (c) piegādes ~~drošuma~~ ⊠ drošības ⊠ veicināšanu ar piemērotu pārvades jaudu un sistēmas uzticamību;
 - (d) elektroenerģijas plūsmu pārvaldību sistēmā, ņemot vērā apmaiņu ar citām starpsavienotām sistēmām. Lai to panāktu, pārvades sistēmas operators ir atbildīgs par drošas, uzticamas un efektīvas elektroenerģijas sistēmas nodrošināšanu un visu šajā sakarā vajadzīgo ~~palīdzību~~ ⊠ papild ~~⊠~~ pakalpojumu, tostarp to, kuri sniegti atbilstīgi ~~pieprasījumam~~ ⊠ ar pieprasījuma reakcijas ⊠ ⇒ un ar enerģijas uzkrāšanas palīdzību ⇐, pieejamības nodrošināšanu, ja vien šī pieejamība nav atkarīga no kādas citas pārvades sistēmas, ar ko attiecīgā sistēma ir savienota;
 - (e) pietiekamas informācijas sniegšanu citu tādu sistēmu operatoriem, kas ir starpsavienotas ar attiecīgo sistēmu, lai nodrošinātu starpsavienotās sistēmas drošu un efektīvu darbību, saskaņotu pilnveidošanu un sadarbspēju ~~starpēju izmantojamību~~;
 - (f) sistēmas ⊠ izmantotāju ⊠ ~~lietotāju~~ vai ⊠ izmantotāju ⊠ ~~lietotāju~~ kategoriju nediskriminēšanu, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem;

- (g) tādas informācijas sniegšanu sistēmas ☒ izmantotājiem ☒ lietotājiem, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai; un
- (h) pārslodzes ☒ rentes ☒ maksas un tādu maksājumu iekasēšanu, kas tiek veikti saistībā ar pārvades sistēmu operatoru savstarpēju kompensāciju mehānismu ~~kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem~~ atbilstoši [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] 46 ~~43~~. pantam, piešķirot un pārvaldot trešās personas piekļuves iespējas un sniedzot pamatotu paskaidrojumu, ja tas piekļuvi ir atteicis, kas jāuzrauga valstu regulatīvajām iestādēm; veicot savus šajā pantā noteiktos uzdevumus, pārvades sistēmu operatori pirmām kārtām atvieglo tirgus integrāciju.

↓ jauns

- (i) papildpakalpojumu pirkšanu no tirgus dalībniekiem, lai nodrošinātu darbības drošību;
- (j) pamatnostādņu pieņemšanu sadarbībai un koordinācijai starp reģionālajiem operatīvajiem centriem.
2. Dalībvalstis var paredzēt, ka vienu vai vairākus no 1. punkta a) līdz j) apakšpunktā uzskaitītajiem pienākumiem uztic nevis pārvades sistēmas operatoram, kam pieder pārvades sistēma un kuram citkārt būtu jāpilda attiecīgie pienākumi, bet gan citam operatoram. Pārvades sistēmas operators, kuram piešķir uzdevumus, ir sertificēts kā nodalītu īpašumtiesību pārvades sistēmas operators un atbilst 43. pantā paredzētajām prasībām, bet šā operatora īpašumā nav noteikti jābūt pārvades sistēmai, par kuru tas ir atbildīgs. Pārvades sistēmas operators, kuram pieder pārvades sistēma, atbilst VI nodaļā noteiktajām prasībām un ir sertificēts saskaņā ar 43. pantu.
3. Veicot 1. punktā uzskaitītos uzdevumus, pārvades sistēmas operators ņem vērā funkcijas, ko īsteno reģionālie operatīvie centri, un pēc vajadzības sadarbojas ar kaimiņos esošiem pārvades sistēmu operatoriem.
4. Veicot 1. punkta i) apakšpunktā aprakstīto uzdevumu, pārvades sistēmas operators nodrošina, ka balansēšanas pakalpojumu un, ja vien to neattaisno izmaksu un ieguvumu analīze, ar frekvences kontroli nesaistītu papildpakalpojumu iepirkums ir:
- (a) pārredzams, nediskriminējošs un balstīts uz tirgus principiem;
- (b) nodrošina visu tirgus dalībnieku efektīvu līdzdalību, tostarp ietverot atjaunojamās energoresursus, pieprasījuma reakciju, enerģijas uzkrātuves un agregatorus, jo īpaši pieprasot regulatīvajām iestādēm vai pārvades sistēmu operatoriem ciešā sadarbībā ar visiem tirgus dalībniekiem noteikt tehnisko kārtību dalībai šajos tirgos, pamatojoties uz šo tirgu tehniskajām prasībām un visu tirgus dalībnieku spējām.
5. Pārvades sistēmu operatoriem nepieder aktīvi, kas nodrošina papildpakalpojumus, izņemot saskaņā ar 54. punkta nosacījumiem.

~~45. pants~~

~~Dispečervadība un balansēšana~~

- ~~1. Neskarot elektroenerģijas piegādi saskaņā ar līgumsaistībām, tostarp tām, kas izriet no konkursa dokumentācijas, pārvades sistēmas operators, ja tam ir šāda funkcija, ir~~

~~atbildīgs par ražošanas iekārtu dispečervadību savā teritorijā, un nosaka, kā jāizmanto savienojumi ar citām sistēmām.~~

- ~~2. Ražošanas objektu dispečervadību un savienojumu izmantošanu nosaka, ņemot vērā kritērijus, kurus apstiprina valsts regulatīvās iestādes, ja tās ir kompetentas, un kuriem jābūt objektīviem, publicētiem un nediskriminējošiem, nodrošinot elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizu darbību. Kritērijos ņem vērā ekonomisko priekšrocību, kāda ir elektroenerģijai, ko iegūst no pieejamiem ražošanas objektiem vai caur savienojumiem, un sistēmas tehniskos ierobežojumus.~~
- ~~3. Dalībvalsts prasa, lai sistēmu operatori, veicot tādu ražošanas objektu dispečervadību, kuros izmanto atjaunīgos enerģijas avotus, rīkojas saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK 16. pantu. Tās var arī prasīt, lai sistēmas operators, veicot ražošanas objektu dispečervadību, dod priekšroku koģenerācijai.~~
- ~~4. Dalībvalsts piegādes drošuma atbilstošu ekonomisku, ka priekšroka jādod to ražošanas objektu dispečervadībai, kuros izmanto vietējos primārās enerģijas kurināmā avotus, bet nevienā kalendārajā gadā nepārsniedzot 15 % no kopējās primārās enerģijas, kura vajadzīga, lai saražotu attiecīgajā dalībvalstī patērēto elektroenerģiju.~~
- ~~5. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis prasa, lai pārvades sistēmu operatori ievēro minimālos standartus attiecībā uz pārvades sistēmu uzturēšanu un attīstību, tostarp starpsavienojumu jaudu.~~
- ~~6. Ja pārvades sistēmu operatori veic šo funkciju, tie enerģiju, ko tie izmanto enerģijas zudumu segšanai un rezerves jaudai savā sistēmā, iepērk saskaņā ar pārskatāmām, nediskriminējošām un uz tirgus principiem balstītām procedūrām.~~
- ~~7. Noteikumi, ko pārvades sistēmu operatori pieņem par elektroenerģijas sistēmas balansēšanu, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīklu sistēmas lietotājiem elektroenerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā, ir objektīvi, pārskatāmi un nediskriminējoši. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz pārvades sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 37. panta 6. punktu, kā arī tos publicē.~~

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~4146.~~ pants

Konfidencialitātes ☒ un pārredzamības prasības ☒, kas jāievēro pārvades sistēmu īpašniekiem un pārvades sistēmu operatoriem

1. Neskarot ~~5530.~~ pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, visi pārvades sistēmu operatori un visi sadales sistēmu īpašnieki ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta to darbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust tādu informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības. Tie jo īpaši neizpauž komerciāli jutīgu informāciju citām uzņēmuma daļām, ja vien tas nav vajadzīgs darījuma veikšanai. Lai pilnībā ievērotu noteikumus par informācijas ☒ nodalīšanu ☒ ~~noskaidrošanu~~, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmas īpašnieks un pārējās uzņēmuma daļas neizmanto kopējus

dienestus, piemēram, kopēju juridisko dienestu, izņemot viennozīmīgi administratīvu vai IT funkciju veikšanai.

2. Ja elektroenerģiju pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, pārvades sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai vienojoties par šādu piekļuvi.
3. Informāciju, kas vajadzīga efektīvai konkurencei un efektīvai tirgus darbībai, dara publiski pieejamu. Šis pienākums neattiecas uz aizsargājamu komerciāli jutīgu informāciju.

~~4223.~~ pants

Pilnvaras pieņemt lēmumus par jaunu ~~spēkelektro~~staciju pieslēgšanu pārvades sistēmai

1. Pārvades sistēmas operators izstrādā un publicē pārskatāmas un efektīvas procedūras jaunu ~~spēkelektro~~staciju ⇨ un enerģijas uzkrātuvju ⇨ nediskriminējošai pieslēgšanai pārvades sistēmai. Šādas procedūras nodod apstiprināšanai valsts regulatīvajās iestādēs.
2. Pārvades sistēmu operatori nevar atteikties pieslēgt jaunu ~~spēkelektro~~staciju ⇨ vai enerģijas uzkrātuvju ⇨, pamatojoties uz iespējamām tīkla pieejamās jaudas turpmākiem ierobežojumiem, piemēram, pārslodzi pārvades sistēmas tālākajās daļās. Pārvades sistēmas operators sniedz vajadzīgo informāciju.
3. Pārvades sistēmas operators nevar atteikt jaunu savienojuma punktu, pamatojoties uz to, ka tas saistībā ar sistēmas elementu vajadzīgo jaudas palielinājumu kontaktpunktu tuvumā radītu papildu izdevumus.

⊠ VI nodaļa

PĀRVADES SISTĒMU OPERATORU NODALĪŠANA ⊠

⊠ 1. IEDAĻA

ĪPAŠUMTIESĪBU NODALĪŠANA=⊠

~~439.~~ pants

⊠ Pārvades sistēmas un pārvades sistēmu operatoru īpašumtiesību ⊠ nodalīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ~~no 2012. gada 3. marta:~~
 - (a) visi uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēma, darbojas kā pārvades sistēmu operatori;
 - (b) viena un tā pati persona vai personas nav tiesīga(s) nevar:
 - tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, un tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot tiesības šajos uzņēmumos; vai
 - tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā;

- (c) viena un tā pati persona vai personas ~~nav tiesīga(s) nevar~~ iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai tādu struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, nedz arī tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā; un
- (d) viena un tā pati persona nav tiesīga kļūt par Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekli, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, ~~☒~~ gan ~~☒~~ ~~ne~~ uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, ~~☒~~ gan ~~☒~~ ~~ne~~ pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā.
2. Šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās tiesības attiecas jo īpaši uz:
- (a) ~~tiesībām iespējām~~ izmantot balsstiesības;
- (b) tiesībām iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu; vai
- (c) kontrolpaketes turēšanu.
3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” ietver “uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” nozīmē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/73/EK ~~(2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu~~⁵⁴, un termini “pārvades sistēmas operators” un “pārvades sistēma” ietver “pārvades sistēmas operatoru” un “pārvades sistēmu” minētās direktīvas nozīmē.
- ~~4. Līdz 2013. gada 3. martam dalībvalstis var pieļaut atkāpes no 1. punkta b) un c) apakšpunkta, ja vien pārvades sistēmu operatori nav daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma.~~
4. ~~5.~~ Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikto prasību uzskata par izpildītu, ja divi vai vairāk uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēmas, ir nodibinājuši kopuzņēmumu, kas attiecīgajās pārvades sistēmās divās vai vairāk dalībvalstīs darbojas kā pārvades sistēmas operators. Cits uzņēmums kopuzņēmumā drīkst iesaistīties vienīgi tad, ja atbilstīgi ~~4443.~~ pantam tas ir apstiprināts par neatkarīgu sistēmas operatoru vai par neatkarīgu pārvades operatoru ~~3. iedaļas V nodaļas~~ vajadzībām.
5. ~~6.~~ Ja 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētā persona ir dalībvalsts vai cita publiska struktūra, tad divas atsevišķas publiskas struktūras, kas kontrolē pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, no vienas puses, un uzņēmumu, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, no otras puses, šā panta īstenošanas nolūkā neuzskata par vienu un to pašu personu vai personām.
6. ~~7.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka ne ~~4146.~~ pantā minēto komerciāli jutīgo informāciju, ko ieguvis pārvades sistēmas operators, kurš ir bijis daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ne šāda pārvades sistēmas operatora darbiniekus nenodod tāda uzņēmuma rīcībā, kas veic kādu no ražošanas un piegādes funkcijām.
7. ~~8.~~ Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts vai nu:

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.) ~~136.~~

iecelj neatkarīgu sistēmas operatoru atbilstīgi ~~4413.~~ pantam; vai arī ievēro 3. iedaļas V-nodaļas noteikumus.

8. ~~9.~~ Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam un ja ir veikti pasākumi, kas garantē lielāku pārvades sistēmas operatora neatkarību, nekā paredzēta 3. iedaļā V-nodaļā, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.
9. ~~10.~~ Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar ~~šā panta 98.~~ punktu, to sertificē saskaņā ar procedūrām, kuras noteiktas šīs direktīvas ~~1052.~~ panta 4., 5. un 6. punktā un [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ~~348.~~ pantā un saskaņā ar kurām Komisija pārbauda, vai veiktie pasākumi viennozīmīgi garantē efektīvāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā 3. iedaļā V-nodaļā.
10. ~~11.~~ Vertikāli integrētiem uzņēmumiem, kam pieder pārvades sistēmas, nekādā gadījumā nav liegts veikt pasākumus, lai panāktu atbilstību 1. punktam.
11. ~~12.~~ Uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nekādā gadījumā nedrīkst būt iespēja tieši vai netieši iegūt kontroli vai izmantot jebkādas tiesības attiecībā uz ☒ nodalītiem ☒ pārvades sistēmu operatoriem dalībvalstīs, kuras piemēro 1. punktu.

☒ 2. IEDAĻA

NEATKARĪGI SISTĒMU OPERATORI ☒

~~4413.~~ pants

Neatkarīgi sistēmu operatori

1. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepiemērot ~~439.~~ panta 1. punktu un pēc pārvades sistēmas īpašnieka priekšlikuma norīkot neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru. Šādu norīkošanu apstiprina Komisija.
2. Dalībvalsts var apstiprināt un norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru vienīgi tad, ja:
 - (a) potenciālais operators ir apliecinājis savu atbilstību ~~439.~~ panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta prasībām;
 - (b) potenciālais operators ir apliecinājis, ka tā rīcībā ir cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi ~~4012.~~ pantā paredzēto uzdevumu veikšanai;
 - (c) potenciālais operators ir apņēmis ievērot regulatīvās iestādes pārraudzīto tīkla attīstības desmit gadu plānu;
 - (d) pārvades sistēmas īpašnieks ir apliecinājis spēju ievērot saistības, kas izriet no 5. punkta. Lai to apliecinātu, tas iesniedz projektus visiem līgumiem, ko šis potenciālais uzņēmums slēgs ar citām attiecīgām struktūrām; un
 - (e) potenciālais operators ir apliecinājis spēju izpildīt [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] paredzētās saistības, tostarp īstenot pārvades sistēmu operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī.
3. Uzņēmumus, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgus ~~5311.~~ panta un šā panta 2. punkta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par neatkarīgiem pārvades sistēmu operatoriem. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu ~~5311.~~

~~direktīvas 5210.~~ pantā un [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ~~482.~~ pantā, vai arī šīs direktīvas ~~5311.~~ pantā.

4. Neatkarīgo sistēmu operatoru uzdevums ir piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, tostarp iekasēt piekļuves maksu un pārslodzes ☒ renti ☒ maksu, un maksājumus saistībā ar pārvades sistēmu operatoru savstarpēju kompensāciju mehānismu kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem atbilstoši [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ~~4613.~~ pantam, kā arī vadīt, uzturēt un uzlabot pārvades sistēmu un ar ☒ investīciju ☒ ieguldījumu plānošanu panākt, lai sistēma ilgtermiņā atbilstu pamatotam pieprasījumam. Attīstot pārvades sistēmu, neatkarīgais sistēmas operators ir atbildīgs par jaunu infrastruktūras objektu plānošanu (tostarp apstiprināšanu), būvniecību un nodošanu ekspluatācijā. Šajā nolūkā neatkarīgais sistēmas operators darbojas kā pārvades sistēmas operators atbilstīgi šai ~~iedaļai nodaļai~~. Pārvades sistēmas īpašnieks nav atbildīgs ne par trešo personu piekļuves piešķiršanu un pārvaldību, ne par ☒ investīciju ☒ ieguldījumu plānošanu.
5. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, pārvades sistēmas īpašnieks:
- (a) pienācīgi sadarbojas ar neatkarīgo sistēmas operatoru un palīdz tam veikt pienākumus, tostarp sniedzot visu attiecīgo informāciju;
 - (b) finansē ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, par kuriem nolemj neatkarīgais sistēmas operators un kurus apstiprina regulatīvā iestāde, vai piekrīt, ka tos finansē cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators. Attiecīgos finanšu līgumus apstiprina regulatīvā iestāde. Pirms šādas apstiprināšanas regulatīvā iestāde apspriežas ar pārvades sistēmas īpašnieku un citām ieinteresētajām personām;
 - (c) nodrošina segumu saistībām, kas attiecas uz tīkla aktīviem, izņemot to saistību daļu, kas saistīta ar neatkarīgā sistēmas operatora uzdevumiem; un
 - (d) nodrošina garantijas, kas vajadzīgas finansējuma piesaistei tīkla paplašināšanai, izņemot ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, attiecībā uz kuriem saskaņā ar b) apakšpunktu pārvades sistēmas īpašnieks piekritis, ka finansējumu nodrošina cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators.
6. ☒ Ciešā sadarbībā ar regulatīvo iestādi ☒ ~~Attiecīgajai valsts konkurences iestādei~~ piešķir visas vajadzīgās pilnvaras, lai ~~ciešā sadarbībā ar regulatīvo iestādi tā~~ varētu efektīvi uzraudzīt, kā pārvades sistēmas īpašnieks pilda 5. punktā paredzētās saistības.

~~4514.~~ pants

Pārvades sistēmu īpašnieku nodalīšana

1. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, kas ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, pārvades sistēmas īpašnieks vismaz juridiskās formas, organizācijas un lēmumu pieņemšanas aspektā ir neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar pārvadi.
2. Lai nodrošinātu 1. punktā minēto pārvades sistēmas īpašnieka neatkarību, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:
- (a) personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka vadību, neiesaistās integrētā elektroenerģijas uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir ikdienā atbildīgas par elektroenerģijas ražošanu, sadali un piegādi;

- (b) veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kuras atbildīgas par pārvades sistēmas īpašnieka vadību, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi; un
- (c) pārvades sistēmas īpašnieks izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāsta pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Par atbilstības programmas kontroli atbildīgā persona vai struktūra iesniedz regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

~~3. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka pārvades sistēmas īpašnieks pilnībā ievēro 2. punktu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

~~V NODAĻA~~ **3. iedala** **NEATKARĪGS PĀRVADES OPERATORS**

~~4617.~~ pants

Aktīvi, iekārtas, darbinieki un identitāte

1. Pārvades sistēmu operatoru rīcībā ir vajadzīgie cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, lai tie varētu pildīt šajā direktīvā noteiktos pienākumus un veikt elektroenerģijas pārvades darbības, jo īpaši:
 - (a) elektroenerģijas pārvades darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi, tostarp pārvades sistēma, pieder pārvades sistēmas operatoram;
 - (b) elektroenerģijas pārvades darbības veikšanai, tostarp korporatīvo uzdevumu veikšanai, vajadzīgais personāls ir pārvades sistēmas operatora darbinieki;
 - (c) aizliegta darbinieku nomāšana un pakalpojumu sniegšana vertikāli integrētiem uzņēmumiem vai no tiem. Pārvades sistēmas operators tomēr var sniegt pakalpojumus vertikāli integrētam uzņēmumam tiktāl, ciktāl:

šo pakalpojumu sniegšana nediskriminē ☒ sistēmas izmantotājus ☒ ~~tikla lietotājus~~, ir pieejama visiem ☒ sistēmas izmantotājiem ☒ ~~tikla lietotājiem~~ ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem un neierobežo, nekropļo un nekavē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā; un

– šo pakalpojumu sniegšanas noteikumus un nosacījumus apstiprina regulatīvā iestāde;
 - (d) neskarot saskaņā ar ~~4920.~~ pantu pieņemtos uzraudzības struktūras lēmumus, vertikāli integrētais uzņēmums pēc pārvades sistēmas operatora atbilstīga pieprasījuma savlaicīgi dara pārvades sistēmas operatoram pieejamus atbilstīgus finanšu resursus turpmākiem ☒ investīciju ☒ ~~ieguldījumu~~ projektiem un/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.
2. Papildus ~~4012.~~ pantā minētajām darbībām elektroenerģijas pārvades darbība ietver vismaz šādas darbības:
 - (a) pārvades sistēmas operatora pārstāvēšana un kontaktu uzturēšana attiecībās ar trešām personām un regulatīvajām iestādēm;

- (b) pārstāvēt pārvades sistēmu operatoru elektroenerģijas pārvades operatoru Eiropas tīklā (☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~);
 - (c) piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, nediskriminējot sistēmas ☒ izmantotājus ☒ lietotājus vai ☒ izmantotāju ☒ lietotāju kategorijas;
 - (d) iekasēt visas maksas, kas saistītas ar pārvades sistēmu, tostarp piekļuves maksas, ~~balansēšanas maksas par palīgpakalpojumiem, piemēram, pakalpojumu iepirkumu (balansēšanas izmaksas, enerģijas zudumi)~~ $\Rightarrow$ un maksas par papildpakalpojumiem $\Leftarrow$;
 - (e) nodrošināt, uzturēt un pilnveidot drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu pārvades sistēmas darbību;
 - (f) plānot ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, nodrošinot sistēmas ilgtermiņa spēju apmierināt saprātīgu pieprasījumu un garantēt piegādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒;
 - (g) izveidot atbilstīgus kopuzņēmumus, ietverot vienu vai vairākus pārvades sistēmu operatorus, elektroenerģijas ☒ biržas ☒ ~~apmaiņas~~ uzņēmumus un citus attiecīgus ☒ aktorus ☒ ~~iesaistītās personas~~, kas cenšas attīstīt reģionālo tirgu izveidi vai veicināt liberalizācijas procesu; un
 - (h) visi korporatīvie pakalpojumi, tostarp juridiskie pakalpojumi, grāmatvedība un IT pakalpojumi.
3. Pārvades sistēmu operatorus izveido juridiskajā formā, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/101/EK ⁵⁵ ~~Padomes Direktīvas 68/151/EEK~~ ~~(19)~~ 1. pantā ~~49~~.
 4. Pārvades sistēmas operators tā korporatīvajā identitātē, saziņā, zīmola veidošanā un telpās ~~nemaldinā~~ ~~nedrīkst maldināt~~ attiecībā uz vertikāli integrēta uzņēmuma atsevišķo vai kādas tā daļas identitāti.
 5. Saistībā ar IT sistēmām vai aprīkojumu un drošības piekļuves sistēmām pārvades sistēmas operators neizmanto ne IT sistēmas vai iekārtas, ne fiziskās telpas un drošības piekļuves sistēmas kopīgi ar vertikāli integrēta uzņēmuma jebkuru daļu, ne arī vienus un tos pašus konsultantus vai ārējos līgumslēdzējus.
 6. Pārvades sistēmu operatoru grāmatvedības revīziju veic revidents, kas nav tas pats revidents, kurš veic grāmatvedības revīziju vertikāli integrētā uzņēmumā vai kādā no tā daļām.

~~4748.~~ pants

Pārvades sistēmas operatora neatkarība

1. Neskarot atbilstīgi ~~4920.~~ pantam pieņemtus uzraudzības struktūras lēmumus, pārvades sistēmas operatoram ir:
 - (a) neatkarīgi no vertikāli integrēta uzņēmuma – reālas lēmumu pieņemšanas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmas darbību, uzturēšanai un attīstīšanai vajadzīgajiem aktīviem; un

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīva 2009/101/EK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 48. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 258, 1.10.2009., 11. lpp.) ~~49~~.

- (b) tiesības piesaistīt līdzekļus kapitāla tirgū, jo īpaši aizņemoties un palielinot kapitālu.
2. Pārvades sistēmas operators vienmēr nodrošina, ka viņam ir vajadzīgie resursi, lai pienācīgi un efektīvi veiktu pārvades darbību, kā arī lai uzturētu un attīstītu efektīvas, drošas un saimnieciski izdevīgas pārvades sistēmas.
3. ☒ Vertikāli integrētajam uzņēmuma un tā ~~☒ Vertikāli integrētu uzņēmumu~~ meitasuzņēmumiem, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, nav tieša vai netieša kapitāla pārvades sistēmas operatorā. Pārvades sistēmas operatoram nav nekāda nedz tieša, nedz netieša kapitāla vertikāli integrētā ražošanas vai piegādes uzņēmumā, nedz tas saņem dividendes vai kādu citu finansiālu labumu no šā meitasuzņēmuma.
4. Pārvades sistēmas operatora vispārējās pārvaldes struktūra un korporatīvie statūti nodrošina pārvades sistēmas operatora efektīvu neatkarību atbilstīgi šai iedaļai. Vertikāli integrēts uzņēmums tieši vai netieši nenosaka pārvades sistēmas operatora konkurētspējīgu rīcību attiecībā uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību vai attiecībā uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi ~~51~~ 22. pantam.
5. Pildot šīs direktīvas ☒ 40 ~~☒ 12~~. pantā un ☒ 46 ~~☒ 17~~. panta 2. punktā paredzētos uzdevumus un ievērojot $\Rightarrow$ pienākumus, kas noteikti $\Leftarrow$ [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ☒ 14. ~~☒ 15~~, 16., ☒ 17. ~~☒ 47~~ ~~☒ 48~~. pantā, pārvades sistēmu operatori nediskriminē dažādas personas vai struktūras un neierobežo, neizkropļo vai netraucē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā.
6. Tirdzniecības un finansiālas attiecības starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, tostarp pārvades sistēmas operatora aizdevumi vertikāli integrētam uzņēmumam, atbilst tirgus noteikumiem. Pārvades sistēmas operatoram ir šādu komerciālu un finansiālu attiecību detalizēta uzskaitē, un tas šo uzskaiti dara pieejamu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma.
7. Pārvades sistēmas operators iesniedz regulatīvajai iestādei apstiprināšanai visus tirdzniecības un finanšu ~~no~~ līgumus ar vertikāli integrēto uzņēmumu.
8. Pārvades sistēmas operators informē regulatīvo iestādi par ~~46~~ 47. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem finanšu līdzekļiem, kas pieejami turpmākiem ☒ investīciju ~~☒ ieguldījumu~~ projektiem un/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.
9. Vertikāli integrēts uzņēmums atturas no jebkādas rīcības, kas kavētu vai ierobežotu pārvades sistēmas operatoru pildīt šajā nodaļā minētās saistības un liktu pārvades sistēmas operatoram lūgt vertikāli integrēta uzņēmuma atļauju, lai izpildītu šīs saistības.
10. Uzņēmumu, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgu šīs nodaļas prasībām, attiecīgā dalībvalsts apstiprina un norīko ~~par~~ par pārvades sistēmas operatoru. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas ~~52~~ 48. pantā un [Regulas (EK) Nr. 714/2009 ~~348~~. pantā, kā ierosināts ar COM(2016)861/2], vai arī šīs direktīvas ~~53~~ 49. pantā.

48 ~~49~~. pants

Pārvades sistēmas operatora darbinieku un vadības neatkarība

1. Lēmumu par pieņemšanu darbā un atjaunošanu amatā, darba apstākļiem, tostarp atalgojumu un amata pilnvaru termiņa beigām personai, kas atbildīga par vadību,

un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem pieņem pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūra, kas norīkota saskaņā ar 4920. pantu.

2. Regulatīvajai iestādei dara zināmu to personu identitāti, kuras uzraudzības struktūra ierosinājusi iecelt par personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem vai atjaunot šajos amatos, un nosacījumus, kas reglamentē šo personu amata pilnvaru termiņu, tā ilgumu un izbeigšanos, kā arī iemeslus jebkuram ierosinājumam pārtraukt šādu amata pilnvaru termiņu. Šā panta 1. punktā minētie nosacījumi un lēmumi kļūst saistoši vienīgi tad, ja trīs nedēļās pēc paziņošanas regulatīvā iestāde nav iebildusi pret tiem.

Regulatīvā iestāde var iebilst pret 1. punktā minētajiem lēmumiem, ja:

- (a) rodas šaubas par tās personas profesionālo neatkarību, kuru ierosināts iecelt par personu, kas atbildīga par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekli; vai
 - (b) amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgas izbeigšanas gadījumā pastāv šaubas par šādas priekšlaicīgas izbeigšanas pamatotību.
3. Trīs gadus pirms iecelšanas amatā personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai ~~par~~ pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem, uz kuriem attiecas šis punkts, nav bijis profesionāla amata vai pienākumu, tiešas vai netiešas līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību ar vertikāli integrēto uzņēmumu vai kādu tā daļu, vai to kontrolējošo akcionāru, kas nav pārvades sistēmas operators.
 4. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā citā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā vai to kontrolējošā akcionārā nav nekāda cita profesionāla amata vai atbildības, tiešas vai netiešas līdzdalības un uzņēmējdarbības attiecību.
 5. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā kā vien pārvades sistēmas operatorā nav līdzdalības, un viņi tieši vai netieši negūst nekādu finansiālu labumu. Viņu atalgojums nav atkarīgs no vertikāli integrēta uzņēmuma darbībām vai rezultātiem kā vien no pārvades sistēmas operatora darbībām vai rezultātiem.
 6. Efektīvas tiesības pārsūdzēt regulatīvajai iestādei ir garantētas attiecībā uz visām sūdzībām, ko par amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgu pārtraukšanu iesniedz personas, kuras atbildīgas par vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvās struktūras locekļi.
 7. Pēc amata pilnvaru termiņa beigām pārvades sistēmas operatorā par vadību atbildīgajām personām un/vai administratīvo struktūru locekļiem vismaz četrus gadus nav profesionālā amata vai atbildības, līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību nevienā no vertikāli integrēta uzņēmuma daļām kā vien pārvades sistēmas operatorā, vai to kontrolējošā akcionārā.
 8. Šā panta 3. punktu piemēro lielākajai daļai personu, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem.

Personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļi, uz kuriem neattiecas 3. punkts, vismaz sešus mēnešus pirms viņu iecelšanas amatā nav veikuši vadības vai citas attiecīgas darbības vertikāli integrētajā uzņēmumā.

Šā punkta pirmo daļu un 4. līdz 7. punktu piemēro attiecībā uz visām personām, kas pieder izpildvadībai, un personām, kas ir viņu tiešā pakļautībā jautājumos, kuri saistīti ar tīkla darbību, uzturēšanu vai attīstību.

~~4920.~~ pants

Uzraudzības struktūra

1. Pārvades sistēmas operatoram ir uzraudzības struktūra, kas atbild par tādu lēmumu pieņemšanu, kuri varētu būtiski ietekmēt pārvades sistēmas operatora akcionāru akciju vērtību, jo īpaši tādu lēmumu pieņemšanu, kas attiecas uz gada un ilgtermiņa finanšu plāna apstiprināšanu, pārvades sistēmas operatora parādsaistībām un akcionāriem izdalīto dividendžu apjomu. Uzraudzības struktūras kompetencē nav lēmumi, kas attiecas uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību, un uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi ~~5122.~~ pantam.
2. Uzraudzības struktūrā ir locekļi no vertikāli integrēta uzņēmuma, no trešo personu akcionāriem un, ja to nosaka attiecīgi dalībvalstu tiesību akti, locekļi no citām ieinteresētajām personām, piemēram, pārvades sistēmas operatora darbinieki.
3. Šīs direktīvas ~~4849.~~ panta 2. punktu un 3. līdz 7. punktu piemēro vismaz pusei uzraudzības struktūras locekļu, atņemot vienu no uzraudzības struktūras locekļu kopskaita.

Šīs direktīvas ~~4849.~~ panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunktu piemēro visiem uzraudzības struktūras locekļiem.

~~5024.~~ pants

Atbilstības programma un atbilstības amatpersona

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori izstrādā un īsteno atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu diskriminācijas nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Programmu nodod apstiprināšanai regulatīvajā iestādē. Neskarot valsts regulatora pilnvaras, atbilstību programmai neatkarīgi uzrauga atbilstības amatpersona.
2. Atbilstības amatpersonu ieceļ uzraudzības struktūrā, un to apstiprina regulatīvā iestāde. Regulatīvā iestāde var atteikties apstiprināt atbilstības amatpersonu tikai neatkarības trūkuma vai profesionālo spēju trūkuma dēļ. Atbilstības amatpersona var būt fiziska vai juridiska persona. Uz atbilstības amatpersonu attiecas ~~4849.~~ panta 2. līdz 8. punkts.
3. Atbilstības amatpersonas pienākums ir:
 - (a) uzraudzīt atbilstības programmas īstenošanu;

- (b) sagatavot gada ziņojumu, norādot pasākumus, kas veikti atbilstības programmas īstenošanai, un iesniegt to regulatīvajai iestādei;
 - (c) ziņot uzraudzības struktūrai un sniegt ieteikumus attiecībā uz atbilstības programmu un tās īstenošanu;
 - (d) informēt regulatīvo iestādi par jebkādiem būtiskiem pārkāpumiem attiecībā uz atbilstības programmas īstenošanu; un
 - (e) ziņot regulatīvajai iestādei par tirdzniecības un finansiālām attiecībām starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru.
4. Atbilstības amatpersona iesniedz regulatīvajai iestādei ierosinātos lēmumus par ☒ investīciju ☒ ~~ieguldījumu~~ plānu vai par atsevišķiem ☒ investīcijām ☒ ~~ieguldījumiem~~. Tas nozīmē, vēlākais, tad, kad pārvades sistēmas operatora vadība un/vai kompetentā administratīvā iestāde tos iesniedz uzraudzības struktūrai.
 5. Ja vertikāli integrēts uzņēmums pilnsapulcē vai pēc tās ieceltu vadības locekļu balsojuma ir apturējis tāda lēmuma pieņemšanu, tādējādi apturot vai kavējot ☒ investīcijas ☒ ~~ieguldījumus~~ tīklā, kurā saskaņā ar tīkla attīstības desmit gadu plānu ir jāveic turpmākajos trijos gados, atbilstības amatpersona par to ziņo regulatīvajai iestādei, kura tad rīkojas saskaņā ar ~~5122.~~ pantu.
 6. Noteikumus, ar ko reglamentē atbilstības amatpersonas pilnvaras vai nodarbināšanas nosacījumus, tostarp viņa pilnvaru ilgumu, apstiprina regulatīvā iestāde. Šie noteikumi nodrošina atbilstības amatpersonas neatkarību, tostarp nodrošina to ar visiem pienākumu izpildei nepieciešamajiem resursiem. Atbilstības amatpersonai tās pilnvaru laikā ~~nav nedrīkst būt~~ nekādas citas amatas vai profesionālās pienākumu, kā arī tiešas vai netiešas līdzdalības kādā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām vai to kontrolējošā akcionārā.
 7. Atbilstības amatpersona regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņo regulatīvajai iestādei, un tai ir tiesības regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņot pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūrai.
 8. Atbilstības amatpersona var piedalīties visās pārvades sistēmas operatora vadības un administratīvās struktūras un uzraudzības struktūras sanāsmēs, kā arī pilnsapulcēs. Atbilstības amatpersona piedalās visās sanāsmēs, kurās izskata šādus jautājumus:
 - (a) tīkla piekļuves nosacījumi, kā noteikts [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM92016)861/2], jo īpaši attiecībā uz tarifiem, trešo personu piekļuvi pakalpojumiem, jaudas ☒ piešķiršanu ☒ ~~sadalī~~ un pārslodzes vadību, ☒ pārrēķināšanu ☒ ~~pārskatāmību, balansēšanu~~ ⇒ papildpakalpojumiem ⇐ un sekundāriem tirgiem;
 - (b) projekti, kas sākti, lai pārvades sistēma darbotos, tiktu uzturēta un attīstīta, tostarp ☒ investīcijas ☒ ~~ieguldījumi~~ starpsavienojumos un savienojumos;
 - (c) elektroenerģijas pirkšana vai pārdošana pārvades sistēmas darbības vajadzībām.
 9. Atbilstības amatpersona uzrauga pārvades sistēmas operatora atbilstību ~~4116.~~ pantam.
 10. Atbilstības amatpersonai ir piekļuve visiem pārvades sistēmas operatora attiecīgajiem datiem un birojiem, un visai informācijai, kas vajadzīga tās pienākumu izpildei.

11. Uzraudzības struktūra pēc regulatīvās iestādes apstiprinājuma var atlaist no amata atbilstības amatpersonu. Tā atlaiž atbilstības amatpersonu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ.
12. Atbilstības amatpersonai bez iepriekšēja paziņojuma ir piekļuve pārvades sistēmas operatora birojiem.

5122. pants

Tīkla attīstība un pilnvaras pieņemt lēmumus par ☒ investīcijām ☒ ieguldījumiem

1. ~~Katru gadu~~ ⇨ Vismaz reizi divos gados ⇨ pārvades sistēmas operators pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām iesniedz regulatīvajai iestādei tīkla attīstības desmit gadu plānu, kura pamatā ir pašreizējais un plānotais piedāvājums un pieprasījums. Minētajā tīkla attīstības plānā ietver efektīvus pasākumus, lai garantētu sistēmas ~~piemērotību~~ ☒ pietiekamību ☒ un piegādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒.
2. Tīkla attīstības desmit gadu plānā jo īpaši:
 - (a) norāda tirgus dalībniekiem galveno pārvades infrastruktūru, kas jāizveido vai jāatjaunina nākamajos 10 gados;
 - (b) ietver visus ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, par kurām jau pieņemts lēmums, un nosaka jaunus ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, kas jāveic nākamajos trīs gados; un
 - (c) paredz grafikus visiem ☒ investīciju ☒ ieguldījumu projektiem.
3. Izstrādājot tīkla attīstības desmit gadu plānu, pārvades sistēmas operators izmanto saprātīgus pieņēmumus attiecībā uz ražošanu, piegādi, ⇨ enerģijas uzkrāšanu, ⇨ patēriņu un tirdzniecību ar citām valstīm, ņemot vērā reģionālo un ☒ Savienības ☒ Kopienas mēroga tīklu ☒ investīciju ☒ ieguldījumu plānus.
4. Regulatīvā iestāde atklāti un pārskatāmi apspriežas ar visiem pašreizējiem vai iespējamajiem ☒ sistēmas izmantotājiem ☒ ~~tīkla lietotājiem~~ par tīkla attīstības desmit gadu plānu. Personas un uzņēmumus, kas vēlas būt potenciālie ☒ sistēmas izmantotāji ☒ ~~tīkla lietotāji~~, var lūgt pamatot šādas prasības. Regulatīvā iestāde publicē apspriešanās procesā gūtos rezultātus, jo īpaši attiecībā uz iespējamajām ☒ investīciju ☒ ieguldījumu vajadzībām.
5. Regulatīvā iestāde pārbauda, vai tīkla attīstības desmit gadu plāns attiecas uz visām ☒ investīciju ☒ ieguldījumu vajadzībām, kas identificētas apspriešanās procesā, un vai tas atbilst nesaistošajam ☒ Savienības ☒ Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānam (☒ Savienības ☒ Kopienas tīkla attīstības plāns), kā minēts [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2, 27. panta b) punktā 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā]. Ja rodas šaubas par atbilstību ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības plānam, regulatīvā iestāde apspriežas ar Aģentūru. Regulatīvā iestāde var lūgt pārvades sistēmas operatoru grozīt viņa tīkla attīstības desmit gadu plānu.
6. Regulatīvā iestāde uzrauga un izvērtē tīkla attīstības desmit gadu plāna īstenošanu.
7. Ja ~~tādu iemeslu dēļ, kas nav sevišķi svarīgi un kas ir ārpus tā kontroles~~, pārvades sistēmas operators ☒, izņemot, ja tas notiek sevišķi svarīgu un ārpus tā kontroles esošu iemeslu dēļ, ☒ neveic ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus, kas atbilstīgi tīkla attīstības desmit gadu plānam bija jāveic tuvākajos trīs gados, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajai iestādei ir jāveic vismaz viens no turpmāk norādītajiem pasākumiem,

lai nodrošinātu, ka attiecīgās ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~ tiek veiktas, ja šīs ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~, pamatojoties uz jaunāko tīkla attīstības desmit gadu plānu, joprojām ir nozīmīgas:

- (2) jāliek pārvades sistēmas operatoram veikt attiecīgās ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~ ~~ieguldījumus~~;
- (a) jāriko konkurss, kas attiecīgās ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~ gadījumā būtu atvērts visiem ~~ie~~ investoriem ~~ie~~; vai
- (b) jāliek pārvades sistēmas operatoram pieņemt kapitāla palielinājumu, lai finansētu vajadzīgās ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~, un jāļauj neatkarīgiem ~~ie~~ investoriem ~~ie~~ piedalīties kapitāla veidošanā.

Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, tā var likt pārvades sistēmas operatoram piekrist vienam vai vairākiem no turpmāk norādītajiem:

- trešās personas nodrošinātam finansējumam;
- trešās personas veiktiem būvdarbiem;
- pašam veikt attiecīgo jauno aktīvu būvniecību;
- pašam ekspluatēt attiecīgos jaunus aktīvus.

Pārvades sistēmas operators sniedz ~~ie~~ investoriem ~~ie~~ visu ~~ie~~ investīcijas ~~ie~~ veikšanai vajadzīgo informāciju, un tas ~~ie~~ pieslēdz ~~ie~~ saista jaunus aktīvus ~~ar~~ pārvades sistēmā ~~un~~ cenšas veicināt ~~ie~~ investīciju ~~ie~~ projekta īstenošanu.

Attiecīgos finanšu pasākumus apstiprina regulatīvā iestāde.

8. Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi 7. punkta pirmajā daļā paredzētās pilnvaras, attiecīgie tarifu noteikumi attiecas uz izmaksām, kas saistītas ar attiecīgajiem ~~ie~~ investīcijām ~~ie~~.

~~ie~~ 4. IEDAĻA

PĀRVADES SISTĒMU OPERATORU NORĪKOŠANA UN SERTIFIKĀCIJA ~~ie~~

5240. pants

Pārvades sistēmu operatoru norīkošana un sertifikācija

1. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru, to sertificē saskaņā ar kārtību, kas noteikta šā panta 4., 5. un 6. punktā un [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ~~348.~~ pantā.
2. Uzņēmumus, ~~kam pieder pārvades sistēma un~~ ko valsts regulatīvā iestāde saskaņā ar turpmāk izklāstīto sertifikācijas procedūru sertificējusi kā atbilstošus ~~439.~~ panta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par pārvades sistēmu operatoriem. Pārvades sistēmu operatoru norīkošanu dara zināmu Komisijai un publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
3. Pārvades sistēmu operatori regulatīvajai iestādei ziņo par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ varētu būt vajadzība atkārtoti izvērtēt viņu atbilstību ~~439.~~ panta prasībām.

4. Regulatīvās iestādes pastāvīgi uzrauga pārvades sistēmu operatoru pastāvīgu atbilstību ~~439.~~ panta prasībām. Tās sāk sertifikācijas procedūru atbilstības nodrošināšanai:
 - (a) ja tās saņem pārvades sistēmas operatora paziņojumu atbilstīgi 3. punktam;
 - (b) pēc savas iniciatīvas, ja tās ir informētas, ka plānotās tiesību vai ietekmes izmaiņas pārvades sistēmas īpašniekā vai pārvades sistēmas operatorā var radīt ~~439.~~ panta pārkāpumu, vai ja tām ir iemesls uzskatīt, ka šāds pārkāpums varētu būt noticis; vai
 - (c) pēc pamatota Komisijas pieprasījuma.
5. Regulatīvās iestādes pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas vai no Komisijas pieprasījuma dienas. Pēc šā termiņa beigām sertifikāciju uzskata par piešķirtu. Regulatīvās iestādes skaidri izteikts vai noklusējuma lēmums stājas spēkā vienīgi pēc 6. punktā izklāstītās procedūras pabeigšanas.
6. Skaidri izteiktu vai noklusējuma lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju regulatīvā iestāde kopā ar visu atbilstīgo informāciju, kas saistīta ar šo lēmumu, bez kavēšanās paziņo Komisijai. Komisija rīkojas saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2, ~~348.~~ pantā] paredzēto procedūru.
7. Regulatīvās iestādes un Komisija no pārvades sistēmu operatoriem un uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, var pieprasīt visu informāciju, kas tām vajadzīga šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.
8. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

~~534.~~ pants

Sertifikācija attiecībā uz trešām valstīm

1. Ja sertifikāciju lūdz pārvades sistēmas īpašnieks vai pārvades sistēmas operators, kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, regulatīvā iestāde to dara zināmu Komisijai.
Regulatīvā iestāde arī tūlīt dara zināmus Komisijai visus apstākļus, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt kādas pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.
2. Pārvades sistēmas operators dara zināmus regulatīvajai iestādei visus apstākļus, kādēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.
3. Regulatīvā iestāde pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju četros mēnešos no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas. Tā atsaka sertifikāciju, ja nav pierādīts:
 - (a) ka attiecīgais operators atbilst ~~439.~~ panta prasībām; un
 - (b) regulatīvajai iestādei vai citai kompetentai dalībvalsts norīkotai iestādei, ka sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs dalībvalstu un ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒. Izskatot šo jautājumu, regulatīvā iestāde vai cita norīkotā kompetentā iestāde ņem vērā:

- ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ un kurā ir risināti ar energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒ saistīti jautājumi;
 - dalībvalstu tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek ar to noslēgti nolīgumi, ciktāl tie atbilst ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem; un
 - citus konkrētus lietas faktus un apstākļus un attiecīgo trešo valsti.
4. Regulatīvā iestāde lēmumu nekavējoties dara zināmu Komisijai kopā ar visu attiecīgo informāciju par šo lēmumu.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvā iestāde un/vai 3. punkta b) apakšpunktā minētā norīkotā kompetentā iestāde pirms lēmuma pieņemšanas par sertifikāciju lūdz Komisijas atzinumu par to, vai:
- (a) attiecīgais operators atbilst ~~439.~~ panta prasībām; un
 - (b) sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒.
6. Komisija izskata 5. punktā minēto lūgumu tūlīt pēc saņemšanas. Divos mēnešos pēc lūguma saņemšanas Komisija sniedz atzinumu valsts regulatīvajai iestādei vai norīkotajai kompetentajai iestādei, ja lūgumu ir iesniegusi šī iestāde.
- Gatavojot atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūras, attiecīgās dalībvalsts un ieinteresēto personu viedokļus. Ja Komisija izsaka šādu lūgumu, divu mēnešu termiņu pagarina par diviem mēnešiem.
- Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajā termiņā nesniedz atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.
7. Izvērtējot, vai kontrole, ko īsteno kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, apdraudēs ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒, Komisija ņem vērā:
- (a) konkrētus lietas faktus un attiecīgo trešo valsti vai trešās valstis; un
 - (b) ~~Kopienas~~ ☒ Eiropas Savienības ☒ tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ un kurā ir risināti ar energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒ saistīti jautājumi;
8. Valsts regulatīvā iestāde pēc 6. punktā minētā divu mēnešu termiņa beigām pieņem galīgo lēmumu par sertifikāciju. Pieņemot galīgo lēmumu, valsts regulatīvā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas atzinumu. Dalībvalstīm jebkurā gadījumā ir tiesības atteikt sertifikāciju, ja sertifikācijas piešķiršana apdraud attiecīgās dalībvalsts energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒ vai citas dalībvalsts energoapgādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒. Ja dalībvalsts ir norādījusi citu kompetentu iestādi, lai izvērtētu 3. punkta b) apakšpunktu, tā var prasīt, lai valsts regulatīvā iestāde galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar attiecīgās kompetentās iestādes izvērtējumu. Valsts regulatīvās iestādes galīgo lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā. Ja galīgais lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma, attiecīgā dalībvalsts sniedz un kopā ar minēto lēmumu publicē šāda lēmuma pamatojumu.

9. Šis pants neietekmē dalībvalstu tiesības atbilstīgi ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem veikt savas juridiskās kontroles, lai sargātu leģitīmās intereses saistībā ar sabiedrisko kārtību.

~~10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

10. ~~11.~~ Šis pants, izņemot tā 3. punkta a) apakšpunktu, attiecas arī uz dalībvalstīm, uz kurām attiecas atkāpe saskaņā ar ~~66~~44. pantu.

↓ jauns

54. pants

Uzkrātuvju piederība pārvades sistēmu operatoriem un pārvades sistēmu operatoru sniegtie papildpakalpojumi

1. Nav atļauts, ka pārvades sistēmu operatoriem pieder enerģijas uzkrātuves vai ka tie pārvalda vai ekspluatē enerģijas uzkrātuves, un tiem ne tieši, ne netieši nepieder kontroles aktīvi, kas nodrošina papildpakalpojumus.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var atļaut, ka pārvades sistēmu operatoriem pieder, ka tie pārvalda vai ekspluatē uzkrātuves vai līdzekļus, ar kuriem nodrošina ar frekvences kontroli nesaistītus papildpakalpojumus, ja izpildās šādi nosacījumi:
 - (a) pēc atklātas un pārredzamas konkursa procedūras citas personas nav izrādījušas interesi par to, lai tām piederētu uzkrātuves, par to kontroli, pārvaldību vai ekspluatāciju, piedāvājot uzkrāšanas un/vai ar frekvences kontroli nesaistītus papildpakalpojumus pārvades sistēmu operatoram;
 - (b) šādas uzkrātuves vai ar frekvences kontroli nesaistīti papildpakalpojumi ir nepieciešami, lai pārvades sistēmu operatori saskaņā ar šo direktīvu varētu izpildīt savus pienākumus attiecībā uz pārvades sistēmas efektīvu, uzticamu un drošu ekspluatāciju, un tās neizmanto, lai pārdotu elektroenerģiju tirgū; un
 - (c) regulatīvā iestāde ir izvērtējusi šādas atkāpes nepieciešamību, ņemot vērā šā punkta a) un b) apakšpunkta nosacījumus, un ir piešķirusi apstiprinājumu.
3. Lēmumu piešķirt atkāpi paziņo Aģentūrai un Komisijai, pievienojot attiecīgu informāciju par pieprasījumu un iemesliem atkāpes piešķiršanai.
4. Pārvades sistēmas operators regulāri vai vismaz reizi piecos gados veic sabiedrisko apspriešanu par nepieciešamajiem uzkrāšanas pakalpojumiem, lai izvērtētu tirgus dalībnieku potenciālo interesi par investēšanu šādās uzkrātuvēs un izbeigtu savas darbības uzkrāšanas jomā, ja trešās personas spēj šo pakalpojumu nodrošināt rentablā veidā.

VII NODAĻA 5. iedalā
Atsevišķa uzskaitē un grāmatvedības ☒ pārredzamība ☒
pārskatāmība

~~5530.~~ pants
Tiesības uz piekļuvi grāmatvedībai

1. Dalībvalstīm vai to norīkotām kompetentām iestādēm, tostarp ~~5735.~~ pantā minētajām regulatīvajām iestādēm, ciktāl tas vajadzīgs to funkciju veikšanai, ir tiesības uz piekļuvi elektroenerģijas uzņēmumu grāmatvedībai, kā noteikts ~~5631.~~ pantā.
2. Dalībvalstis un visas norīkotās kompetentās iestādes, tostarp regulatīvās iestādes, ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju. Dalībvalstis var paredzēt šādas informācijas izpaušanu, ja tas vajadzīgs, lai kompetentās iestādes varētu veikt savas funkcijas.

~~5631.~~ pants
Atsevišķa uzskaitē

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka elektroenerģijas uzņēmumos uzskaiti veic saskaņā ar 2. un 3. punktu.
2. Neatkarīgi no īpašumtiesību sistēmas vai juridiskās formas elektroenerģijas uzņēmumi sagatavo, iesniedz revīzijai un publicē savus gada pārskatus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību normām par uzņēmumu ar ierobežotu atbildību gada pārskatiem, kuras pieņemtas atbilstīgi ☒ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2013/34/ES⁵⁶ ~~☒ Padomes Ceturtajai direktīvai 78/660/EEK (1978. gada 25. jūlijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu⁵⁷ un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem⁵⁸.~~

Uzņēmumi, kam juridiski nav pienākuma publicēt gada pārskatus, to eksemplāru glabā galvenajā birojā, kur tas ir publiski pieejams.

3. Elektroenerģijas uzņēmumi savā iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita pārvades un sadales darbības, kā tas būtu jādara, ja attiecīgās darbības veiktu atsevišķi uzņēmumi, lai tādējādi izvairītos no diskriminācijas, šķērssubsidēšanas un konkurences izkropļošanas. Tie arī veic konsolidējamu uzskaiti par citām ar elektroenerģiju saistītām darbībām, kas neattiecas uz pārvadi vai sadali. ~~Līdz 2007. gada 1. jūlijam~~

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁵⁷ Direktīvas 78/660/EEK nosaukums ir koriģēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārmurēšanu saskaņā ar Amsterdamas Līguma 12. pantu; sākotnējā atsauce bija uz 54. panta 2. punkta g) apakšpunktu.

⁵⁸ OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.

~~elektroenerģijas uzņēmumi veic atsevišķu uzskaiti par piegādēm tiesīgiem lietotājiem un par piegādēm lietotājiem, kas nav tiesīgie lietotāji.~~ Uzskaitē norāda ieņēmumus no īpašumā esošas pārvades vai sadales sistēmas. Attiecīgā gadījumā tie veic konsolidētu uzskaiti par citām darbībām, kas nav saistītas ar elektroenerģiju. Iekšējā grāmatvedība ietver bilanci un peļņas un zaudējumu pārskatu par katru darbību.

4. Veicot 2. punktā minēto revīziju, jo īpaši pārbauda 3. punktā minētā pienākuma ievērošanu attiecībā uz diskriminācijas un šķērssubsidēšanas nepieļaušanu.

~~VII NODAĻA~~

~~SISTĒMAS PIEKĻUVES ORGANIZĀCIJA~~

~~VIII NODAĻA~~ VALSTS REGULATĪVĀS IESTĀDES

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

~~5735.~~ pants

Regulatīvo iestāžu norīkošana un neatkarība

1. Katra dalībvalsts norīko vienu valsts regulatīvo iestādi valsts līmenī.
2. Šā panta 1. punkts neliedz dalībvalstīs norīkot citas regulatīvās iestādes reģionu līmenī, ja vien tur ir viens vadošais pārstāvis ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ mēroga pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē, kā noteikts [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)863/2] ~~2214.~~ panta 1. punktā.
3. Atkāpjoties no ~~šā panta~~ 1. punkta, dalībvalsts var norīkot regulatīvās iestādes mazām sistēmām ģeogrāfiski nodalītā reģionā, kurā 2008. gadā patēriņš nepārsniedza 3 % no tās dalībvalsts kopējā patēriņa, kurā tas atrodas. Šī atkāpe neskar to, ka tiek iecelts viens vadošais pārstāvis ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ līmeņa pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai Aģentūras Regulatoru valdē saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)863/2, ~~2214.~~ panta 1. punktu.
4. Dalībvalstis garantē regulatīvās iestādes neatkarību un nodrošina, ka tā izmanto savas pilnvaras taisnīgi un ☒ pārredzami ~~☒ pārskatāmi~~. Tādēļ dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvā iestāde, veicot šajā direktīvā un saistītajos tiesību aktos paredzētos regulatīvos uzdevumus:
 - (a) ir juridiski un funkcionāli neatkarīga no citām publiskām vai privātām struktūrām;
 - (b) nodrošina, ka tās personāls un par tās vadību atbildīgās personas:
 - (i) darbojas neatkarīgi no tirgus interesēm; un
 - (ii) veicot regulatīvus uzdevumus, neprasa un nepieņem tiešus norādījumus no valdības vai citām publiskām vai privātām struktūrām. Attiecīgos gadījumos šīs prasības neskar ciešu sadarbību ar citām attiecīgām valsts iestādēm vai valdības

noteiktās vispārējās politikas ~~nostādnes~~ vadlīnijas , kas nav saistītas ar ~~5937.~~ pantā noteiktajām regulatīvajām pilnvarām un uzdevumiem.

5. Lai aizsargātu regulatīvās iestādes neatkarību, dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka:
- (a) regulatīvā iestāde var pieņemt lēmumus neatkarīgi no politiskām struktūrām un ka tai ir atsevišķi ikgadēji budžeta piešķirumi un iespēja neatkarīgi īstenot piešķirto budžetu, kā arī to, ka tai ir atbilstīgi cilvēkresursi un finanšu resursi, lai veiktu savus pienākumus; un
 - (b) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ uz noteiktu laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem, un šo termiņu var atjaunot vienu reizi;

 jauns

- (c) regulatīvās iestādes valdes locekļu vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem un publicētiem kritērijiem, izmantojot neatkarīgu un objektīvu procedūru, kas nodrošina, ka kandidātiem ir nepieciešamās prasmes un pieredze jebkādam attiecīgam amatam valsts regulatīvajā iestādē un ka notiek uzklauššana parlamentā;
- (d) ir spēkā noteikumi par interešu konfliktu, un regulatīvās iestādes valdes locekļu vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadības konfidencialitātes pienākumi nebeidzas līdz ar tiem piešķirtā pilnvaru termiņa beigām valsts regulatīvajā iestādē;
- (e) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību var atlaist tikai, pamatojoties uz iepriekšnoteiktiem pārredzamiem kritērijiem.

 2009/72/EK

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu dalībvalstis nodrošina atbilstīgu valdes vai vadības rotācijas sistēmu. Valdes locekļus vai, ja valdes nav, vadības locekļus var atbrīvot no amata pirms pilnvaru termiņa beigām vienīgi tad, ja viņi vairs neatbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem vai ir vainīgi attiecīgās valsts tiesību aktu pārkāpumā.

 2009/72/EK (pielāgots)
 jauns

~~5836.~~ pants

Regulatīvās iestādes vispārējie mērķi

Pildot šajā direktīvā noteiktos regulatīvos uzdevumus, regulatīvā iestāde veic visus piemērotos pasākumus, lai ~~5937.~~ pantā noteikto pienākumu un pilnvaru robežās ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm un kaimiņvalstu, tostarp trešo valstu, iestādēm , un, neskarot to kompetenci, sekmētu šādu mērķu sasniegšanu:

- (a) ciešā sadarbībā ar Aģentūru, citu dalībvalstu regulatīvajām iestādēm un Komisiju sekmēt ☒ Savienībā ☒ ~~Kopienā~~ konkurētspējīgu, ☒ elastīgu ☒ un drošu elektroenerģijas iekšējo tirgu, kurš ilgtermiņā neapdraud ~~vidē~~, un efektīvu tirgus atvēršanu visiem ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ lietotājiem un piegādātājiem, kā arī nodrošināt atbilstošus apstākļus energoapgādes tīklu efektīvai un uzticamai darbībai, ņemot vērā ilgtermiņa mērķus;
- (b) attīstīt ☒ konkurenciālus ☒ ~~konkurējošus~~ un pienācīgi funkcionējošus reģionālos ☒ pārrobežu ☒ tirgus ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ , lai sasniegtu a) punktā minēto mērķi;
- (c) likvidēt ierobežojumus elektroenerģijas tirdzniecībai starp dalībvalstīm, tostarp attīstīt pieprasījumam atbilstīgas pārrobežu pārvades jaudas, lai apmierinātu pieprasījumu un palielinātu valstu tirgu integrāciju, kas var sekmēt elektroenerģijas plūsmu visā ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒;
- (d) iespējami rentablākā veidā palīdzēt panākt uz patērētājiem orientētu drošu, uzticamu un efektīvu nediskriminējošu sistēmu izstrādi, kā arī veicināt sistēmu ~~piemērotību~~ ☒ pietiekamību ☒ un – atbilstīgi vispārīgiem enerģētikas politikas mērķiem – energoefektivitāti, kā arī gan liela un neliela apjoma elektroenerģijas ražošanas no ☒ atjaunojamiem energoresursiem ☒ ~~atjaunojamiem enerģijas avotiem~~, gan ☒ izkliedētas ☒ ~~decentralizētas~~ ražošanas integrāciju pārvades un sadales tīklos ☒ un to izmantošanas veicināšanu saistībā ar citiem gāzes vai siltuma energotīkliem ☒ ;
- (e) sekmē~~iet~~ot jaunu ražošanas jaudu piekļuvi tīklam ☒ un enerģijas uzkrātuvēm ☒ , jo īpaši atceļot šķēršļus, kas varētu kavēt jaunu dalībnieku un no ☒ atjaunojamiem energoresursiem ☒ ~~atjaunojamiem avotiem~~ iegūtas elektroenerģijas piekļuvi;
- (f) nodrošināt īstermiņā un ilgtermiņā atbilstošu stimulu ☒ sistēmas operatoriem ☒ ~~tīkla operatoriem~~ un ☒ sistēmas izmantotājiem ☒ ~~tīkla lietotājiem~~ palielināt ☒ sistēmas veiktspējas ☒ ~~tīkla~~ efektivitāti ☒ , jo īpaši energoefektivitāti, ☒ un sekmēt tirgus integrāciju;
- (g) ~~(g)~~ nodrošināt, ka lietotāji gūst labumu no valsts tirgus efektīvas darbības, sekmējot efektīvu konkurenci un palīdzot nodrošināt patērētāju aizsardzību;
- (h) ~~(h)~~ palīdzēt sasniegt augstus standartus attiecībā uz elektroenerģijas ☒ piegādes ☒ universālo pakalpojumu un sabiedrisko pakalpojumu, veicinot neaizsargāto lietotāju aizsardzību un nodrošinot piegādātāja maiņai nepieciešamo datu apmaiņas procesu atbilstību.

5937. pants

Regulatīvās iestādes pienākumi un pilnvaras

1. Regulatīvajai iestādei ir šādi pienākumi:
 - (a) atbilstīgi pārredzamiem kritērijiem noteikt vai apstiprināt pārvades vai sadales tarifus ~~vai~~ ☒ un ☒ to aprēķināšanas metodiku;
 - (b) nodrošināt, ka pārvades un sadales sistēmu operatori un, attiecīgā gadījumā, sistēmu īpašnieki, kā arī visi elektroenerģijas uzņēmumi ☒ un citi tirgus dalībnieki ☒ pilda saistības, kas izriet no šīs direktīvas ☒ , [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2], tīkla kodeksiem, kas pieņemti saskaņā ar [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar

COM(2016)861/2] 54 un 55. pantu, vadlīnijām, kas pieņemtas saskaņā ar [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] 57. Pantu, ~~↔~~ un citiem attiecīgajiem ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ~~↔~~ tiesību aktiem, tostarp saistības, kas attiecas uz pārrobežu jautājumiem;

↓ jauns

- (c) apstiprināt produktus un iepirkuma procesu ar frekvences kontroli nesaistītiem papildpakalpojumiem;
- (d) īstenot tīkla kodeksus un vadlīnijas, kas pieņemti saskaņā ar [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] 54.–57. pantu, izmantojot valsts pasākumus vai, ja tas nepieciešams, koordinētus reģionālus vai Savienības mēroga pasākumus;

↓ 2009/72/EK
⇒ jauns

- (e) ~~↔~~ saistībā ar pārrobežu jautājumiem sadarboties ar attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestādi vai iestādēm un Aģentūru ⇒ , jo īpaši, piedaloties Aģentūras Regulatoru valdē, saskaņā ar [Regulas Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)863/2] 22. pantu↔;
- (f) ~~↔~~ ievērot un izpildīt visus atbilstīgos juridiski saistošos Aģentūras un Komisijas lēmumus;

↓ jauns

- (g) nodrošināt, ka maksimāli iespējamā apjomā tiek darītas pieejamas starpsavienotāju jaudas saskaņā ar [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)863/2] 14. pantu;

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

- (h) ~~↔~~ katru gadu ziņot par savu darbību un pienākumu izpildi attiecīgajām dalībvalsts iestādēm, Aģentūrai un Komisijai. Šajos ziņojumos ietver veiktos pasākumus un panāktos rezultātus attiecībā uz katru šajā pantā uzskaitīto uzdevumu;
- (i) ~~↔~~ nodrošināt to, ka netiek veikta pārvades, sadales un piegādes darbību šķērssubsidēšana;
- (j) ~~↔~~ pārraudzīt pārvades sistēmu operatoru ☒ investīciju ~~↔ ieguldījumu~~ plānus un savā gada ziņojumā ietvert pārvades sistēmas operatoru ☒ investīciju ~~↔ ieguldījumu~~ plānu izvērtējumu attiecībā uz to atbilstību ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības plānam, kas minēts [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā ~~Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā~~; šādā izvērtējumā var iekļaut ieteikumus par minēto ☒ investīciju ~~↔ ieguldījumu~~ plānu grozījumiem;

↓ jauns

- (k) mērīt pārvades sistēmu operatoru un sadales sistēmu operatoru darbības rādītājus saistībā ar tāda viedtīkla attīstību, kas veicina energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu enerģijas integrēšanu, pamatojoties uz ierobežotu Savienības mēroga indikatoru kopumu, un reizi 2 gados publicēt valsts ziņojumu, tostarp, ja nepieciešams, uzlabojumu ieteikumus;

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

- (l) ~~h) noteikt vai apstiprināt pakalpojumu un piegādes kvalitātes standartus un prasības vai arī veikt šos uzdevumus kopā ar citām kompetentām iestādēm un pārraudzīt tīkla drošības un uzticamības noteikumu ievērošanu un darbības rezultātu atbilstību, kā arī noteikt vai apstiprināt pakalpojumu un piegādes kvalitātes standartus un prasības vai arī veikt šos uzdevumus kopā ar citām kompetentām iestādēm;~~
- (m) ~~i)~~ pārraudzīt pārredzamību, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka elektroenerģijas uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus;
- (n) ~~j)~~ pārraudzīt tirgus atvērības līmeni un efektivitāti, un konkurenci vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, tostarp saistībā ar elektroenerģijas biržām, cenām mājssaimniecībās~~u~~ lietotājiem, arī priekšapmaksas sistēmām, ~~☒~~ piegādātāja ~~☒~~ operatoru maiņas maksām, maksām par atteikšanos no pieslēguma, maksām par uzturēšanas pakalpojumiem un to īstenošanu un sūdzībām no mājssaimniecībās~~u~~ lietotājiem, kā arī konkurences kropļojumiem vai ierobežojumiem, tostarp sniedzot attiecīgu informāciju, un nodot attiecīgos gadījumus attiecīgajām konkurences iestādēm;
- (o) ~~k)~~ uzraudzīt ierobežojošu līgumisku praksi, tostarp ekskluzīvu tiesību klauzulas, kuras lieliem lietotājiem, kas nav mājssaimniecībās~~u~~ lietotāji, var liegt vai ierobežot izvēli vienlaikus slēgt līgumus ar vairāk nekā vienu piegādātāju. Attiecīgā gadījumā valsts regulatīvās iestādes par šādu praksi informē valsts konkurences iestādes;
~~l) ievērot līgumisko brīvību attiecībā uz pārtraucamiem piegādes līgumiem, kā arī attiecībā uz ilgtermiņa līgumiem, ja tie ir saderīgi ar Kopienas tiesību aktiem un atbilst Kopienas politikas virzieniem;~~
- (p) ~~m)~~ pārraudzīt laiku, ko pārvades un sadales sistēmu operatori patērē, lai izveidotu pieslēgumus un veiktu remontdarbus;
- (q) ~~n)~~ kopā ar citām attiecīgajām iestādēm sekmēt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, ~~tostarp I pielikumā minēto~~, efektivitāti un īstenošanu;
- (r) ~~o)~~ vismaz reizi gadā publicēt ieteikumus par piegādes cenu atbilstību ~~5~~ 2. pantam un attiecīgā gadījumā nosūtīt tos konkurences iestādēm;
- (s) ~~p)~~ nodrošināt piekļuvi lietotāju patēriņa datiem, valsts līmenī nodrošināt neobligātu saskaņotu un viegli saprotamu formātu patēriņa datiem un nodrošināt visiem lietotājiem tūlītēju piekļuvi šādiem datiem saskaņā ar ~~☒~~ 23. un 24. pantu ~~☒~~ I pielikuma h) punktu;

- (t) ~~4)~~ pārraudzīt, kā īsteno noteikumus par pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmas operatoru, piegādātāju un lietotāju un citu tirgus dalībnieku tiesībām un pienākumiem atbilstoši [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātajai redakcijai, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] ~~Regulai (EK) Nr. 714/2009~~;
- (u) ~~4)~~ pārraudzīt ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus ražošanas $\Rightarrow$ un uzkrāšanas $\Leftarrow$ jaudās saistībā ar piegādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒;
- (v) ~~(s)~~ pārraudzīt tehnisko sadarbību starp ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;
- ~~t) pārraudzīt 42. pantā minēto aizsardzības pasākumu īstenošanu; un~~
- (w) veicināt datu apmaiņas procesu savietojamību attiecībā uz svarīgākajām tirgus norisēm reģionālā līmenī;=

↓ jauns

- (x) pārraudzīt salīdzināšanas tīmekļa vietņu pieejamību, tostarp tādu rīku pieejamību, kas atbilst 14. pantā un I pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

↓ 2009/72/EK

2. Ja dalībvalsts tā noteikusi, 1. punktā izklāstītos pārraudzības pienākumus var veikt citas iestādes, kas nav regulatīvā iestāde. Tādā gadījumā informāciju, ko gūst no šādas pārraudzības, pēc iespējas drīz dara pieejamu regulatīvajai iestādei.

Rīkojoties neatkarīgi, neskarot to īpašās kompetences un saskaņā ar labāka regulējuma principiem, regulatīvā iestāde, veicot 1. punktā izklāstītos pienākumus, attiecīgā gadījumā apspriežas ar pārvades sistēmu operatoriem un attiecīgā gadījumā cieši sadarbojas ar citām attiecīgām valsts iestādēm.

Regulatīvās iestādes vai Aģentūras apstiprinājumi saskaņā ar šo direktīvu neskar nekādu attiecīgi pamatotu regulatīvās iestādes pilnvaru īstenošanu nākotnē saskaņā ar šo pantu vai jebkādas sankcijas, ko piemēro citas attiecīgas iestādes vai Komisija.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
 $\Rightarrow$ jauns

3. ~~4.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt ☒ šajā pantā ☒ ~~1., 3. un 6. punktā~~ minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras:

- (a) pieņemt elektroenerģijas uzņēmumiem saistošus lēmumus;
- (b) analizēt elektroenerģijas tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādas nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. Attiecīgā gadījumā regulatīvajai iestādei, veicot izmeklēšanu saistībā ar konkurences tiesību aktiem, ir arī pilnvaras sadarboties ar valsts konkurences iestādi un finanšu tirgus regulatoriem vai Komisiju;

- (c) pieprasīt no elektroenerģijas uzņēmumiem informāciju, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai, tostarp pamatojumu atteikumam piešķirt piekļuvi trešām personām un informāciju par pasākumiem, kas vajadzīgi tīkla pastiprināšanai;
 - (d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai Aģentūras lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Tas ietver pilnvaras noteikt vai ierosināt noteikt, attiecīgi, pārvades sistēmas operatoram vai vertikāli integrētam uzņēmumam sankcijas līdz pat 10 % apjomā no pārvades sistēmas operatora gada apgrozījuma vai līdz pat 10 % apjomā no vertikāli integrēta uzņēmuma gada apgrozījuma, ja tie neievēro šajā direktīvā noteiktos attiecīgos pienākumus; un
 - (e) atbilstīgas tiesības veikt izmeklēšanu un attiecīgas pilnvaras izšķirt ☒ strīdus ☒ ~~domstarpības~~ atbilstīgi ~~11. un 12. punktam~~ 60. panta 2. un 3. punktam.
4. ~~3.~~ Ja saskaņā ar ~~4413.~~ pantu ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, papildus uzdevumiem, kādi tai ir saskaņā ar šā panta 1. un 3. punktu, regulatīvā iestāde:
- (a) pārbauda, kā pārvades sistēmas īpašnieks un neatkarīgais sistēmas operators pilda šajā pantā paredzētos pienākumus, un saskaņā ar 34. punkta d) apakšpunktu piemēro sankcijas par neizpildi;
 - (b) pārbauda attiecības un saziņu starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku, nodrošinot neatkarīgā sistēmas operatora saistību izpildi, un jo īpaši apstiprina līgumus un darbojas kā ☒ strīdu ☒ ~~domstarpību~~ izšķiršanas iestāde starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku attiecībā uz sūdzībām, ko saskaņā ar 11. punktu iesniegusi kāda no pusēm;
 - (c) neskarot ~~4413.~~ panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto procedūru, attiecībā uz pirmo tīkla attīstības desmit gadu plānu apstiprina ☒ investīciju ☒ ~~ieguldījumu~~ plānus un tīkla attīstības daudzgadu plānu, ko $\Rightarrow$ vismaz reizi divos gados $\Leftarrow$ ~~katriem gadu~~ iesniedz neatkarīgais sistēmas operators;
 - (d) nodrošina, ka neatkarīgā sistēmas operatora iekasētās tīkla piekļuves tarifi noteiktās maksas ietver atlīdzību tīkla īpašniekam vai īpašniekiem, kas nodrošina pienācīgu ☒ atlīdzību par ☒ ~~atdevi no~~ tīkla aktīviem un no jaunajiem ☒ investīcijām ☒ ~~ieguldījumiem~~ tajā, ja vien ~~tāse~~ tās ir ekonomiski un efektīvi ☒ veiktas ☒ ~~integrējušies~~ integrētas;
 - (e) ir pilnvarota veikt pārbaudes, tostarp bez iepriekšēja paziņojuma, pārvades sistēmas īpašnieka un neatkarīgā sistēmas operatora telpās; un
 - (f) pārbauda, kā tiek izmantotas pārslodzes ☒ rentes ☒ ~~maksas~~, ko neatkarīgais sistēmas operators iekasē saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] 17. panta 2. punktu ~~16. panta 6. punktu~~.
5. Ja saskaņā ar ~~VIV nodaļu~~ nodaļas 3. iedaļu ir norīkots pārvades sistēmas operators, papildus pienākumiem un pilnvarām, kādas tai ir saskaņā ar šā panta 1. un 34. punktu, regulatīvajai iestādei piešķir vismaz šādus pienākumus un pilnvaras:
- (a) atbilstīgi 4 ☒ 3 ☒ punkta d) apakšpunktam noteikt sankcijas par diskriminējošu rīcību vertikāli integrēta uzņēmuma labā;
 - (b) uzraudzīt saziņu starp pārvades sistēmas operatoru un vertikāli integrētu uzņēmumu, nodrošinot pārvades sistēmas operatora atbilstību pienākumiem;

- (c) darboties kā ~~☒~~ strīdu ~~☒~~ demstarpību izšķiršanas iestādei starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru attiecībā uz sūdzībām, kas iesniegtas saskaņā ar ~~11. punktu~~ 60. panta 2. punktu;
 - (d) uzraudzīt tirdzniecības un finanšu attiecības, tostarp pārvades sistēmas operatora un vertikāli integrēta uzņēmuma ~~☒~~ savstarpējos ~~☒~~ aizņēmumus;
 - (e) apstiprināt visus tirdzniecības un finansiālus nolīgumus starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, ja vien tie atbilst tirgus noteikumiem;
 - (f) lūgt vertikāli integrētam uzņēmumam sniegt paskaidrojumu, kad to atbilstīgi ~~5024.~~ 5024. panta 4. punktam ir informējusi atbilstības amatpersona. Šajā paskaidrojumā jo īpaši ietver pierādījumus tam, ka nav notikusi nekāda diskriminējoša rīcība par labu vertikāli integrētam uzņēmumam;
 - (g) veikt pārbaudes, tostarp iepriekš nepaziņotas, vertikāli integrēta uzņēmuma un pārvades sistēmas īpašnieka telpās; un
 - (h) ja pārvades sistēmas operators nepārtraukti pārkāpj šajā direktīvā noteiktos pienākumus – jo īpaši attiecībā uz atkārotu diskriminējošu rīcību par labu vertikāli integrētam uzņēmumam – piešķirt visus vai konkrētus pārvades sistēmas operatora pienākumus neatkarīgam sistēmas operatoram, kas norīkots atbilstīgi ~~4413.~~ 4413. pantam.
6. Regulatīvo iestāžu kompetencē ⇨, izņemot gadījumos, kad to koordinētības dēļ Aģentūras kompetencē ir noteikt un apstiprināt noteikumus un nosacījumus vai metodiku tīkla kodeksu un vadlīniju īstenošanai, kā paredzēts [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2] VII nodaļā, saskaņā ar [Regulas Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)863/2] 5. panta 2. punktu, ⇨ ir noteikt vai laikus pirms tās stāšanās spēkā apstiprināt vismaz tādas ⇨ valsts ⇨ metodikas, ko izmanto, lai aprēķinātu vai paredzētu noteikumus un nosacījumus attiecībā uz:
- (a) pieslēgumu un piekļuvi valsts tīkliem, tostarp pārvades un sadales tarifiem vai to aprēķināšanas metodikai. Šie tarifi vai metodika ļauj veikt visus vajadzīgos ~~☒~~ investīcijas ~~☒~~ ieguldījumus tīklos, lai nodrošinātu tīklu dzīvotspēju;
 - (b) ~~balansēšanas~~ ⇨ papild⇨pakalpojumu nodrošināšanu, kurus sniedz visekonomiskākajā veidā un kuri nodrošina pienācīgus stimulus tīkla ~~☒~~ izmantotājiem ~~☒~~ lietotājiem, lai balansētu to jaudu un patēriņu. ~~Balansēšanas~~ ⇨ Papild⇨pakalpojumus sniedz taisnīgi un bez diskriminācijas, un to pamatā ir objektīvi kritēriji; un
 - (c) piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai, tostarp jaudas ~~☒~~ piešķiršanas ~~☒~~ sadalījuma un pārslodzes vadības procedūras.
7. Šā panta 6. punktā minēto metodiku vai noteikumus publicē.
- ~~8. Nosakot vai apstiprinot tarifus vai metodiku un balansēšanas pakalpojumus, regulatīvās iestādes nodrošina pārvades un sadales sistēmu operatoriem atbilstīgu stimulu īstermiņā un ilgtermiņā palielināt efektivitāti, sekmēt tirgus integrāciju un piegādes drošumu un atbalstīt attiecīgus pētniecības pasākumus.~~

⇩ jauns

8. Nolūkā uzlabot pārredzamību tirgū un nodrošināt visām ieinteresētajām personām visu nepieciešamo informāciju, lēmumus vai priekšlikumus lēmumam, kas attiecas

uz 60. panta 3. punktā minētajiem pārvades un sadales tarifiem, regulatīvās iestādes dara tirgus dalībniekiem pieejamu sīki izstrādātu metodiku un izmaksas, ko izmanto attiecīgo tīkla tarifu aprēķināšanai.

↓ 2009/72/EK

9. Regulatīvās iestādes uzrauga gan pārslodzes vadību valstu elektroenerģijas sistēmās, tostarp starpsavienotājos, gan pārslodzes vadības noteikumu īstenošanu. Šim nolūkam pārvades sistēmu operatori vai tirgus operatori ~~dalībnieki~~ iesniedz valsts regulatīvajām iestādēm pārslodzes vadības noteikumus, tostarp par jaudas ~~piešķiršanas sadalījumu~~. Valsts regulatīvās iestādes var prasīt izdarīt grozījumus minētajos noteikumos.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

60~~37~~. pants

⊠ Lēmumi un sūdzības ⊠

1. ~~10.~~ Regulatīvās iestādes ir pilnvarotas vajadzības gadījumā prasīt pārvades un sadales sistēmas operatoriem grozīt noteikumus, tostarp ~~šajā~~ ⊠ 59. ⊠ pantā minētos tarifus un metodiku, lai nodrošinātu to samērīgumu un nediskriminējošu piemērošanu ⇒ saskaņā ar Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016)861/2,] 16. pantu ⇐. Ja pārvades un sadales tarifu noteikšana kavējas, regulatīvajām iestādēm ir tiesības noteikt vai apstiprināt pārvades un sadales pagaidu tarifus vai metodiku un pieņemt lēmumu par atbilstīgiem kompensācijas pasākumiem tad, ja galīgie tarifi vai metodika atšķiras no minētajiem pagaidu tarifiem vai metodikas.
2. ~~11.~~ Visas personas, kam ir sūdzības par pārvades vai sadales sistēmas operatoriem saistībā ar šajā direktīvā noteiktajiem operatora pienākumiem, var iesniegt sūdzību regulatīvajai iestādei, kas – rīkojoties kā ⊠ strīdu ⊠ ~~domstarpību~~ izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divos mēnešos pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja regulatīvā iestādei lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrīt sūdzības iesniedzējs. Regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.
3. ~~12.~~ Ikvienu personu, ko skar attiecīgais lēmums un kam ir tiesības iesniegt sūdzību par lēmumu, kurš attiecas uz metodiku un pieņemts saskaņā ar ~~šo~~ ⊠ 59. ⊠ pantu, vai – ja regulatīvajai iestādei ir pienākums apspriesties – par ierosinātajiem tarifiem vai ierosināto metodiku, var, vēlākais, divos mēnešos vai dalībvalstu noteiktā īsākā termiņā pēc lēmuma vai lēmuma priekšlikuma publicēšanas iesniegt sūdzību tā pārskatīšanas nolūkā. Šāda sūdzība neaptur lēmuma piemērošanu.
4. ~~13.~~ Dalībvalstis izveido atbilstīgus un efektīvus regulatīvos, kontroles un pārredzamības mehānismus, lai izvairītos no dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, jo īpaši kaitējot patērētāju interesēm, un no cenu nosīšanas. Minētajos mehānismos ņem vērā Līguma noteikumus un jo īpaši tā ~~102~~82~~~~ pantu.

5. ~~14.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, tostarp administratīvu lietu vai kriminālprocesa sākšana atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem, pret atbildīgajām fiziskām un juridiskām personām gadījumos, kad nav ievēroti šajā direktīvā paredzētie konfidencialitātes noteikumi.
6. ~~15.~~ Šā panta ~~211.~~ un ~~312. pantā~~ punktā minētās sūdzības neskar pārsūdzības tiesību izmantošanu saskaņā ar ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ un/vai attiecīgo valstu tiesību aktiem.
7. ~~16.~~ Regulatīvās iestādes savus lēmumus pilnībā pamato, lai ļautu tiesu iestādēm veikt pārskatīšanu. Šie lēmumi ir pieejami sabiedrībai, vienlaikus saglabājot komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitāti.
8. ~~17.~~ Dalībvalstis nodrošina piemērotus valsts līmeņa mehānismus, lai puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums, varētu šo lēmumu pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm un valdībām neatkarīgā struktūrā.

~~6138.~~ pants

☒ Reģionālā sadarbība starp regulatoriem ☒ ~~Pārrobežu jautājumos regulējums~~

1. Regulatīvās iestādes savstarpēji cieši apspriežas un sadarbojas, ⇨ jo īpaši Aģentūras satvarā, ⇐ kā arī savstarpēji un Aģentūrai sniedz vajadzīgo informāciju, lai veiktu šajā direktīvā paredzētos uzdevumus. Informācijas apmaiņas procesā iestāde, kas saņem informāciju, nodrošina tādu konfidencialitātes līmeni, kādu prasa informācijas nosūtītāja iestāde.
2. Regulatīvās iestādes sadarbojas vismaz reģionālā līmenī, lai:
 - (a) sekmētu operatīvus mehānismus, lai panāktu tīkla optimālu pārvaldību, veicinātu kopīgu elektroenerģijas biržu izveidi un pārrobežu jaudu piešķiršanu, kā arī lai nodrošinātu pietiekamu starpsavienojumu jaudu, tostarp ar jauniem starpsavienojumiem, un lai reģionā un starp reģioniem varētu izvērst efektīvu konkurenci un uzlabotu piegādes ~~drošumu~~ ☒ drošību ☒, nediskriminējot dažādu dalībvalstu piegādes uzņēmumus;

⇩ jauns

- (b) koordinētu to struktūru pārraudzību, kuras veic funkcijas reģionālā līmenī;
- (c) sadarbībā ar citām iesaistītajām iestādēm koordinētu valstu, reģionālo un Eiropas mēroga pietiekamības novērtējumu kopīgu pārraudzību;

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
 ⇨ jauns

- (d) saskaņotu visu tīkla kodeksu ☒ un vadlīniju ☒ izstrādi attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem un citiem tirgus dalībniekiem; un
- (e) saskaņotu to noteikumu izstrādi, kas reglamentē pārslodzes vadību.
3. Valsts regulatīvajām iestādēm ir tiesības savstarpēji slēgt sadarbības nolīgumus, lai veicinātu regulatīvo sadarbību.

4. Šā panta 2. punktā minētās darbības vajadzības gadījumā veic ciešā saziņā ar citām attiecīgām valsts iestādēm un neskarot to konkrētās kompetences.
5. Komisija ~~var~~ ☒ ir pilnvarota ☒ pieņemt ⇒ deleģētos aktus saskaņā ar 67. pantu, lai noteiktu ☐ ~~pamatnostādni~~ ☒ vadlīnijas ☒ attiecībā uz regulatīvo iestāžu pienākumu sadarboties savā starpā un ar Aģentūru. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

↓ jauns

62. pants

Regulatīvo iestāžu pienākumi un pilnvaras attiecībā uz reģionālajiem operatīvajiem centriem

1. Tā ģeogrāfiskā apgabala reģionālās regulatīvās iestādes, kurā ir izveidots reģionāls operatīvais centrs, ciešā savstarpējā sadarbībā:
- (a) apstiprina statūtus un reglamentu;
 - (b) apstiprina gada budžetu;
 - (c) apstiprina uz sadarbību balstīto lēmumu pieņemšanas procesu;
 - (d) izvērtē, vai reģionālajam operatīvajam centram ir pienācīgā kompetence, resursi un objektivitāte, lai tas varētu neatkarīgi īstenot tam piešķirtās funkcijas un uzdevumus, tostarp izvērtējot drošības, atbildības un ārkārtas situāciju pasākumus;
 - (e) nodrošina tā atbilstību šajā direktīvā un citos attiecīgos Savienības tiesību aktos noteiktajiem pienākumiem, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jautājumiem;
 - (f) uzrauga tā funkciju izpildi un ik gadu ziņo par to Aģentūrai.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1. punktā minētos pienākumus. Šajā nolūkā regulatīvajām iestādēm ir vismaz šādas pilnvaras:
- (g) pieprasīt informāciju no reģionālajiem operatīvajiem centriem;
 - (h) veikt inspekcijas reģionālo operatīvo centru objektos, tostarp bez iepriekšēja brīdinājuma;
 - (i) izdot kopīgus saistošus lēmumus par reģionālajiem operatīvajiem centriem.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~63.~~ 62. pants

⇒ Tīkla kodeksu un ☐ ~~Pamatnostādņu~~ ☒ vadlīniju ☒ ievērošana

1. Jebkura regulatīvā iestāde un Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par regulatīvās iestādes pieņemtā lēmuma atbilstību šajā direktīvā vai [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2016)861/2,] ~~Regulā (EK)~~

~~Nr. 714/2009~~ ☒ VII nodaļā ☒ minētajiem ~~pamatnostādnēm~~ ⇒ tīkla kodeksiem un ☒ vadlīnijām ☒.

2. Aģentūra trīs mēnešos no lūguma saņemšanas dienas sniedz atzinumu lūguma iesniedzējai regulatīvajai iestādei vai, attiecīgi, Komisijai un regulatīvajai iestādei, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu.
3. Aģentūra attiecīgi informē Komisiju, ja regulatīvā iestāde, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu, neizpilda Aģentūras atzinumu četros mēnešos no tā saņemšanas dienas.
4. Jebkura regulatīvā iestāde, ja tā uzskata, ka citas regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums, kas ir nozīmīgs pārrobežu tirdzniecībai, neatbilst šajā direktīvā vai [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2016)861/2,] ~~Regulā (EK) Nr. 714/2009~~ ☒ VII nodaļā ☒ minētajiem ~~pamatnostādnēm~~ ⇒ tīkla kodeksiem un ☒ vadlīnijām ☒, var divos mēnešos no minētā lēmuma pieņemšanas informēt Komisiju.
5. Ja Komisija divos mēnešos pēc informācijas saņemšanas no Aģentūras saskaņā ar 3. punktu vai no regulatīvās iestādes – saskaņā ar 4. punktu, vai pēc savas iniciatīvas trīs mēnešos pēc lēmuma pieņemšanas konstatē, ka regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums liek nopietni apšaubīt tā atbilstību šajā direktīvā vai [Regulas Nr. 714/2009 pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2016)861/2,] ~~Regulā (EK) Nr. 714/2009~~ ☒ VII nodaļā ☒ paredzētajiem ~~pamatnostādnēm~~ ⇒ tīkla kodeksiem un ☒ vadlīnijām ☒, Komisija var pieņemt lēmumu lietu izskatīt sīkāk. Tādā gadījumā Komisija aicina attiecīgo regulatīvo iestādi un procedūrā iesaistītās puses iesniegt apsvērumus.
6. Ja Komisija pieņem lēmumu lietu izskatīt sīkāk, tā četros mēnešos pēc minētā lēmuma pieņemšanas pieņem galīgo lēmumu:
 - (a) neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu; vai
 - (b) pieprasīt attiecīgajai regulatīvajai iestādei atcelt savu lēmumu, pamatojoties uz to, ka nav ievēroties ⇒ tīkla kodeksi un ~~pamatnostādnēs~~ ☒ vadlīnijas ☒.
7. Ja Komisija nav pieņēmusi lēmumu izskatīt šo lietu sīkāk vai galīgo lēmumu, attiecīgi, 5. un 6. punktā noteiktajos termiņos, uzskata, ka Komisija neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu.
8. Regulatīvā iestāde divos mēnešos izpilda Komisijas lēmumu atcelt lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.
9. Komisija ~~var~~ ☒ ir pilnvarota ☒ pieņemt ⇒ deleģētos aktus saskaņā ar 67. pantu, lai noteiktu ~~pamatnostādnēs~~ ☒ vadlīnijas ☒, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

6440. pants

Lietvedība

1. Dalībvalstis prasa, lai piegādes uzņēmumi vismaz piecus gadus glabā pieejamu valsts iestādēm, tostarp valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādēm un Komisijai to attiecīgo uzdevumu veikšanai, ☒ attiecīgus ~~atbilstīgus~~ ☒ datus par visiem notikušajiem elektroenerģijas piegādes līgumu un elektroenerģijas atvasināto

instrumentu darījumiem ar vairumtirgotājiem ~~☒~~ lietotājiem ~~☒~~ un pārvades sistēmu operatoriem.

2. Minētie dati ietver informāciju par darījuma ilgumu, piegādes un līguma izpildes noteikumiem, elektroenerģijas apjomu, izpildes dienu un laiku, darījumu cenām un attiecīgā vairumtirgotāja ~~☒~~ lietotāja ~~☒~~ pārvades cenām un identifikācijas datiem, kā arī konkrētas ziņas par visiem neizpildītajiem elektroenerģijas piegādes līgumiem un elektroenerģijas atvasinātajiem instrumentiem.
3. Regulatīvā iestāde var nolemt darīt tirgus dalībniekiem pieejamus minētās informācijas elementus ar nosacījumu, ka netiek atklāta komerciāli jutīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem. Šo punktu nepiemēro informācijai par finanšu instrumentiem, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK.
- ~~4. Lai panāktu šā panta saskaņotu piemērošanu, Komisija var pieņemt pamatnostādnes, ar kurām nosaka lietvedības metodes un kārtību, kā arī saglabājamo datu formātu un saturu. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 46. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~
- ~~5. Attiecībā uz elektroenerģijas atvasināto instrumentu darījumiem starp piegādes uzņēmumiem un vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem šo pantu piemēro vienīgi tad, kad Komisija ir pieņēmusi 4. punktā minētās pamatnostādnes.~~
- ~~6. Struktūrām, uz ko attiecas Direktīva 2004/39/EK, šis pants nerada papildu saistības pret 1. punktā minētajām iestādēm.~~
5. ~~7.~~ Ja 1. punktā minētajām iestādēm jāpieklūst to struktūru datiem, uz kurām attiecas Direktīva 2004/39/EK, minētajā direktīvā paredzētās atbildīgās iestādes sniedz tām vajadzīgos datus.

↓ 2009/72/EK

~~X NODAĻA~~

~~MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGI~~

↓ 2009/72/EK

~~41. pants~~

~~Mazumtirdzniecības tirgi~~

~~Lai veicinātu labi funkcionējošu un pārskatāmu mazumtirdzniecības tirgu veidošanos Kopienā, dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru, piegādes uzņēmumu, lietotāju un vajadzības gadījumā, citu tirgus dalībnieku pienākumi attiecībā uz līgumiem, saistībām pret lietotājiem, datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumiem, datu ipašumtiesībām un uzskaiti.~~

~~Šos noteikumus publicē, un tos izstrādā ar mērķi atvieglot lietotāju un piegādātāju piekļuvi tīkliem, un regulatīvās iestādes vai citas attiecīgas valsts iestādes tos pārskata.~~

~~Lieliem lietotājiem, kas nav mājāsaimniecību lietotāji, ir tiesības vienlaikus slēgt līgumus ar vairākiem piegādātājiem.~~

↓ 2009/72/EK

XIVIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

~~42. pants~~

~~Aizsardzības pasākumi~~

~~Ia enerģētikas tirgū rodas pēkšņa krīze un ja ir apdraudēta fiziskā drošība vai personu, aparātūras un iekārtu vai sistēmas viengabalainības drošība, dalībvalsts var uz laiku ieviest vajadzīgos aizsardzības pasākumus.~~

~~Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas iespējami maz traucē iekšējā tirgus darbību, un tie nedrīkst būt plašāki kā noteikti nepieciešams, lai novērstu pēkšņas grūtības.~~

~~Attiecīgā dalībvalsts par šiem pasākumiem nekavējoties paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, kas var pieņemt lēmumu, ka attiecīgajai dalībvalstij jāgroza vai jāatceļ šie pasākumi, eiktāl tie izkropļo konkurenci un nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecību pretēji vispārējām interesēm.~~

~~6543. pants~~

Vienādi noteikumi

1. Pasākumi, ko dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, ir saderīgi ar Līgumu, jo īpaši ar tā ~~36~~ ~~30~~ ~~30~~ pantu, un ~~Kopienas~~ ~~36~~ Savienības ~~36~~ tiesību aktiem.
2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi ir samērīgi, nediskriminējoši un pārredzami. Šos pasākumus var īstenot vienīgi pēc tam, kad par tiem paziņots Komisijai un saņemts tās apstiprinājums.
3. Attiecībā uz 2. punktā minēto paziņojumu Komisija rīkojas divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas. Šis termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Ja Komisija šajā divu mēnešu termiņā nav rīkojusies, uzskata, ka tai nav iebildumu pret paziņotajiem pasākumiem.

~~6644. pants~~

Atkāpes

3. Dalībvalstis, kas var pierādīt, ka ~~pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā~~ rodas būtiskas problēmas attiecīgo dalībvalstu esošo mazo, izolēto sistēmu darbībā, var lūgt piešķirt atkāpes no attiecīgajiem IV, V un VI nodaļas noteikumiem, kā arī 4., 6., 7. un 8.

~~iedaļas IV, VI, VII un VIII nodaļas~~ noteikumiem, kā arī ~~no III nodaļas noteikumiem attiecībā uz izolētām mikrosistēmām, eiktāl tas attiecas uz esošo jaudu renovāciju, modernizāciju un paplašināšanu, un šādas atkāpes tām var piešķirt Komisija.~~ Ievērojot konfidencialitāti, Komisija informē dalībvalstis par minētajiem lūgumiem pirms lēmuma pieņemšanas. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. Šīs direktīvas ~~439.~~ pantu nepiemēro Kiprai, ~~Luksemburgai un/vai~~ Maltai. Maltai nepiemēro arī ~~6. un 35. 26., 32. un 33.~~ pantu.

Šīs direktīvas ~~439.~~ panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” neietver ~~tiešos~~ ☒ gala ☒ lietotājus, kas pilda kādu no elektroenerģijas ražošanas un/vai piegādes funkcijām vai nu tieši, vai izmantojot uzņēmumu, kurā tiem atsevišķi vai kopīgi ir kontroles tiesības, ja ~~tiešie~~ ☒ gala ☒ lietotāji un kontrolētie uzņēmumi, rēķinot vidēji gadā, ir elektroenerģijas ~~tiešie~~ ☒ neto ☒ patērētāji un ja tās elektroenerģijas saimnieciskā vērtība, ko tie pārdod trešām personām, ir nenozīmīga attiecībā pret pārējo uzņēmējdarbību, ko tie veic.

~~45. pants~~

~~Pārskatīšanas procedūra~~

~~Ja 47. panta 6. punktā minētajā ziņojumā Komisija secina, ka, ņemot vērā faktisko veidu, kā dalībvalsts nodrošina piekļuvi tīklam, kas veido pilnībā efektīvu, nediskriminējošu un netraucētu piekļuvi tīklam, dažas šajā direktīvā noteiktās uzņēmumu saistības (tostarp tās, kas attiecas uz sadales sistēmu operatoru juridisko nodalīšanu) nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt lūgumu Komisijai atbrīvot to no attiecīgās prasības piemērošanas.~~

~~Dalībvalsts šo lūgumu nekavējoties dara zināmu Komisijai, kopā ar to iesniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai pierādītu, ka ziņojumā izdarītais secinājums par efektīvu piekļuvi tīklam būs spēkā arī turpmāk.~~

~~Trīs mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija pieņem atzinumu par attiecīgās dalībvalsts lūgumu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu attiecīgos šīs direktīvas noteikumus. Priekšlikumos par šīs direktīvas grozījumiem Komisija var ierosināt atbrīvot attiecīgo dalībvalsti no konkrētu prasību izpildes ar noteikumu, ka šī dalībvalsts īsteno vienlīdz iedarbīgus pasākumus.~~

~~46. pants~~

~~Komiteja~~

1. ~~Komisijai palīdz komiteja.~~
2. ~~Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.~~

~~47. pants~~

~~Ziņojumi~~

1. ~~Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un pirmoreiz līdz 2004. gada 4. augustam un pēc tam katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārēju progressa ziņojumu. Progressa ziņojumā ir vismaz šādi dati:~~

- ~~(c) — uzkrātā pieredze un gūtie panākumi pilnīga un pilnībā funkcionējoša elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidošanā un šķēršļi, kas vēl saglabājušies šajā sakarā, tostarp dominējošs tirgus stāvoklis, tirgus koncentrācija, cenu nosīšana vai pret konkurenci vērsta rīcība un tas, kā šādas parādības izpaužas kā tirgus izkropļojums;~~
- ~~(d) — eiktāl ir izdevies ar šajā direktīvā paredzētajām nodalīšanas un tarifikaēijas prasībām nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi Kopienas elektroenerģijas sistēmai un līdzvērtīgu konkurences līmeni, kā arī tas, kā elektroenerģijas tirgus atvēršana lietotājiem ir ietekmējusi ekonomiku, vides aizsardzību un sociālos apstākļus;~~
- ~~(e) — analīze par jautājumiem, kuri attiecas uz sistēmas jaudas līmeni un energoapgādes drošumu Kopienā, un jo īpaši par esošo un paredzēto pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru, ņemot vērā starp dažādām teritorijām notiekošās apmaiņas fizisko jaudu;~~
- ~~(f) — īpašu uzmanību vērš uz pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai risinātu ar pieprasījuma maksimumu saistītus jautājumus un viena vai vairāku piegādātāju iztrūkumu;~~
- ~~(g) — 26. panta 4. punktā paredzētās atkāpes īstenošana, lai varbūtēji pārskatītu robežvērtību;~~
- ~~(h) — gūto panākumu vispārīgs izvērtējums saistībā ar divpusējām attiecībām ar trešām valstīm, kas ražo un eksportē vai transportē elektroenerģiju, tostarp panākumiem tirgus integrācijā, elektroenerģijas tirdzniecības ietekmi uz sociālo un vides aizsardzības jomu un piekļuvi šādu trešo valstu tirgiem;~~
- ~~(i) — iespējamā vajadzība pēc saskaņošanas prasībām, kas nav saistītas ar šīs direktīvas noteikumiem; un~~
- ~~(j) — tas, kā dalībvalstis praksē ir īstenojušas 3. panta 9. punktā ietvertās prasības attiecībā uz enerģijas marķēšanu un kā ir ņemti vērā Komisijas ieteikumi šajā sakarā.~~

~~Attiecīgā gadījumā progresā ziņojumā var ietvert ieteikumus jo īpaši attiecībā uz marķēšanas noteikumu darbības jomu un kārtību, tostarp veidu, kā izdara atsauci uz esošiem informācijas avotiem un šo avotu saturu, jo īpaši veidu, kā varētu sniegt informāciju par ietekmi uz vidi, vismaz CO₂ emisiju un radioaktīvajiem atkritumiem, ko rada elektroenerģijas ražošana no dažādiem enerģijas avotiem, pārskatāmā, viegli pieejamā un salīdzināmā veidā visā Kopienā, un kā varētu racionalizēt pasākumus, ko dalībvalstis veic, lai kontrolētu piegādātāju sniegtās informācijas pareizību, un to, kādi pasākumi varētu novērst negatīvo ietekmi, kas piemīt dominējošam stāvoklim tirgū un tirgus koncentrācijai.~~

- ~~2. — Reizi divos gados 1. punktā minētajā progresā ziņojumā ietver arī dažādu pasākumu analīzi, ko dalībvalstis veikušas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kā arī šo pasākumu, jo īpaši to ietekmes uz konkurenci elektroenerģijas tirgū, efektivitātes pārbaudes rezultātus. Attiecīgā gadījumā ziņojumā var iekļaut ieteikumus par pasākumiem, kas jāveic valsts mērogā, lai panāktu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus, vai par pasākumiem, kas paredzēti protekcioisma novēršanai.~~
- ~~3. — Komisija līdz 2013. gada 3. martam kā daļu no vispārējas pārskatīšanas iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei sīki izstrādātu konkrētu ziņojumu, kurā izvērtēts, cik iedarbīgas ir bijušas V nodaļā paredzētās prasības par nodalīšanu, nodrošinot pārvades sistēmu operatoru pilnīgu un efektīvu neatkarību, kā kritēriju izmantojot efektīvu un iedarbīgu nodalīšanu.~~
- ~~4. — Lai veiktu 3. punktā minēto izvērtējumu, Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus: taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi tīklam, efektīvus noteikumus, tīkla izvēršanu,~~

~~lai apmierinātu tirgus prasības, un reālus stimulus ieguldīt, starpsavienojumu infrastruktūras izveidi, efektīvu konkurenci Kopienas enerģijas tirgos un piegādes drošumu Kopienā.~~

~~5. Attiecīgā gadījumā un jo īpaši tad, ja 3. punktā minētajā konkrētajā ziņojumā konstatēts, ka 4. punktā minētie noteikumi nav garantēti praksē, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumus, lai līdz 2014. gada 3. martam nodrošinātu pārvades sistēmu operatoru pilnīgi efektīvu neatkarību.~~

~~6. Līdz 2006. gada 1. janvārim Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei sāki izstrādātu ziņojumu par paveikto elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidošanā. Šajā ziņojumā jo īpaši informē par:~~

~~— nediskriminējošas tīkla piekļuves esamību,~~

~~— efektīvu regulējumu,~~

~~— starpsavienojumu infrastruktūras attīstību un piegādes drošumu Kopienā,~~

~~— to, ciklā pilnu labumu no tirgu atvēršanas gūst mazie uzņēmumi un māsasaimniecību lietotāji, jo īpaši attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu un universālā pakalpojuma standartiem,~~

~~— tirgus faktiskā atvērtību efektīvai konkurencei, tostarp tirgus dominējošā stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības aspekti,~~

~~— kādā apjomā lietotāji faktiski maina piegādātājus un no jauna vienojas par tarifiem,~~

~~— cenu attīstību, tostarp piegādes cenu attīstību saistībā ar tirgus atvērtības pakāpi, un un~~

~~— pieredzi, kas uzkrāta šīs direktīvas piemērošanā, ciklā tas attiecas uz sistēmu operatoru neatkarību vertikāli integrētos uzņēmumos, un to, vai papildus funkcionālās neatkarības un grāmatvedības nošķīršanas pasākumiem ir izstrādāti citi pasākumi, kuru iedarbība ir līdzvērtīga juridiskās nodalīšanas iedarbībai.~~

~~Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai garantētu augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.~~

~~Attiecīgā gadījumā Komisija iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, jo īpaši lai nodrošinātu sadales sistēmu operatoru pilnu un efektīvu neatkarību līdz 2007. gada 1. jūlijam. Vajadzības gadījumā šie priekšlikumi atbilstīgi konkurences tiesību aktiem attiecas arī uz pasākumiem, ar ko risina tirgus dominējošā stāvokļa, tirgus koncentrācijas un cenu nosīšanas vai pret konkurenci vērstas darbības jautājumus.~~

↴ jauns

67. pants **Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 61. un 63. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no (PB: ierakstīt spēkā stāšanās datumu).

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 61. un 63. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 61. un 63. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

68. pants **Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja izdara atsauci uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

69. pants **Ziņošana**

Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārēju progressa ziņojumu, kuru kā pielikumu pievieno [Pārvaldības regulas, kas ierosināta ar COM (2016) 549] 29. pantā minētajam Enerģētikas savienības stāvokļa apskatam.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

~~49~~70. pants **Transponēšana**

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz ~~☒~~ [12 mēneši pēc stāšanās spēkā] ~~☒~~ ~~2011. gada 3. martam~~ izpildītu ~~☒~~ 2., 3., 5. pantā, 6. panta 2. punktā, 9. panta 2. punktā, 10. panta 2. punktā, 11.–24. pantā, 26., 29. pantā, 31.–34. pantā, 36. pantā, 38. panta 5. punktā, 40., 42., 51., 54. pantā, 57.–59. pantā, 61.–63. pantā un I–III pielikumā noteiktās ~~☒~~ ~~šīs direktīvas prasības~~. Dalībvalstis ~~☒~~ ~~tūlīt~~ dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu ~~☒~~ ~~par to tūlīt informē Komisiju~~.

Dalībvalstis piemēro minētos noteikumus no ☒ [12 mēneši pēc stāšanās spēkā, izņemot 5. panta 3. punktu, ko piemēro no [spēkā stāšanās diena] ☒ ~~2011. gada 3. marta, izņemot 11. pantu, ko piemēro no 2013. gada 3. marta.~~

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. ☒ Tās iekļauj arī norādi, ka atsaucē uz direktīvu, kuras atceļ ar šo direktīvu, spēkā esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. ☒ Dalībvalstis nosaka ☒ , kā izdarāma šāda atsaucē un kā formulējama minētā norāde ☒ ~~pieņemienus, kā izdarīt šādas atsaucē.~~

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

~~7148.~~ pants
Atcelšana

No ~~2011. gada 3. marta~~ ☒ [12 mēneši pēc stāšanās spēkā] ☒ atceļ Direktīvu ~~2003/54/EK~~ ☒ 2009/72/EK ☒ , neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem ☒ , kas direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai noteikti IV pielikumā ☒ , kad tām minētā direktīva jātransponē savos tiesību aktos un jāpiemēro.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu ☒ , kas iekļauta ☒ H ☒ V ☒ pielikumā.

↓ 2009/72/EK (pielāgots)

~~7250.~~ pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā ~~divdesmitajā~~ ☒ divdesmitajā ☒ dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

↓ 2009/72/EK

~~7351.~~ pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*